

ΓΕΛ ΜΟΙΡΩΝ

Β ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ 2013-2014

**PROJECT «ΘΕΜΑΤΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ»**

**ΥΠΟΘΕΜΑ: ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΑ**

ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ:

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΛΕΟΝΤΑΡΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Τ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΛΕΟΝΤΑΡΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Τ. ΙΩΑΝΝΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΚΑΛΟΧΡΙΣΤΙΑΝΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	ΣΕΛ.3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.4
Η ΜΥΘΙΚΗ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ	ΣΕΛ.5
ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	ΣΕΛ.9
ΑΧΑΙΟΙ	
ΟΔΥΣΣΕΑΣ	ΣΕΛ.23
ΑΧΙΛΛΕΑΣ	ΣΕΛ.41
ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑΣ	ΣΕΛ.48
ΜΕΝΕΛΑΟΣ	ΣΕΛ.52
ΕΛΕΝΗ	ΣΕΛ.55
ΑΙΑΝΤΑΣ	ΣΕΛ.59
ΤΡΩΕΣ	
ΠΑΡΗΣ	ΣΕΛ.61
ΠΡΙΑΜΟΣ	ΣΕΛ.63
ΔΙΗΦΟΒΟΣ	ΣΕΛ.66
ΕΚΤΟΡΑΣ	ΣΕΛ.68
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ	ΣΕΛ.72
ΑΡΗΣ	ΣΕΛ.75
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	ΣΕΛ.77
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	ΣΕΛ.78

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο γενικό λύκειο Μοιρών κατά το δεύτερο τετράμηνο του σχολικού έτους 2013-2014 υλοποιείται ερευνητική εργασία με το θέμα «Θέματα μυθολογίας στην αρχαία ελληνική τέχνη». Η παρούσα ερευνητική έκθεση ασχολείται με το υπόθεμα «Τρωικός πόλεμος».

Για την παρούσα εργασία συνεργάστηκαν ομαδικά οι μαθήτριες Καμπουράκη Ελένη, Καμπουράκη Ευαγγελία, Λεονταράκη Ελευθερία (τ. Εμμανουήλ), Λεονταράκη Ελευθερία (τ. Ιωάννη) στην ομάδα «Αμαζόνες».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία μας κινήθηκε σε δύο θεματικούς άξονες. Στην πρώτη φάση της διαδικασίας έρευνας μελετήσαμε τον Τρωικό πόλεμο, παραθέσαμε αναλυτικά τα ιστορικά δρώμενα, ανακαλύψαμε τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν σε αυτόν καθώς και τις συνέπειές του.

Επίσης εξετάσαμε σε βάθος τις περιπέτειες του πολύτροπου Οδυσσέα μέχρι να φτάσει επιτέλους από την Τροία στην πολύποθητη πατρίδα του, την Ιθάκη!

Η ΜΥΘΙΚΗ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

Η απαρχή της ιστορίας των Τρώων εμπλέκεται με μύθους και θρύλους. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, οι Τρώες ήταν αρχαίοι πολίτες της πόλεως της Τροίας στην περιοχή της Τρωάδος, στη χώρα της Φρυγίας, στη γη της Μικράς Ασίας. Η Τροία ήταν γνωστή για τα πλούτη της, που κέρδιζε από το λιμενικό εμπόριο με ανατολή και δύση, τα ωραία ρούχα, την παραγωγή σιδήρου, και τα τεράστια αμυντικά της τείχη. Η βασιλική οικογένεια της Τροίας ανάγεται στην Ηλέκτρα και το Δία, τους γονείς του Δαρδάνου. Η Ηλέκτρα ανέθρεψε τον Δάρδανο στο παλάτι της στη νήσο Σαμοθράκη. Ο βασιλεύς Τρως ονόμασε το λαό Τρώες και τη χώρα Τρωάδα, από το όνομά του. Ο Ίλος ίδρυσε την πόλη του Ιλίου, δίδοντάς της το όνομά του. Ο Ζευς έδωσε στον Ίλο το Παλλάδιον. Ο Ποσειδών και ο Απόλλων έκτισαν τα τείχη και τις οχυρώσεις γύρω από την Τροία για τον Λαομέδοντα, γιο του Ίλου του νεώτερου. Όταν ο Λαομέδων αρνήθηκε να πληρώσει, ο Ποσειδών πλημμύρισε τη χώρα και απαίτησε τη θυσία της Ησιόνης σε ένα θαλάσσιο τέρας. Ενέσκηψε πανώλη και το θαλάσσιο τέρας άρπαζε τους ανθρώπους της πεδιάδας.

Μία γενιά πριν τον Τρωικό Πόλεμο, ο Ηρακλής κατέλαβε την Τροία και σκότωσε τον Λαομέδοντα και τους γιους του, εκτός από το νεαρό Πρίαμο. Ο Πρίαμος αργότερα έγινε βασιλιάς. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του, οι Μυκηναίοι Έλληνες εισέβαλαν και κατέλαβαν την Τροία στα χρόνια του Τρωικού Πολέμου. Τόσο ο Τρωικός όσο τελικά και ο Μυκηναϊκός πολιτισμός κατεστράφησαν. Οι Τρώες Αινείας, Βρούτος και Έλυμος διέφυγαν της καταστροφής και έγιναν ιδρυτές της Άλβα Λόνγκα (γειτονική πόλη της Ρώμης), της Βρετανίας, και της Ελύμης, μιας χώρας της Σικελίας. Οι Μαξυανοί ήταν μια φυλή στη δυτική Λιβύη που ισχυρίζονταν ότι ήταν απόγονοι των Τρώων, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο. Τα Τρωικά πλοία μεταμορφώθηκαν σε Ναϊάδες, που ευφραίνονταν να δουν το ναυάγιο του πλοίου του Οδυσσέως...

Στην Ιλιάδα οι Αχαιοί έστησαν το στρατόπεδό τους κοντά στις εκβολές του ποταμού Σκαμάνδρου, όπου προσάραξαν τα πλοία τους. Η ίδια η πόλη της Τροίας βρισκόταν σε ένα λόφο της πεδιάδας του Σκαμάνδρου, όπου έλαβαν χώρα οι μάχες του Τρωικού πολέμου. Η θέση της αρχαίας πόλης σήμερα απέχει περίπου 15 χιλιόμετρα από την ακτή, αλλά η αρχαία εκβολή του Σκαμάνδρου 3.000 χρόνια πριν

ήταν περίπου 5 χιλιόμετρα πιο εσωτερικά, εκβάλλοντας σε ένα κόλπο που έκτοτε έχει προσχωθεί.

Εκτός από την Ιλιάδα, υπάρχουν αναφορές στη Τροία στο άλλο μείζον έργο του Ομήρου, την Οδύσσεια, καθώς και σε άλλα αρχαιοελληνικά κείμενα. Ο Ομηρικός μύθος της Τροίας χρησιμοποιήθηκε από τον Ρωμαίο ποιητή Βιργίλιο στο έργο του Αινειάδα. Οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι θεωρούσαν γεγονός την ιστορικότητα του Τρωικού πολέμου, και την ταύτιση της Ομηρικής Τροίας με τη θέση στη Μικρά Ασία. Ο Μέγας Αλέξανδρος, για παράδειγμα, επισκέφθηκε την περιοχή το 334 π.Χ. και προσέφερε θυσία στους θρυλούμενους τύμβους των Ομηρικών ηρώων Αχιλλέως και Πατρόκλου.

Οι αρχαίοι Έλληνες ιστορικοί τοποθετούσαν τον Τρωικό πόλεμο στον 12ο, 13ο ή 14ο αιώνα π.Χ.: ο Ερατοσθένης στα 1184 π.Χ., ο Ηρόδοτος το 1250 π.Χ., ο Δουρις το 1334 π.Χ..

Το Νοέμβριο του 2001, οι γεωλόγοι Τζον Κραφτ από το Πανεπιστήμιο του Ντελαγουέαρ και Τζον Λιους από το Κολλέγιο Τρίνιτυ του Δουβλίνου παρουσίασαν τα αποτελέσματα των διερευνήσεων της γεωλογίας της περιοχής που είχαν αρχίσει το 1977. Οι γεωλόγοι συνέκριναν την τωρινή γεωλογία με τη μορφολογία του εδάφους και των ακτών που περιγράφεται στην Ιλιάδα και άλλες κλασικές πηγές, κυριότερα στη Γεωγραφία του Στράβωνος. Το συμπέρασμά τους ήταν ότι υπάρχει συνάφεια μεταξύ της τοποθεσίας της Τροίας που απεκάλυψε ο Σλήμαν (και άλλων τοποθεσιών όπως το Ελληνικό στρατόπεδο), των γεωλογικών αποδείξεων, και των περιγραφών της τοπολογίας και των μαχών στην Ιλιάδα.

Υπάρχει, ωστόσο, μια πρόσφατη θεωρία που έχει προταθεί από τον ιστορικό Ίμαν Ουϊλκινς που προτείνει μια νέα θέση για την Τροία στην Αγγλία. Η θεωρία αυτή γενικά δεν είναι αποδεκτή από τους κλασικιστές.

Ο καθηγητής Φίλιππος Βίνσι έχει προβάλει μια ακόμη θεωρία, τοποθετώντας την Τροία στη νότια Φινλανδία και ταυτοποιώντας τους πολιορκούντες και πολιορκούμενους γύρω από τη Βαλτική θάλασσα. Η θεωρία του υποθέτει ότι ο Τρωικός πόλεμος συνέβη πολλούς αιώνες νωρίτερα από ότι γενικά πιστεύεται, πριν οι Έλληνες εξαναγκαστούν από μία αλλαγή κλίματος να μεταναστεύσουν νότια στη Μεσόγειο.

Ο δρ. Ιμμάνουελ Βελικόφσκι, αν και δέχεται την παραδοσιακή γεωγραφία του Τρωικού πολέμου, θεωρεί ότι ο Ελληνικός Μεσαίωνας δε συνέβη ποτέ, και ότι ο Τρωικός πόλεμος συνέβη πολλούς αιώνες νωρίτερα από ότι γενικά πιστεύεται.

Η πρώτη πόλη ιδρύθηκε την 3η χιλιετία π.Χ.. Κατά τη διάρκεια της Εποχής του Χαλκού, στη θέση φαίνεται να έχει υπάρξει μια ευημερούσα εμπορική πόλη, καθώς η θέση της επέτρεπε τον πλήρη έλεγχο των Δαρδανελλίων, από τα οποία έπρεπε να περάσει κάθε εμπορικό πλοίο κατευθυνόμενο από το Αιγαίο Πέλαγος προς τον Εύξεινο Πόντο.

Η δεύτερη πόλη της Τροίας καταστράφηκε το 1300 π.Χ., πιθανώς από σεισμό. Μόνο ένα κεφάλι βέλους βρέθηκε σε αυτό το επίπεδο, χωρίς σωματικά υπολείμματα.

Το αρχαιολογικό στρώμα που είναι γνωστό ως Τροία VIIa, το οποίο έχει χρονολογηθεί με βάση τη μορφή των αγγείων στα μέσα και τέλος του 13ου αιώνα π.Χ., είναι το συχνότερα αναφερόμενο ως υποψήφιο για την Ομηρική Τροία. Φαίνεται να έχει καταστραφεί από πόλεμο, και υπάρχουν ίχνη πυρκαϊάς. Έως τις εκσκαφές του 1988, το πρόβλημα ήταν ότι η Τροία VII φαινόταν να είναι ένα φρούριο πάνω σε λόφο, και όχι μια πόλη του μεγέθους που περιγράφεται από τον Όμηρο, αλλά μετέπειτα πιστοποιήσεις τμημάτων των ερειπίων της πόλης δίδουν την εικόνα πόλεως σημαντικού μεγέθους.

Μερικά ανθρώπινα υπολείμματα βρέθηκαν σε οικίες και δρόμους, και κοντά στα βορειοδυτικά ερείπια ένας ανθρώπινος σκελετός με κρανιακές κακώσεις και σπασμένη γνάθο. Τρεις χάλκινες κεφαλές βελών βρέθηκαν, δύο στο φρούριο και μία στην πόλη. Ωστόσο, μόνο μικρά τμήματα της πόλης έχουν ανασκαφεί, και τα ευρήματα είναι λίγα για να συνηγορήσουν καθαρά υπέρ της καταστροφής από πόλεμο έναντι της φυσικής καταστροφής.

Η Τροία VIIb1 (~1120 π.Χ.) και η Τροία VIIb2 (~1020 π.Χ.) φαίνεται να έχουν καταστραφεί από πυρκαγιά.

Τροία I – Τροία IV: πρώιμη Εποχή Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ.)

Τροία V: 20ός αιώνας π.Χ. – 18ος αιώνας π.Χ.

Τροία VI: 17ος αιώνας π.Χ. – 15ος αιώνας π.Χ.

Τροία VIh: ύστερη Εποχή Χαλκού, 14ος αιώνας π.Χ.

Τροία VIIa: περ. 1300 π.Χ. – 1190 π.Χ., πιο πιθανή υποψήφια για την Ομηρική Τροία.

Τροία VIIb1: 12ος αιώνας π.Χ.

Τροία VIIb2: 11ος αιώνας π.Χ.

Τροία VIIb3: μέχρι περ. 950 π.Χ.

Τροία VIII: ~ 700 π.Χ.

Τροία IX: Ρωμαϊκό Ίλιον, 1ος αιώνας π.Χ.

Η τελευταία πόλη στη θέση, το Ελληνιστικό Ίλιον, ιδρύθηκε από τους Ρωμαίους κατά τη διάρκεια της βασιλείας του αυτοκράτορα Αυγούστου και ήταν σπουδαία εμπορική πόλη έως την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης τον 4ο αιώνα ως της ανατολικής πρωτεύουσας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Κατά τους Βυζαντινούς χρόνους η πόλη παρήκμασε σταδιακά, και τελικά εξαφανίστηκε

ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Οι ήρωες που έγιναν γνωστοί από τον Τρωικό πόλεμο είναι πολυάριθμοι. Γι' αυτό περιοριστήκαμε στο να μιλήσουμε για τους κυριότερους.

Το μήλο της Έριδος

Πριν από πολλά χρόνια, στην αρχαία εποχή, τότε που στον Όλυμπο κατοικούσαν οι δώδεκα θεοί, ο Δίας αποφάσισε να παντρέψει το βασιλιά της Φθίας, τον Πηλέα, με μια θαλασσινή νεράιδα, τη Θέτιδα, την κόρη του Νηρέα.

Ο γάμος έγινε στο Πήλιο κι ήτανε καλεσμένοι όλοι οι θεοί και οι θεές. Μόνο την Έριδα δεν κάλεσαν, τη θεά της φιλονικίας, γιατί όπου πήγαινε έσπερνε μίσος και καβγάδες. Εκείνη θύμωσε πολύ κι πήγε στο γάμο αόρατη κι άφησε στο τραπέζι ένα μήλο ολόχρυσο, που πάνω του είχε γράψει: «στην ομορφότερη». Αμέσως η Ήρα, η Αθηνά κι η Αφροδίτη άρχισαν να μαλώνουν για το ποια ήταν η ομορφότερη που θα έπαιρνε το μήλο.

Εικόνα 1: Η κρίση του Πάριδος, καθώς ο Ερμής αναμένει την απόφασή του.

Ρώτησαν και το Δία, μα αυτός δεν ήθελε να στενοχωρήσει καμιά από τις τρεις θεές. Γι' αυτό είπε να πάνε στο βουνό Ίδη, δίπλα στην Τροία, όπου ο Πάρης, ο γιος του βασιλιά Πρίαμου, έβοσκε το κοπάδι του σε μια πλαγιά, για να διαλέξει εκείνος την ομορφότερη θεά.

Πέταξαν λοιπόν οι τρεις θεές, μαζί με τον Ερμή, στην Ίδη και στάθηκαν μπροστά στο ξαφνιασμένο βασιλόπουλο. Ο Ερμής τού είπε το θέλημα του Δία και του έδωσε το χρυσό μήλο της Έριδας. Τότε η Ήρα τού έταξε να τον κάνει τον πιο μεγάλο βασιλιά, η Αθηνά τον πιο γενναίο και σοφό πολεμιστή και η Αφροδίτη να του βρει την

πιο όμορφη γυναίκα για να την παντρευτεί. Ο Πάρης, αφού το καλοσκέφτηκε, έδωσε το χρυσό μήλο στην Αφροδίτη. Η Ήρα και η Αθηνά έφυγαν θυμωμένες, ενώ η Αφροδίτη φανέρωσε στον Πάρη πως η ωραία Ελένη, η γυναίκα του Μενέλαου, του βασιλιά της Σπάρτης, ήταν η ομορφότερη στον κόσμο και τον συμβούλεψε να πάει να την πάρει. Ο Πάρης ετοίμασε καράβι γρήγορο κι έφυγε για τη Σπάρτη. Έφτασε στο παλάτι του Μενέλαου κρατώντας πλούσια δώρα. Εκεί όλοι τον καλοδέχτηκαν και τον φιλοξένησαν, όπως ταίριαζε στο βασιλόπουλο της Τροίας. Όμως ο Πάρης, με τη βοήθεια της Αφροδίτης, ξεμυάλισε την Ελένη και την έπεισε να τον ακολουθήσει. Και μια μέρα που έλειπε ο Μενέλαος, έφυγαν για την Τροία.

Όταν ο Πάρης απήγαγε την Ελένη, ο Μενέλαος και ο αδερφός του ο Αγαμέμνονας, κάλεσαν όλους τους πρώην μνηστήρες της Ελένης για να τους θυμίσουν την υποχρέωση που είχαν αναλάβει.

Σύμφωνα με έναν μύθο η Ελένη ήταν τόσο όμορφη που 29 βασιλιάδες πήγαν στη Σπάρτη για να ζητήσουν το χέρι της. Ο Τυνδάρεως που είδε όλους

αυτούς τους μνηστήρες φοβήθηκε ότι αν διάλεγε έναν από αυτούς οι άλλοι θα τα έβαζαν μαζί του. Έτσι ο Οδυσσέας, που ήταν ένας από τους μνηστήρες, βρήκε την ευκαιρία και πρότεινε στον Τυνδάρεω να τον βοηθήσει να παντρευτεί την Πηνελόπη κι εκείνος θα του υποδείκνυε τον τρόπο να αποφύγει κάθε διένεξη. Ο Τυνδάρεως φυσικά δέχτηκε, τότε ο Οδυσσέας του πρότεινε να βάλει όλους τους μνηστήρες να ορκιστούν ότι θα υπερασπιζόνταν εκείνον που θα διάλεγε, εναντίον όλων εκείνων που θα τολμούσαν να προσβάλλουν τη συζυγική του τιμή. Ο Τυνδάρεως αφού το έκανε διάλεξε τον Μενέλαο για άντρα της κόρης του. Ένας άλλος μύθος όμως λέει ότι η Ελένη ομολόγησε ότι ο εκλεκτός της καρδιάς της ήταν ο γιος του Ατρέα.

Η Θυσία της Ιφιγένειας

Στο λιμάνι της Αυλίδας μαζεύτηκαν όλοι οι Αχαιοί με τα πλοία και το στρατό τους. Πήγε ο γερο-Νέστορας, ο βασιλιάς της Πύλου, ο Ιδομενέας από την Κρήτη, ο Αίαντας από τη Σαλαμίνα, ο άλλος Αίαντας απ' τη Λοκρίδα, ο Διομήδης από το Άργος, ο Φιλοκτήτης, ο φίλος του Ηρακλή, από τη Μαγνησία, ο Οδυσσέας απ' την Ιθάκη κι ο Αχιλλέας, ο γιος του Πηλέα και της Θέτιδας από τη Φθία με το φίλο του τον Πάτροκλο και τους γενναίους Μυρμιδόνες.

Διάλεξαν για αρχηγό τον Αγαμέμνονα κι αφού έκαναν θυσίες, περίμεναν να φυσήξει ο άνεμος, να ξεκινήσουν τα καράβια για την Τροία.

Όμως φύλλο δεν εσάλευε κι οι βασιλιάδες ρωτήσανε το μάντη Κάλχα να τους πει γιατί οι άνεμοι δε φυσούσαν. Εκείνος τότε είπε ότι η θεά Άρτεμη κρατούσε τους ανέμους. Είχε θυμώσει, γιατί ο Αγαμέμνονας είχε σκοτώσει το ιερό ελάφι της. Και δε θα της περνούσε ο θυμός, αν πρώτα ο Αγαμέμνονας δε θυσίαζε στο βωμό της την κόρη του, την Ιφιγένεια.

Αβάσταχτη θλίψη πλάκωσε την καρδιά του Αγαμέμνονα. Δεν ήθελε να θυσιάσει την αγαπημένη του κόρη. Μέρες θρηνούσε. Τέλος έστειλε μήνυμα στην Κλυταιμνήστρα, τη γυναίκα του, να φέρει στην Αυλίδα την Ιφιγένεια, να την παντρέψει τάχα με τον Αχιλλέα.

Όταν η Ιφιγένεια κι η μητέρα της έφτασαν στην Αυλίδα, με δάκρυα στα μάτια ο Αγαμέμνονας τους είπε την αλήθεια. Η Κλυταιμνήστρα έκλαιγε και τον παρακαλούσε να μην αφήσει να γίνει η θυσία. Η Ιφιγένεια τελικά αποφάσισε να θυσιαστεί για την πατρίδα της.

Η Κλυταιμνήστρα δεν είχε και πολλά ερείσματα για να αγαπάει τον άντρα της, ο Αγαμέμνων είχε σκοτώσει τον Τάνταλο, τον προηγούμενο άντρα της, καθώς και το νεογέννητο παιδί της πάνω στο στήθος της, την είχε αναγκάσει να τον παντρευτεί και μετά έφυγε για έναν πόλεμο πού κατά τα φαινόμενα δεν θα τελείωνε ποτέ· είχε συναινέσει να θυσιαστεί η Ιφιγένεια στην Αυλίδα.

Τη μέρα της θυσίας πήγε στολισμένη στο βωμό και με θάρρος έσκυψε το κεφάλι. Ο Ευριπίδης λέει ότι η Κλυταιμνήστρα είχε

προειδοποιήσει τον Αχιλλέα γι' αυτή την απάτη. Εκείνος αντιτάχθηκε στη σφαγή της Ιφιγένειας και το αποτέλεσμα ήταν να κινδυνέψει να τον αποκεφαλίσουν οι στρατιώτες. Ο μάντης Κάλχας, αφού της φόρεσε χρυσό στεφάνι στα μαλλιά, σήκωσε το μαχαίρι. Όμως εκείνη τη στιγμή η Άρτεμη ήρθε μέσα σε ένα σύννεφο, άρπαξε την κόρη και πάνω στο βωμό άφησε ένα μικρό ελάφι. Την Ιφιγένεια την πήγε μακριά στη χώρα των Ταύρων σ' έναν από τους ναούς της ως τη μέρα που ο αδελφός της ο Ορέστης την ξανάφερε πίσω. Αμέσως φύσηξε άνεμος και οι Αχαιοί κίνησαν για την Τροία.

Εικ

όνα 3: Η θυσία της Ιφιγένειας σε αρχαιοελληνικό αγγείο

Οι Αχαιοί φτάνουν στην Τροία

Ταξιδεύοντας για την Τροία οι Αχαιοί πέρασαν απ' τη Δήλο. Εκεί, στο ναό του Απόλλωνα, ήταν ιερέας ο Άνιος που είχε τρεις κόρες, τις Οινότροπες. Το χώμα που άγγιζε η Σπερμώ γινόταν σιτάρι. Το χώμα που άγγιζε η Οινώ γινόταν κρασί και το χώμα που άγγιζε η Ελαΐδα γινόταν λάδι. Ο Άνιος, που ήταν και μάντης, είπε στους Αχαιούς ότι σε δέκα χρόνια θα έπαιρναν την Τροία και τους κάλεσε να μείνουν εννιά χρόνια στη Δήλο και το δέκατο χρόνο να πάνε στην Τροία. Εκείνοι όμως δεν δέχτηκαν.

Έφυγαν λοιπόν από τη Δήλο οι Αχαιοί και σε λίγες μέρες έφτασαν στην Τροία. Εκεί βασιλευαν ο Πρίαμος και η Εκάβη που είχαν πενήντα γιους και πολλές κόρες. Μια από τις κόρες τους ήταν η Κασσάνδρα που ήταν μαντισσα. Όμως ο Απόλλωνας την είχε τιμωρήσει και κανένας δεν πίστευε τα λόγια της.

Οι Τρώες, βλέποντας τα αμέτρητα καράβια των Αχαιών, πήραν τα όπλα τους κι έτρεξαν στην ακρογιαλιά για να τους πολεμήσουν. Αρχηγό είχαν τον πιο μεγάλο γιο του Πρίαμου, τον Έκτορα, τον αδελφό του Πάρη.

Από τους Αχαιούς κανένας δεν τολμούσε να πατήσει στη στεριά. Η Θέτιδα τούς είχε πει πως ο πρώτος που θα πατούσε της Τροίας το χώμα θα έπεφτε νεκρός. Τότε ο Οδυσσέας πέταξε την ασπίδα του στη στεριά και με ένα πήδημα στάθηκε πάνω της. Ξεγελασμένος από το τέχνασμά του ο Πρωτεσίλαος πήδησε δεύτερος και πάτησε στο χώμα. Κι αμέσως έπεσε νεκρός απ' το κοντάρι του Έκτορα.

Άρχισε τότε μάχη φοβερή. Οι Τρώες νικήθηκαν και κλείστηκαν στα τείχη της πόλης. Οι Αχαιοί τράβηξαν τα πλοία τους στη στεριά κι έφτιαξαν στρατόπεδο που το έκλεισαν με τείχος ξύλινο, γιατί κατάλαβαν ότι θα χρειάζονταν πολύ καιρό μέχρι να καταφέρουν να κυριεύσουν την Τροία. Και οι θεοί κοιτούσαν από τον Όλυμπο. Ο Ποσειδώνας, η Ήρα, η Αθηνά ήταν με το μέρος των Αχαιών. Ο Άρης, η Αφροδίτη, ο Απόλλωνας με το μέρος των Τρώων. Κι ο Δίας άλλοτε με τους Αχαιούς κι άλλοτε με τους Τρώες.

Τον τελευταίο χρόνο του πολέμου, που τα τρόφιμα λιγόστεψαν και ο στρατός πεινούσε, ο Αγαμέμνωνας έστειλε ένα καράβι να φέρει στην Τροία τις Οινότροπες. Εκείνες όμως φεύγοντας απ' τη Δήλο παρακάλεσαν το θεό Διόνυσο να τις βοηθήσει. Κι ο Διόνυσος τις έκανε περισσότερα και πέταξαν και γύρισαν στη Δήλο.

Ο θυμός του Αχιλλέα

Εικόνα 4: Ο πατέρας των Οινότροπων, ο Άνιος. Αρχαίο ελληνικό ανάγλυφο.

Εννιά χρόνια πολέμησαν οι Αχαιοί στην Τροία, μα το κάστρο του Πριάμου ήταν άπαρτο κι οι Τρώες, με αρχηγό τους τον Έκτορα, το υπεράσπιζαν γενναία.

Το δέκατο όμως χρόνο μάλωσαν ο Αχιλλέας κι ο Αγαμέμνονας για δυο όμορφες σκλάβες, τη Χρυσηίδα και τη Βρισηίδα. Αυτό έφερε πολλές συμφορές στους Αχαιούς.

Σκλάβα του Αγαμέμνονα ήταν η Χρυσηίδα. Ο Χρύσης, ο πατέρας της, που ήταν ιερέας του Απόλλωνα, ήρθε ικέτης στο στρατόπεδο των Αχαιών, κρατώντας πλούσια δώρα, το χρυσό ραβδί και τα ιερά στεφάνια του θεού. Έπεσε στα πόδια τού Αγαμέμνονα και τον παρακαλούσε να του δώσει πίσω τη Χρυσηίδα. Ο Αγαμέμνονας δε σεβάστηκε το γέροντα και τον έδιωξε θυμωμένος.

Ο Χρύσης τότε παρακάλεσε τον Απόλλωνα να τιμωρήσει σκληρά τους Αχαιούς. Ο Απόλλωνας τον άκουσε από τον Όλυμπο κι αμέσως πήρε το τόξο του και πήγε στο στρατόπεδο των Αχαιών. Κάθισε παράμερα και αόρατος χτυπούσε με τα βέλη του τα ζώα και τους ανθρώπους. Έπεσε τότε αρρώστια φοβερή ανάμεσα τους και πέθαιναν οι Αχαιοί, ο ένας μετά τον άλλο. Εννιά μέρες κράτησε το κακό. Τη δέκατη ημέρα οι βασιλιάδες ρώτησαν το μάντη Κάλχα να τους πει γιατί τους βρήκε τέτοια συμφορά. Εκείνος είπε πως ο Απόλλωνας ήτανε θυμωμένος, γιατί ο Αγαμέμνονας δε σεβάστηκε το Χρύση.

Για να σταματήσει το κακό, ο Αγαμέμνονας έστειλε τη Χρυσηίδα πίσω στον πατέρα της. Όμως διέταξε να φέρουν στη σκηνή του τη σκλάβα του Αχιλλέα, τη Βρισηίδα.

Θύμωσε ο Αχιλλέας πολύ, μίσος και οργή γέμισαν την ψυχή του. Θέλησε να σκοτώσει τον Αγαμέμνονα για την προσβολή που του έκανε, μα έτρεξε η θεά Αθηνά και τον συγκράτησε. Πικραμένος όμως κλείστηκε στη σκηνή του κι ορκίστηκε να μην ξαναπολεμήσει.

Εικόνα 6: Ο Απόλλωνας ρίχνει τα βέλη του. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

Εικόνα 5: Ο Χρύση παρακαλεί τον Αγαμέμνονα

Ο θάνατος του Πάτροκλου

Ο Αχιλλέας δεν πολεμούσε πια κι οι Τρώες πήραν θάρρος. Άγριες μάχες γίνονταν έξω απ' της Τροίας τα τείχη κι αμέτρητοι Αχαιοί έπεφταν νεκροί.

Απελπισμένος τότε ο Αγαμέμνωνας έστειλε στον Αχιλλέα το γέρο Φοίνικα, το δάσκαλο του Αχιλλέα, τον Αίαντα, τον πιο δυνατό πολεμιστή των Αχαιών, και τον πολυμήχανο Οδυσσέα, να τον παρακαλέσουν να ξαναβγεί στη μάχη και θα του έδινε πίσω τη Βρισηίδα και δώρα αμέτρητα. Μα ο Αχιλλέας δε δέχτηκε κι είπε ότι θα πολεμούσε μόνο αν οι Τρώες έφταναν στα καράβια του.

Οι μάχες συνεχίζονταν πιο άγριες. Οι Τρώες κυνήγησαν τους Αχαιούς ως το στρατόπεδό τους. Ο Έκτορας έσπασε την ξύλινη πύλη του στρατοπέδου με μια τεράστια πέτρα κι οι Τρώες όρμησαν μέσα κι έβαλαν φωτιά σ' ένα καράβι. Τους Αχαιούς έσωσε ο Αίαντας, που τραυμάτισε τον Έκτορα και η μάχη σταμάτησε για λίγο.

Βλέποντας τις συμφορές των Αχαιών, ο Πάτροκλος πήγε στο φίλο του τον Αχιλλέα. «Αχιλλέα», του είπε, «οι Τρώες καίνε τα καράβια μας. Αφού εσύ δεν πολεμάς, κανένα δε φοβούνται. Δώσε μου την πανοπλία σου, το άρμα με τα αθάνατα άλογά σου και τους γενναίους Μυρμιδόνες, να πολεμήσω εγώ στη θέση σου».

Ο Αχιλλέας δέχτηκε και τον συμβούλεψε να διώξει τους Τρώες από το στρατόπεδο και να γυρίσει πίσω. Όρμησε ο Πάτροκλος με τους γενναίους Μυρμιδόνες στη μάχη. Οι Τρώες, όταν τον είδαν, νόμισαν πως ήταν ο Αχιλλέας κι έφυγαν τρέχοντας προς την Τροία. Ο Πάτροκλος ξέχασε του Αχιλλέα τη συμβουλή και κυνήγησε τους Τρώες ως τα τείχη της Τροίας. Όμως εκεί τον γνώρισε ο Έκτορας, πήγε κοντά κι άρχισαν να παλεύουν.

Τότε ο Απόλλωνας χτύπησε τον Πάτροκλο πισώπλατα. Εκείνος έπεσε κάτω κι ο Έκτορας τον σκότωσε και του πήρε τα θεϊκά όπλα του Αχιλλέα.

Έγινε μάχη γύρω απ' το νεκρό. Τ' αθάνατα άλογα του Αχιλλέα, ο Ξάνθος κι ο Βαλίος, που του τα είχε χαρίσει ο Ποσειδώνας, σαν είδαν τον Πάτροκλο νεκρό, έσκυψαν τα κεφάλια τους και με τα δάκρυά τους έβρεχαν τη γη. Οι Αχαιοί πήραν το νεκρό Πάτροκλο και τον έφεραν στα πλοία.

Βλέποντας ο Αχιλλέας το φίλο του νεκρό, ξέσπασε σε θρήνο. Τον άκουσε η μητέρα του η Θέτιδα και βγήκε από τη θάλασσα να τον παρηγορήσει. Και πήγε η ίδια στον Όλυμπο και του έφερε καινούργια πανοπλία, που του την έφτιαξε ο Ήφαιστος.

Ο Αχιλλέας σκοτώνει τον Έκτορα

Οργή κι απελπισία μαζί γέμιζαν την καρδιά του Αχιλλέα μετά το θάνατο του Πάτροκλου και ήθελε να εκδικηθεί τον Έκτορα, που σκότωσε τον αδερφικό του φίλο. Την άλλη μέρα φόρεσε την καινούρια πανοπλία του, έδεσε στο άρμα του τ' αθάνατα άλογά του και με τους Μυρμιδόνες του πήγε να πολεμήσει.

Μέσα στο κάστρο της Τροίας, ο Έκτορας αποχαιρέτησε την Ανδρομάχη, τη γυναίκα του, πήρε στην αγκαλιά του για τελευταία φορά το μικρό του γιο, τον Αστυάνακτα, και βγήκε κι αυτός να πολεμήσει. Οι Τρώες ήταν έξω από τα τείχη τους έτοιμοι για μάχη. Βλέποντας όμως τον Αχιλλέα να φτάνει, τρόμαξαν. Οι μισοί έτρεξαν μέσα στα τείχη να σωθούν κι οι άλλοι μισοί έτρεξαν προς τον κάμπο. Ο Αχιλλέας τούς κυνήγησε κι έγινε άγρια μάχη. Οι Τρώες έπεφταν νεκροί ο ένας μετά τον άλλο. Ο Πρίαμος, που παρακολουθούσε τη μάχη από τα τείχη, διέταξε κι άνοιξαν τις πύλες να μπει ο στρατός για να σωθεί.

Μόνο ο γενναίος Έκτορας δεν κλείστηκε στα τείχη, αλλά έμεινε να αντιμετωπίσει τον εχθρό. Άδικα του φώναζαν ο Πρίαμος και η Εκάβη, η μητέρα του, και η όμορφη Ανδρομάχη ψηλά από τα τείχη. Κάποια στιγμή τον είδε ο Αχιλλέας κι όρμησε σαν το θηριό επάνω του. Ο Έκτορας τα έχασε κι άρχισε να τρέχει. Τρεις φορές έκανε το γύρο της πόλης τρέχοντας κι ο Αχιλλέας τον κυνηγούσε. Στο τέλος ο Έκτορας σταμάτησε το τρέξιμο και στάθηκε να τον αντιμετωπίσει. Ο Αχιλλέας όρμησε πάνω του κι άρχισε η πάλη.

Πάλεψαν σκληρά, γιατί κι οι δυο ήταν γενναία παλικάρια. Τέλος ο Αχιλλέας με το κοντάρι του χτύπησε στο λαιμό τον Έκτορα και τον έριξε στο χώμα. Ο πιο γενναίος πολεμιστής της Τροίας ήταν πια

νεκρός. Ψηλά από τα τείχη κοιτάζαν οι Τρώες και θρηνούσαν. Μα πιο πολύ θρηνούσαν ο Πρίαμος και η Εκάβη, η μητέρα του, και η όμορφη Ανδρομάχη. Αμέσως ο Αχιλλέας πήρε τα όπλα τού νεκρού, έδωσε τα πόδια του με δερμάτινα λουριά από το άρμα κι άφησε το κεφάλι του να σέρνεται στο χώμα. Μετά χτύπησε τ' άλογά του κι εκείνα έτρεξαν γρήγορα προς τα πλοία σέρνοντας το νεκρό Έκτορα μαζί τους.

Την άλλη μέρα οι Αχαιοί έκαψαν το νεκρό Πάτροκλο. Ο Αχιλλέας έκοψε τα μακριά μαλλιά του και τα έβαλε στα χέρια του Πάτροκλου, για να καούν μαζί του. Έπλυνε τα οστά του με κρασί και τα έβαλε σε χρυσό δοχείο, που του είχε δώσει η μάνα του η Θέτιδα.

Ο νεκρός Έκτορας έντεκα μέρες έμεινε άταφος, ώσπου ο Πρίαμος πήγε στον Αχιλλέα, έπεσε στα πόδια του και τον παρακάλεσε να του δώσει το σώμα του παιδιού του να το θάψει. Ο Αχιλλέας συγκινήθηκε. Διέταξε να πλύνουν και να στολίσουν το νεκρό και τον έδωσε στο γέρο βασιλιά, για να τον πάει στην Τροία. Και πρόσταξε να σταματήσει ο πόλεμος έντεκα μέρες, για να προλάβουνε οι Τρώες να θρηνήσουν και να κάψουν το νεκρό, όπως είχαν συνήθεια.

Μετά την ταφή του Έκτορα, ξανάρχισε ο πόλεμος έξω από της Τροίας τα τείχη. Ο Αχιλλέας σκότωνε τους Τρώες πολεμιστές τον ένα μετά τον άλλο.

Μετά από το θάνατο του Αχιλλέα, λίγες μέρες αργότερα σκοτώθηκε κι ο Πάρης. Τον σκότωσε ο Φιλοκτήτης με ένα από τα δηλητηριασμένα βέλη, που του είχε χαρίσει ο Ηρακλής.

Εικόνα 10: Ο Πρίαμος έρχεται με δώρα στη σκηνή του Αχιλλέα και τον ικετεύει. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

Ο Δούρειος Ίππος και η καταστροφή της Τροίας

Εικόνα 9: Ο Έκτορας αποχαιρετά την Ανδρομάχη και τον Αστυάνακτα. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο

Μετά το θάνατο του Αχιλλέα οι Αχαιοί απελπίστηκαν. Δεν πίστευαν πως θα κατάφερναν να κυριεύσουν την Τροία. Τότε ο Οδυσσέας, ο πολυμήχανος, σκέφτηκε ότι η Τροία δεν θα έπεφτε με τα όπλα αλλά με πονηριά. Συμβούλεψε λοιπόν τους Αχαιούς να φτιάξουν ένα μεγάλο ξύλινο άλογο, κούφιο από μέσα, το Δούρειο ίππο.

Το έφτιαξαν λοιπόν οι Αχαιοί κι έγραψαν πάνω του: «Δώρο των Αχαιών στην Αθηνά». Και μια νύχτα σκοτεινή μπήκαν μέσα στο άλογο ο Οδυσσέας, ο Μενέλαος, ο Διομήδης, ο Νεοπόλεμος, που ήταν γιος του Αχιλλέα, και μερικοί ακόμη γενναίοι Αχαιοί. Ο Αγαμέμνονας με τον υπόλοιπο στρατό, αφού έκαψαν το στρατόπεδο, μπήκαν στα πλοία και πήγαν και κρύφτηκαν πίσω από την Τένεδο. Το πρωί οι Τρώες, κοιτώντας από τα τείχη, δεν πίστευαν στα μάτια τους. Οι Αχαιοί είχαν φύγει και είχαν αφήσει πίσω τους μόνο ένα μεγάλο ξύλινο άλογο, δίπλα στο ακρογιάλι! Βγήκαν λοιπόν από τα τείχη, το πλησίασαν και είδαν πως ήταν αφιέρωμα στην Αθηνά. Πολλοί έλεγαν πως έπρεπε να το ανεβάσουν στην ακρό πολη της Τροίας, για να τους προστατεύει η θεά.

Άδικα η Κασσάνδρα, φώναζε πως μέσα στην κοιλιά του ήταν κρυμμένοι Αχαιοί. Κανένας δεν την πίστευε. Κι ένας Τρώας, ο Λαοκόοντας, που ήταν ιερέας του Απόλλωνα, είπε: «Να φοβάστε τους Αχαιούς ακόμη κι αν σας φέρνουν δώρα». Αμέσως δυο τεράστια φίδια σταλμένα από τον Ποσειδώνα, βγήκαν από τη θάλασσα κι έπνιξαν τον Λαοκόοντα μαζί με τα παιδιά του.

Βλέποντας το θαύμα αυτό οι Τρώες τρόμαξαν κι έσυραν το άλογο στην πόλη. Για να μπει, γκρέμισαν κι ένα μέρος απ' τα τείχη της. Μετά έφαγαν, ήπιαν και γλέντησαν χαρούμενοι όλη τη μέρα. Τη νύχτα κοιμήθηκαν κουρασμένοι από το χορό κι από το φαγοπότι. Τα μεσάνυχτα βγήκαν οι Αχαιοί από την κοιλιά του αλόγου. Έτρεξαν κι άναψαν φωτιές ψηλά στα τείχη κι άνοιξαν τις πύλες. Σε λίγο γύρισε κι ο στρατός από την Τένεδο. Μπήκαν όλοι οι Αχαιοί στην Τροία, σκότωσαν τους πολεμιστές και πήραν σκλάβους τα παιδιά και τις γυναίκες. Ο Μενέλαος έτρεξε στο παλάτι του Πριάμου και πήρε πίσω την Ελένη. Μετά έβαλαν φωτιά κι έκαψαν την πόλη, χωρίς να σεβαστούν ούτε τους ναούς των θεών.

Το πρωί φόρτωσαν τα πλοία τους με λάφυρα και ξεκίνησαν για να γυρίσουν στην πατρίδα.

Οι συμφορές του πολέμου

Ο Τρωικός πόλεμος, που κράτησε δέκα ολόκληρα χρόνια, είχε τελειώσει. Άφησε όμως πίσω του νεκρούς, σπίτια γκρεμισμένα, χήρες και ορφανά. Όπως κάθε πόλεμος. Ο αρχαίος ποιητής Ευριπίδης στο έργο του «Τρωάδες» μιλάει για τις συμφορές και τον πόνο που φέρνει ο πόλεμος στους ανθρώπους:

Η βασίλισσα Εκάβη και οι αιχμάλωτες Τρωαδίτισσες θρηνούν για ό,τι έχασαν και αγωνιούν για τα βάσανα που έχουν να τραβήξουν από δω και πέρα. Η Κασσάνδρα γίνεται σκλάβά του Αγαμέμνονα. Η Ανδρομάχη πέφτει στα χέρια του Νεοπτόλεμου, του γιου του Αχιλλέα. Το γιο της, τον Αστυάνακτα, τον γκρέμισαν από τα τείχη της Τροίας, για να μη ζητήσει αργότερα εκδίκηση.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Κίκονες

Οι Κίκονες ήταν Θρακικός λαός που κατοικούσε στην περιοχή ανάμεσα στη Βιστωνίδα λίμνη και τις εκβολές του ποταμού Έβρου. Για πρώτη φορά οι Κίκονες αναφέρονται από τον Όμηρο. Στην *Οδύσσεια* αναφέρονται ως το πρώτο «επεισόδιο» στις περιπλανήσεις του Οδυσσέα, αφού έφυγε από την Τροία. Κατά τη σχετική εξιστόρηση, οι Κίκονες ήταν πολυάριθμοι, επιδέξιοι πολεμιστές. Εκδικήθηκαν τον Οδυσσέα και τους συντρόφους του, οι οποίοι είχαν καταστρέψει την πόλη τους Ίσμαρο, σκοτώνοντας πολλούς από αυτούς και αναγκάζοντας τους υπόλοιπους να φύγουν νύχτα από τη χώρα τους.

Λωτοφάγοι

Οι Λωτοφάγοι είναι μυθικός, φιλόξενος και ειρηνικός λαός της ελληνικής μυθολογίας. Ορισμένοι ιστορικοί που έχουν ασχοληθεί με την γεωγραφία της Οδύσσειας τοποθετούν το νησί τους κοντά στις ακτές της Β. Αφρικής, περιοχή όπου είναι ευρύτατα διαδεδομένο το φυτό λωτός. Ειδικότερα την λωτοφαγίτιδα νήσο την ταυτίζουν με εκείνη στον Κόλπο της Σύρτης στο μυχό όπου βρίσκεται η σημερινή νήσος Ζέρμπα ή Τζέρμπα, που διοικητικά ανήκει στην Τυνησία. Τα άνθη και οι καρποί του λωτού ήταν η κύρια τροφή των κατοίκων αυτού του νησιού και θεωρούντο σαν ναρκωτικά που προκαλούσαν ειρηνική απάθεια. Τον καρπό αυτό πρόσφεραν στους ταξιδιώτες επισκέπτες τους οι οποίοι στη συνέχεια έχαναν την επιθυμία της επιστροφής στη πατρίδα τους ή τη συνέχιση του ταξιδιού τους. Αναφέρονται για πρώτη φορά στην Οδύσσεια όπου και περιγράφονται ως φιλήσυχοι και φιλόξενοι άνθρωποι που φιλοξένησαν μερικούς ναύτες του Οδυσσέα που αποβιβάστηκαν εκεί όταν ο στόλος τους προσορμίστηκε στην ακτή τους, κάπου στην Αφρική. Οι Λωτοφάγοι τους υποδέχτηκαν ευμενώς και τους πρόσφεραν τον καρπό ενός περίεργου φυτού, του λωτού, που φύτερωνε στην περιοχή τους και αφαιρούσε την μνήμη. Έτσι, οι ναύτες του Οδυσσέα δεν επιθυμούσαν πλέον να επιστρέψουν στην Ιθάκη, λησμονώντας από που έρχονται και που κατευθύνονταν.

Τελικά ο Οδυσσέας τους οδήγησε στα πλοία τους με τη βία, όπου και συνήλθαν.

Κύκλωπες

Οι Κύκλωπες ήταν μυθικά όντα της Ελληνικής μυθολογίας και της Ρωμαϊκής μυθολογίας με ένα μάτι στη μέση του μετώπου. Εξάλλου η λέξη κύκλωπας προέρχεται από τη σύνθεση των δυο λέξεων κύκλος και οφθαλμός και προσδιορίζει κάποιο ον με ένα μόνο μάτι στο κούτελο. Η πρώτη κατηγορία αφορά έναν λαό τερατόμορφων ανθρώπων, γιων του Ποσειδώνα, που φέρουν έναν και μοναδικό οφθαλμό στην μέση του μετώπου. Αναφέρονται στην Οδύσσεια ως κατοικούντες, πιθανώς, στην νήσο Σικελία, στη Δυτική Μεσόγειο. Άγριοι, χωρίς κάποια στοιχεία πολιτισμού και κοινωνικής οργάνωσης, εξόντωναν (και έτρωγαν) όσους πλησίαζαν στην περιοχή τους. Ο Οδυσσέας και οι ναύτες του προσορμίστηκαν στην ακτή τους και εγκλωβίστηκαν στη σπηλιά του ισχυρότερου από αυτούς, του Πολύφημου. Τελικά μετά από ένα περιβόητο τέχνασμα του Οδυσσέα τύφλωσαν τον Κύκλωπα και κατόρθωσαν να διαφύγουν, όχι όμως χωρίς απώλειες.

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Ο Οδυσσέας έφυγε με δώδεκα καράβια από την Τροία. Όταν όμως ξανοίχτηκαν τα πλοία του στο Αιγαίο, οι θεοί έστειλαν άγριους ανέμους που τα έσπρωξαν βόρεια, στη χώρα των Κικόνων. Ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του άρπαξαν απ' τους Κίκονες ζώα και γλυκό κρασί και κάθισαν στην αμμουδιά να φάνε. Τότε όμως τους επιτέθηκαν όλοι οι Κίκονες μαζί κι έγινε άγρια μάχη. Πολλοί πολεμιστές σκοτώθηκαν κι οι άλλοι μπήκανε στα καράβια γρήγορα κι έφυγαν μέσα σε άγρια καταιγίδα. Ταξίδεψαν νότια ως τον κάβο Μαλέα. Τότε άρχισε να φυσά βοριάς που έσπρωξε τα καράβια μακριά, στην Αφρική. Έτσι έφτασαν στη χώρα των Λωτοφάγων. Βγήκανε στη στεριά κι ο Οδυσσέας έστειλε τρεις απ' τους συντρόφους του να δουν τι άνθρωποι ζούσαν σ' αυτή τη χώρα. Οι σύντροφοί του πήγαν κι όταν συνάντησαν τους Λωτοφάγους, εκείνοι τους έδωσαν να φάνε λωτούς, που ήταν φρούτα μαγεμένα! Αμέσως ξέχασαν

πατρίδα και συντρόφους και δεν ήθελαν να φύγουν από εκεί. Ανήσυχος ο Οδυσσέας πήγε να τους βρει. Τους πήρε με το ζόρι κι αμέσως διέταξε τα καράβια να σαλπάρουν. Μέρους πολλές ταξίδευαν, ώσπου οι άνεμοι τους έφεραν στο νησί των Κυκλώπων. Μόνο το πλοίο του Οδυσσέα πλησίασε εκεί. Τα άλλα έντεκα καράβια έμειναν σ' ένα νησάκι απέναντι. Άραξαν το καράβι κι ο Οδυσσέας με δώδεκα συντρόφους βγήκαν έξω. Κοντά στη θάλασσα είδαν μια θεόρατη σπηλιά και μπήκαν μέσα. Παντού υπήρχαν δοχεία με γάλα και καλάθια με τυρί και πλήθος αρνάκια και κατσίκια. Έφαγαν και περίμεναν να 'ρθει ο νοικοκύρης. Όταν τον είδαν όμως τρόμαξαν. Ήταν πανύψηλος κι είχε ένα μονάχα μάτι στο μέτωπο. Ήταν ο Κύκλωπας Πολύφημος, ο γιος του Ποσειδώνα. Έκλεισε την πόρτα της σπηλιάς μ' ένα τεράστιο βράχο κι άναψε δυνατή φωτιά. Τότε είδε τους ξένους και τους ρώτησε άγρια. «Ποιοι είστε εσείς»; «Ξένοι ναυαγοί, γυρίζουμε απ' την Τροία», του είπε ο Οδυσσέας. Αμέσως ο Πολύφημος άρπαξε δυο συντρόφους και τους έφαγε. Μετά έπεσε για ύπνο. Το πρωί έφαγε άλλους δύο, άνοιξε την πόρτα της σπηλιάς, έβγαλε το κοπάδι, την ξανάκλεισε κι έφυγε. Τότε ο Οδυσσέας, ο πολυμήχανος, πήρε ένα μακρύ κλαδί, το έξυσε στην άκρη, ώστε να είναι μυτερό, και το έκρυψε στις στάχτες. Το βράδυ γύρισε ο Πολύφημος κι έφαγε κι άλλους δυο από τους συντρόφους. Τον πλησίασε τότε ο Οδυσσέας κρατώντας ένα ασκί με γλυκό κρασί και του πρόσφερε να πιει. Εκείνος ήπιε, του άρεσε και ζήτησε κι άλλο. «Ποιο είναι το όνομά σου» ρώτησε τον Οδυσσέα τότε. «Κανένα με φωνάζουν», απάντησε εκείνος. «Εσένα, Κανένα, θα σε φάω τελευταίο», ξανάπε ο Κύκλωπας και συνέχισε να πίνει, ώσπου τελείωσε όλο το κρασί και μεθυσμένος αποκοιμήθηκε. Σηκώθηκε τότε ο Οδυσσέας, άρπαξε το μυτερό κλαδί και, με τη βοήθεια των συντρόφων του, το κάρφωσε στο μάτι του Πολύφημου. Εκείνος πετάχτηκε ουρλιάζοντας και φώναζε βοήθεια. Οι άλλοι Κύκλωπες έτρεξαν έξω απ' τη σπηλιά «Τι έπαθες, Πολύφημε», ρωτούσαν. «Με τύφλωσε ο Κανένας». «Αφού κανένας δε σε τύφλωσε, τι φωνάζεις» του απάντησαν κι έφυγαν θυμωμένοι. Τα ξημερώματα ο Κύκλωπας άνοιξε την πόρτα της σπηλιάς και κάθισε εκεί με απλωμένα χέρια για να τους πιάσει. Όμως ο Οδυσσέας έδεσε τους συντρόφους του κάτω από την κοιλιά των πιο μεγάλων κριαριών κι ο ίδιος κρεμάστηκε απ' τα μαλλιά του πιο μεγάλου ζώου. Ο Κύκλωπας χάριδεψε στη ράχη τα κριάρια, καθώς έβγαιναν, και δεν

κατάλαβε πως από κάτω ήταν οι άνθρωποι. Όταν βγήκαν όλοι απ' τη σπηλιά, έτρεξαν στο καράβι και ξεκίνησαν. Καθώς απομακρύνονταν, φώναξε ο Οδυσσέας. «Πολύφημε, αν σε ρωτήσουν ποιος σε τύφλωσε, να πεις ο Οδυσσέας, ο γιος του Λαέρτη απ' την Ιθάκη».

Άρπαξε τότε ένα τεράστιο βράχο ο Κύκλωπας και τον έριξε στο καράβι, μα δεν το χτύπησε. Κι αμέσως σήκωσε τα χέρια του στον ουρανό και είπε: «Πατέρα, Ποσειδώνα, τον Οδυσσέα που με τύφλωσε μην τον αφήσεις να γυρίσει στην Ιθάκη, μα αν είναι να γυρίσει, να περάσει χίλια βάσανα, να φτάσει μόνος, με ξένο πλοίο, κι εκεί να τον βρουν καινούριες συμφορές».

Αίολος

Ο Αίολος, στην ελληνική μυθολογία, ήταν ο διορισμένος από τον Δία ταμίας των ανέμων.

Ο Αίολος κρατούσε τους ανέμους μέσα στον ασκό του και τους άφηνε μετά από εντολή του Δία. Ήταν γιος του Ιππότη, όπως λέει ο Όμηρος. Γι' αυτό λεγόταν Ιπποτάδης. Ζούσε στη νήσο Αιολία, που είχε χάλκινα τείχη. Το νησί αυτό πιστευόταν ότι ήταν η Στρογγύλη, το σημερινό Στρόμπολι, εξ ου και η ονομασία Αιολίδες Νήσοι για τα σύμπλεγμα που ανήκει το Στρόμπολι.

Ζούσε στο νησί μαζί με την γυναίκα του Αμφιθέα. Είχε έξι γιους και έξι κόρες, που προσωποποιούσαν τους ανέμους. Οι γιοι τους δυνατούς ανέμους, οι θυγατέρες τους ήπιους (τις αύρες). Σύμφωνα με μεταγενέστερη εκδοχή του μύθου, ο Αίολος ήταν γιος του Ποσειδώνα και της Άρνης. Με τη μητέρα του και τον αδελφό του Βοιωτό ζούσε στο Μεταπόντιο. Όταν αναγκάστηκε να φύγει από το Μεταπόντιο, λόγω του φόνου της θετής του μητέρας Αυτολύκης, κατέφυγε σ' ένα νησί του Τυρρηνικού Πελάγους, όπου έχτισε την πόλη Μπάρα, κατά τον Διόδωρο Σικελιώτη. Εφεύρε τα πανιά που κινούν τα πλοία και δίδαξε τη χρήση τους στους υπηκόους του. Οι Έλληνες θεωρούσαν τον Αίολο ταμία των ανέμων, όχι θεό τους. Γι' αυτό δεν είχε ιερά, ούτε γίνονταν θυσίες προς τιμήν του. Θεό τον θεωρούσαν οι Ρωμαίοι. Ο Βιργίλιος στην «Αινειάδα» τον αναφέρει ως βασιλιά που κατοικεί σε ένα άντρο, όπου είναι φυλακισμένοι οι άνεμοι, σ' αυτόν δε καταφεύγει η Ήρα όταν αποφασίζει να καταστρέψει τα καράβια των Τρώων. Μία από τις κόρες του Αιόλου ήταν η Αλκυόνη η οποία σχετίζεται με τον μύθο των Αλκυονίδων ημερών. Η Αλκυόνη ερωτεύτηκε τον Κύηκα και ζούσαν ευτυχισμένοι, αλλά μια μέρα ο Κύηκας πνίγηκε ψαρεύοντας και η Αλκυόνη από τον πόνο της έπεσε στα βράχια και

σκοτώθηκε. Οι θεοί τους λυπήθηκαν και τους έκαναν πουλιά. Ο Δίας μάλιστα πρόσταξε τον Αίολο κάθε χρόνο τον Ιανουάριο να σταματάει τους ανέμους για να μπορεί η Αλκυόνη να επωάσει τα αυγά της.

Λαιστρυγόνες

Οι Λαιστρυγόνες είναι μυθικός λαός της Ελληνικής Μυθολογίας. Αναφέρονται για πρώτη φορά στην Οδύσσεια ως κάτοικοι της (Τηλεπύλου, παραλιακής πόλης της Τυρρηνικής θάλασσας, που ιδρύθηκε από τον πρώτο βασιλέα τους, τον Λάμο.)

Περιγράφονται ως ανθρωποφάγοι και γίγαντες που, υπό τον βασιλέα τους Αντιφάτη, κατέστρεψαν με πέτρες όλα τα πλοία του στόλου του Οδυσσέα, εκτός από ένα (αυτό του ίδιου του Οδυσσέα), που προσορμίστηκαν στον λιμένα τους.

Κίρκη

Στην ελληνική μυθολογία η Κίρκη ήταν δευτερεύουσα θεότητα, κατ' άλλους μάγισσα ή νύμφη. Πατέρας της ήταν ο θεός Ήλιος και μητέρα της η Πέρση, μία από τις Ωκεανίδες. Η Κίρκη ήταν αδελφή του Αιήτη και της Πασιφάης. Η Κίρκη ζούσε στο νησί στο οποίο ήταν βασίλισσα, την Αιαία και μεταμόρφωνε τους εχθρούς της ή όσους την προσέβαλαν σε ζώα με τη χρήση μαγικών ποτών, καθώς γνώριζε πολλά για τα βότανα και τη φαρμακευτική τους επίδραση.

Η Κίρκη είναι περισσότερο γνωστή από την Οδύσσεια του Ομήρου, όπου περιγράφεται να ζει σε ένα μέγαρο στη μέση ενός ξέφωτου, σε ένα πυκνό δάσος, και να υφαιίνει σε έναν τεράστιο αργαλειό.

Σύμφωνα με τα λόγια του ίδιου του Οδυσσέα, τριγύρω υπήρχαν λιοντάρια και λύκοι, φαρμακωμένα θύματα της μαγείας της, που δεν ήταν επικίνδυνα για όσους επισκέπτονταν το μέρος. Εκεί έφθασαν ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του κατά την περιπλάνησή τους.

Προς το τέλος του έργου του Θεογονία ο Ησίοδος γράφει ότι η Κίρκη γέννησε τρία παιδιά από τον Οδυσσέα: τον Άγριο, τον Λατίνο και τον Τηλέγονο. Τα δύο τελευταία, όταν μεγάλωσαν, βασίλευσαν επί των Τυρρηνών ή των Ετρούσκων. Μεταγενέστεροι ποιητές όμως κάνουν λόγο μόνο για τον Τηλέγονο. Μόλις ο Τηλέγονος μεγάλωσε, η μητέρα του τον απέστειλε να βρει τον Οδυσσέα, που στο μεταξύ είχε επιστρέψει από καιρό στην Ιθάκη, αλλά όταν έφθασε εκεί, σκότωσε κατά λάθος τον πατέρα του. Επέστρεψε με το σώμα του Οδυσσέα στην Αιαία, φέρνοντας μαζί του τη χήρα του Πηνελόπη και τον Τηλέμαχο. Εκεί, η Κίρκη τους έκανε αθάνατους και παντρεύτηκε τον Τηλέμαχο, ενώ ο Τηλέγονος νυμφεύθηκε την Πηνελόπη.

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Ταξιδεύοντας ο Οδυσσέας με τους συντρόφους του έφτασαν στο νησί του Αιόλου, που ήταν ο θεός των ανέμων. Το νησί του είχε τείχη χάλκινα και ταξίδευε συνέχεια στη θάλασσα. Ο Αίολος τους καλοδέχτηκε και τους φιλοξένησε περίπου ένα μήνα. Όταν αποφάσισαν να φύγουν, τους έδωσε ένα ασκί που μέσα είχε κλείσει όλους τους άγριους ανέμους. Έξω άφησε μόνο το Ζέφυρο να σπρώχνει το καράβι. Ο Οδυσσέας κρέμασε το ασκί στου πλοίου του το κατάρτι. Εννιά μερόνυχτα ταξίδευαν και κόντευαν να φτάσουν στην Ιθάκη. Τότε ο Οδυσσέας αποκοιμήθηκε κι οι σύντροφοί του, νομίζοντας πως το ασκί ήταν γεμάτο ασήμι και χρυσάφι, το άνοιξαν. Αμέσως όρμησαν έξω όλοι οι άνεμοι κι έσπρωξαν τα καράβια μακριά στη γη των Λαιστρυγόνων. Υπήρχε ένα λιμάνι εκεί και τα έντεκα καράβια μπήκαν μέσα. Μόνο ο Οδυσσέας με το καράβι του έμεινε έξω απ' το λιμάνι. Οι Λαιστρυγόνες έτρεξαν στο λιμάνι ουρλιάζοντας. Ήταν άγριοι και ψηλοί σα γίγαντες κι άρπαζαν βράχια και τα έριχναν στα πλοία. Τα έσπασαν όλα και τα βύθισαν κι έφαγαν όλους τους ανθρώπους που ήταν μέσα. Μόνο του Οδυσσέα το καράβι γλίτωσε. Κι ο ίδιος και οι σύντροφοί του έφυγαν γρήγορα από τη γη των άγριων Λαιστρυγόνων. Οι άνεμοι τούς έριξαν μετά στο νησί της μάγισσας Κίρκης. Άραξαν σε μια ακρογιαλιά κι ο Οδυσσέας έστειλε μερικούς απ' τους συντρόφους του να πάνε να ρωτήσουν πού βρίσκονταν. Αυτοί βρήκαν γρήγορα το παλάτι της Κίρκης. Η Κίρκη τούς πρόσφερε ένα μαγικό ποτό, μετά τους χτύπησε με το μαγικό ραβδί της και τους έκανε γουρούνια. Μόνο ένας γλίτωσε κι έτρεξε πίσω να το πει στον Οδυσσέα. Εκείνος άρπαξε το σπαθί του κι έτρεξε στο παλάτι. Η Κίρκη τού πρόσφερε ποτό μα, όταν σήκωσε το ραβδί της να τον χτυπήσει, εκείνος άρπαξε το κοφτερό σπαθί του και την ανάγκασε να ξανακάνει τους συντρόφους του ανθρώπους. Έμειναν αρκετό καιρό στης Κίρκης το νησί. Όταν αποφάσισαν να φύγουν, η Κίρκη συμβούλεψε τον Οδυσσέα να κατεβεί στον Άδη, να βρει το μάντη Τειρεσία, να τον ρωτήσει πώς θα έφτανε στην Ιθάκη.

Άδης: η κατοικία των νεκρών

Υπήρχαν πολλοί τομείς του Άδη, συμπεριλαμβανομένων των Ηλυσίων Πεδίων και του Ταρτάρου.

Στην Ρωμαϊκή μυθολογία, μια είσοδος στον κάτω κόσμο που βρισκόταν στο Αβέρνους, έναν κρατήρα κοντά στην Κύμη της Καμπανίας, ήταν ο δρόμος που ο Αινείας χρησιμοποίησε για να κατέβει στον Κάτω Κόσμο. Συνεκδοχικά, η λέξη Αβέρνους μπορεί να

ήταν υποκατάστατο ολόκληρης της σημασίας κάτω κόσμος. Οι Ινφέρνι Ντίι ήταν οι Ρωμαίοι θεοί του κάτω κόσμου. Οι νεκροί εισέρχονταν στον κάτω κόσμο διασχίζοντας τον ποταμό Αχέροντα, με τη βάρκα του Χάροντα, ο οποίος χρέωνε έναν οβολό για το πέρασμα, τοποθετημένο κάτω από τη γλώσσα του νεκρού από τους πιστούς συγγενείς του. Οι άποροι και όσοι δεν είχαν φίλους παρέμεναν για πάντα στην όχθη του ποταμού. Η αντίπερα όχθη φυλασσόταν από τον Κέρβερο, τον τρικέφαλο σκύλο που νικήθηκε από τον Ηρακλή. Πέρα από τον Κέρβερο, οι σκιές των τεθνεώτων εισέρχονταν στον Τάρταρο, τη γη των νεκρών. Οι πέντε ποταμοί του Άδη ήταν οι Αχέρων (ο ποταμός της θλίψης), Κωκυτός (ο ποταμός του θρήνου), Φλεγέθων (ο ποταμός που έχει πύρινες φλόγες), Λήθη (ο ποταμός της λησμονιάς) και Στυξ (ο ποταμός του μίσους). Η πρώτη περιοχή του Πλούτωνα περιλαμβάνει τους λειμώνες με τους ασφόδελους, που περιγράφονται στην Οδύσσεια, όπου οι σκιές των ηρώων περιφέρονται απελπισμένα μεταξύ κατώτερων πνευμάτων, που τιτιβίζουν γύρω τους σαν νυχτερίδες. Πέρα από κει βρισκόταν το Έρεβος, που μπορεί να θεωρηθεί ως ευφημισμός του Άδη, το όνομα του οποίου προκαλούσε φρίκη. Υπήρχαν δύο πηγές, αυτή της Λήθης, όπου οι κοινές ψυχές συνέρρεαν για να σβήσουν κάθε μνήμη, και η πηγή της Μνημοσύνης, όπου αντιθέτως έπιναν οι μύστες των Μυστηρίων. Στο προαύλιο του οδυνηρού παλατιού του Άδη και της Περσεφόνης κάθονται τρεις κριτές του κάτω κόσμου: ο Μίνως, ο Ραδάμανθυς και ο Αιακός. Εκεί, μέρος ιερό αφιερωμένο στην Εκάτη, όπου συναντώνται τρεις δρόμοι, κρίνονται οι ψυχές και επιστρέφουν στους λειμώνες με τους ασφόδελους αν δεν είναι ούτε ενάρετες ούτε κακές, στέλνονται στον Τάρταρο αν είναι ασεβείς ή κακές, ή οδηγούνται στα Ηλύσια για να συντροφεύσουν τις ηρωικές και τις ευλογημένες.

Σειρήνες

Οι Σειρήνες ήταν γυναικείες θεότητες που σχετίζονταν με το νερό, τον έρωτα και το θάνατο. Ακριβέστερα όμως φέρονται ως θαλάσσιοι δαίμονες της Ελληνικής Μυθολογίας. Απεικονίζονταν με ανθρώπινο γυναικείο κεφάλι και σώμα αρπακτικού πουλιού. Στην επικρατέστερη εκδοχή θεωρούνται θυγατέρες του ποτάμιου θεού Αχελώου και της Μούσας Μελπομένης (Απολλόδωρος) ή της Τερψιχόρης (Απολλώνιος ο Ρόδιος) ή της Στερόρης. Κατ' άλλη εκδοχή κόρες του θαλάσσιου θεού Φόρκου και μητέρα τους η Χθων(Γη). Συνήθως είναι αριθμητικά δύο Αγλαόπη (λαμπρή στην όψη) και Θελξίπεια (γοητευτική στο λόγο) ή τρεις Παρθενόπη, Λευκωσία (Λευκή ουσία) και Λιγεία (Καθαρή φωνή) ή Αγλαόφωνος,

Μόλπη (μελωδική φωνή) και Θελξινόη (όμορφος νους) κατά τον Ησίοδο. Άλλα ονόματα που τους έδιναν είναι Θελξιόπη (γοητευτική όψη) και Πεισηνόη (πειθώ του νου). Το δε όνομά τους συνδέεται πιθανώς με τον Σείριο. Κατά τον Πλάτωνα οι Σειρήνες ήταν οκτώ. Κατά το μύθο οι Σειρήνες ήταν θαλάσσιες νύμφες (Ναϊάδες) συνοδοί της Περσεφόνης. Όταν τη Περσεφόνη την απήγαγε ο Άδης η μητέρα της Δήμητρα τους έδωσε σώμα πτηνών για να τη βοηθήσουν στην αναζήτηση. Όταν πλέον δε κατάφεραν να τη βρουν εγκαταστάθηκαν σε ένα νησί από όπου με το πανέμορφο τραγούδι τους προσείλκυαν τους ναύτες των πλοίων που πλησίαζαν στην περιοχή τους και προκαλούσαν στην συνέχεια την καταστροφή τους.

Αναφέρονται για πρώτη φορά στην Οδύσεια ως κατοικούσες στη νήσο Ανθεμόεσσα του Τυρρηνικού πελάγους, στο στενό της Μεσσήνης μεταξύ Σικελίας και Καλαβρίας. Ο Οδυσσέας είχε ενημερωθεί από την Κίρκη για το γοητευτικό τραγούδι τους με το οποίο παγίδευαν τους ανυποψίαστους ταξιδιώτες, που πλησιάζοντας είτε ξεχνούσαν τον προορισμό τους, είτε κατασπαράζονταν απ' αυτές, κι έτσι διέταξε σε όλο το πλήρωμα του να βάλουν κερύ στα αυτιά τους ώστε να μην ακούν το τραγούδι των Σειρήνων, ενώ ο ίδιος ζήτησε να τον δέσουν στο κατάρτι ώστε όταν ακούσει το τραγούδι τους να μη παρασυρθεί στη γοητεία τους.

Η νήσος των Σειρήνων ή Σειρηνουσσών δεν είναι επακριβώς ταυτοποιημένη ούτε και μυθολογικά. Οι διάφοροι μελετητές έχουν προτείνει πάμπολλες τοποθεσίες. Ωστόσο, κατά την επικρατούσα άποψη βρισκόταν στην παραλία της Καμπανίας πλησίον της Νεαπόλεως.

Η Σκύλλα και η Χάρυβδη

Η Σκύλλα και η Χάρυβδη ήταν δύο τρομαχτικά τέρατα της θάλασσας και ο μύθος τους δημιουργήθηκε από τους ναυτικούς που θεωρούσαν ότι τα άσχημα καιρικά φαινόμενα και οι συμφορές οφείλονταν σε εκείνες. Τα δύο τέρατα κατοικούσαν το ένα απέναντι στο άλλο σε ένα στενό θαλάσσιο πέραςμα που ο Όμηρος αποκαλεί Πλαγκτές Πέτρες. Από το πέραςμα αυτό ήταν αδύνατο να περάσει κάποιο καράβι γλιτώντας από τη μανία των δύο τεράτων.

Η Σκύλλα που ήταν κόρη του Φόρβαντος και της Εκάτης ή του Τυφώα και της Έχιδνας έμενε στον ψηλότερο από τους δύο σκοπέλους, μέσα σε μια πολύ βαθιά σπηλιά. Η Σκύλλα είχε έξι κεφάλια με τρία σαγόνια το καθένα, που έσταζαν δηλητήριο και τρέφονταν με κήτη της θάλασσας και ανθρώπους.

Ακριβώς απέναντι κάτω από το φύλλωμα μιας άγριας συκιάς, κατοικούσε η κόρη του Ποσειδώνα και της Γαίας, η Χάρυβδη. Το τέρας που ήταν μισό ψάρι και μισό γυναίκα, τρεις φορές την ημέρα ρουφούσε το νερό και τρεις φορές το ξανάβγαζε με μεγάλη ταχύτητα

δημιουργώντας φοβερή δίνη παρασύροντας όποιον τολμούσε να αψηφίσει τον κίνδυνο και να περάσει από εκεί.

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ.

Το καράβι του Οδυσσέα ταξίδεψε ως το τέρμα του ωκεανού που βρισκόταν η είσοδος του Άδη. Μπήκε ο Οδυσσέας στον Άδη, έσκαψε λάκκο, έσφαξε μέσα δυο αρνιά και πρόσφερε δώρα στους πεθαμένους, αλεύρι, γάλα και κρασί, νερό και μέλι. Τότε μαζεύτηκαν πολλοί νεκροί τριγύρω. Ο Οδυσσέας είδε τον Αχιλλέα, τον Αγαμέμνονα κι άλλους πολλούς από αυτούς που σκοτώθηκαν στην Τροία. Από μακριά είδε και το Σίσυφο, που αγωνιζόταν ν' ανεβάσει ένα βράχο στην κορυφή ενός βουνού.

Μετά από λίγο έφτασε κι ο μάντης Τειρεσίας και τότε ο Οδυσσέας τον ρώτησε πώς θα τα κατάφερναν να φτάσουν στην Ιθάκη. Ο μάντης του είπε: «Ο Ποσειδώνας σε μισεί, γιατί τύφλωσες τον Κύκλωπα Πολύφημο, το γιο του. Όμως, αν δεν πειράξετε τα βόδια του θεού Ήλιου, όταν θα πάτε στο νησί του, θα φτάσετε μια μέρα στην Ιθάκη».

Φεύγοντας απ' τον Άδη, ο Οδυσσέας κι οι σύντροφοί του έφτασαν στο νησί των Σειρήνων. Αυτές μάγευαν τους ναυτικούς με το γλυκό τραγούδι τους κι όταν αυτοί πλησίαζαν, τους έτρωγαν. Ο Οδυσσέας όμως, όπως τον είχε συμβουλέψει η Κίρκη, βούλωσε με κερύ των συντρόφων του τ' αυτιά, για να μην ακούσουν τίποτε, και τους διέταξε τον ίδιο να τον δέσουνε σφιχτά στο κατάρτι του καραβιού του. Πλησιάζοντας τις Σειρήνες μαγεύτηκε απ' το γλυκό τραγούδι τους και παρακαλούσε τους συντρόφους του να τον λύσουν. Μα εκείνοι τον έδεσαν σφιχτότερα, ώσπου απομακρύνθηκαν και δεν ακουγόταν πια το τραγούδι των Σειρήνων.

Πλησίασαν μετά το στενό της Σκύλλας και της Χάρυβδης. Από το ένα μέρος του στενού η Χάρυβδη ρουφούσε το νερό της θάλασσας κι έπνιγε τα καράβια. Δεν την πλησίασαν και γλίτωσαν. Από το άλλο μέρος όμως η Σκύλλα, κουλουριασμένη στη σπηλιά της, τέντωσε τα έξι φοβερά κεφάλια της, άρπαξε έξι συντρόφους και τους έφαγε. Πέρασαν κλαίγοντας από το φοβερό στενό και βρέθηκαν στην ανοιχτή θάλασσα.

Ήλιος

Ο Ήλιος απεικονιζόταν συχνά ως φωτοστεφανωμένος νεαρός σε άρμα, φορώντας έναν μανδύα και με μία υδρόγειο και ένα καμουτσίκι. Οι κόκορες και οι αετοί συνδέονταν με τον Ήλιο.

Στην Οδύσσεια ο Οδυσσέας και το επιζών πλήρωμά του καταφτάνουν σε ένα νησί, αφιερωμένο στον θεό Ήλιο, το οποίο η Κίρκη ονομάζει Υπερίωνα αντί για Ήλιο. Εκεί φυλάσσονταν τα ιερά κόκκινα Βόδια του Ηλίου. Παρόλες τις προειδοποιήσεις του Οδυσσέα, οι άντρες του ασεβώς σκότωσαν και έφαγαν μερικά από αυτά. Οι φύλακες του νησιού, κόρες του Ηλίου, το είπαν στον πατέρα τους και αυτός κατέστρεψε το πλοίο τους και όλους τους άντρες εκτός από τον Οδυσσέα.

Καλυψώ

Στην ελληνική μυθολογία η Καλυψώ ήταν γνωστή μία Νύμφη, κόρη του Άτλαντα και της Πλειόνης ή του θεού Ηλίου και της Περσηίδας. Ζούσε στη νήσο Ωγυγία, που οι αρχαίοι συγγραφείς τοποθετούν στη δυτική Μεσόγειο (συγκεκριμένα έχει προταθεί μεταξύ άλλων ότι ήταν στη Θέουτα, απέναντι από το Γιβραλτάρ, ή το νησί Γκόζο (δίπλα στη Μάλτα), ενώ αναφέρεται συχνά και απλώς ως «το Νησί της Καλυψώς».

Η Καλυψώ κατοικούσε σε ένα μεγάλο σπήλαιο, κοντά στην είσοδο του οποίου υπήρχαν φυσικοί κήποι, ιερό δάσος και πηγές. Εκεί περνούσε την ημέρα της η Νύμφη, κλώθοντας και υφαίνοντας με τις υπηρέτριές της, που ήταν και αυτές Νύμφες.

Η Καλυψώ υποδέχθηκε τον Οδυσσέα στο νησί της ως ναυαγό. Στην Οδύσσεια (ραψωδίες ε και η) αναφέρεται ότι η Καλυψώ τον ερωτεύθηκε και γι' αυτό τον κράτησε κοντά της επί επτά χρόνια. Σύμφωνα με άλλους συγγραφείς, ο Οδυσσέας έμεινε με την Καλυψώ δέκα χρόνια ή και ένα μόνο έτος. Η Καλυψώ του υποσχόταν ότι θα τον έκανε αθάνατο, αλλά ο Οδυσσέας δεν εγκαταλείφθηκε στη γοητεία της, γιατί ο βαθύτερος εσωτερικός πόθος του ήταν η επιστροφή του στην Ιθάκη.

Με την παράκληση της θεάς Αθηνάς ο Δίας έστειλε τον Ερμή στην Καλυψώ για να της ζητήσει να αφήσει τον Οδυσσέα να φύγει. Μετά από αυτό, η Καλυψώ με μεγάλη της λύπη τον άφησε να φύγει, αφού πρώτα του έδωσε ξυλεία και πανί για να κατασκευάσει μία σχεδία, καθώς και προμήθειες (ακόμα και «μαύρο κρασί») για το ταξίδι του. Επίσης του υπέδειξε ποιους αστέρες να παρατηρεί για να ρυθμίζει την πορεία του.

Μεταγενέστεροι μύθοι αναφέρουν ότι ο Οδυσσέας και η Καλυψώ απέκτησαν μαζί ένα γιο, τον Λατίνο ή τον Αύσονα (που αργότερα εγκαταστάθηκε στην Ιταλία), ενώ ο Ησίοδος αναφέρει δύο γιους τους, τον Ναυσίθοο και τον Ναυσίνοο.

Φαίακες

Στην ελληνική μυθολογία οι Φαίακες ήταν ένας λαός γνωστός ιδιαίτερα από τον Όμηρο για τη ναυτοσύνη του. Οι Φαίακες ήταν οι αγαπημένοι των θεών και φίλοι των ανθρώπων. Αναφέρεται ότι αρχικώς κατοικούσαν στην απομακρυσμένη Υπέρεια, στα πέρατα του κόσμου. Ως συγγενείς των θεών, αποκαλούνταν «αγχίθεοι», όπως οι Κύκλωπες και οι Γίγαντες. Μια εποχή που βασιλιάς τους ήταν ο Ναυσίθοος, οι Φαίακες εκδιώχθηκαν από την Υπέρεια από τους Κύκλωπες και μετοίκησαν σε ένα νησί, τη Σχερία, που αποκλήθηκε από αυτούς και «Νήσος των Φαιάκων», ενώ από τους περισσότερους ταυτίζεται με τη σημερινή Κέρκυρα (κάποιοι πάντως έχουν υποστηρίξει ότι ήταν η Ίσκια της Ιταλίας ή η Κρήτη). Εκεί έχτισαν πόλη και ναούς με βασιλιά τους τον Αλκίνοο, τον γιο του Ναυσιθού. Οι Φαίακες διακρίνονταν για τη φιλοξενία τους, όπως την περιγράφει ο Όμηρος μετά τη διάσωση του Οδυσσέα από τη Ναυσικά στη «Νήσο των Φαιάκων». Ο βασιλιάς τους εμφανίζεται να κυβερνά ως πρόεδρος ενός συμβουλίου αποτελούμενου από 12 άλλους άρχοντες, ως ίσος προς εκείνους και όχι ως μέλος μιας ανώτερης τάξεως. Οι Φαίακες ήταν ειρηνικός λαός που αποστρεφόταν τον πόλεμο, εργατικοί και εύθυμοι, αγαπούσαν το καλό φαγητό, τα λουτρά, τον έρωτα, τα τραγούδια και τον χορό.

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Μετά από πολλά μερόνυχτα στη θάλασσα, έφτασαν στο νησί του θεού Ήλιου. Εκεί έβοσκαν τα παχιά βόδια του θεού. Θυμήθηκε τότε ο Οδυσσέας του Τειρεσία τα λόγια και παρακαλούσε τους συντρόφους του να φύγουν μακριά απ' το νησί αυτό. Μα εκείνοι ήταν πολύ κουρασμένοι και δε δέχονταν. Όταν τους τέλειωσαν τα τρόφιμα, έμειναν μερικές μέρες νηστικοί. Μια μέρα όμως, που ο Οδυσσέας κοιμόταν, έσφαξαν μερικά βόδια και τα έψησαν. Όταν ξύπνησε ο Οδυσσέας τρόμαξε, μα ήταν αργά. Φεύγοντας απ' το νησί του Ήλιου ο Δίας τούς έστειλε άγρια καταιγίδα και κύματα θεόρατα. Ένα αστροπελέκι χτύπησε το καράβι και το διέλυσε. Πνίγηκαν όλοι. Μόνο ο Οδυσσέας γλίτωσε. Πιασμένος από ένα ξύλο παράδερνε στη θάλασσα δέκα ολόκληρα μερόνυχτα. Τέλος, τα κύματα τον έβγαλαν στο νησί της νύμφης Καλυψώς. Η Καλυψώ τον πήρε στη σπηλιά της και τον φρόντισε. Όταν συνήλθε,

όμως, δεν τον άφηνε να φύγει. Επτά ολόκληρα χρόνια τον κράτησε στο νησί της. Ώσπου τον λυπήθηκε η Αθηνά και παρακάλεσε τον πατέρα της, το Δία, να τον βοηθήσει. Εκείνος έστειλε τον Ερμή στην Καλυψώ και τη διέταξε ν' αφήσει τον Οδυσσέα να φύγει. Έφτιαξε λοιπόν μια σχεδιά ο Οδυσσέας και ξανοίχτηκε στο πέλαγος. Δέκα επτά μέρες ταξίδευε και κόντευε να φτάσει στην Ιθάκη. Τότε όμως τον είδε ο Ποσειδώνας, που έτυχε να περνάει από εκεί. Χτύπησε με την τρίαινα τη θάλασσα και σήκωσε κύματα τεράστια. Διαλύθηκε η σχεδιά κι ο Οδυσσέας βρέθηκε στη θάλασσα. Δυο μέρες και δυο νύχτες κολυμπούσε και τον έδερναν τα κύματα. Την τρίτη μέρα με τη βοήθεια μιας νεράιδας, της Λευκοθέας, βγήκε σ' ένα ακρογιάλι. Ξάπλωσε κάτω από μια ελιά, σκεπάστηκε με φύλλα και κοιμήθηκε βαθιά. Είχε φτάσει στο νησί των Φαιάκων. Τον ξύπνησαν την άλλη μέρα κάποιες χαρούμενες φωνές. Ήταν η βασιλοπούλα Ναυσικά, που είχε πάει με τις φίλες της να πλύνουν κι, αφού τελείωσαν, έπαιζαν τόπι. Η Ναυσικά λυπήθηκε τον ξένο και τον οδήγησε στο παλάτι του πατέρα της, του Αλκίνοου. Ο Αλκίνοος τον φιλοξένησε κι όταν κάθισαν να φάνε, ο μουσικός του παλατιού, ο Δημόδοκος, έπαιζε τη λύρα του και τραγουδούσε τα κατορθώματα των Αχαιών στην Τροία. Ο Οδυσσέας τότε συγκινήθηκε, τους φανέρωσε ποιος ήταν και τους διηγήθηκε τις περιπέτειες του.

Την άλλη μέρα οι Φαίακες ετοίμασαν καράβι και το σούρουπο ξεκίνησαν να πάνε τον Οδυσσέα στην Ιθάκη, την πατρίδα του. Όλη τη νύχτα ταξιδεύανε. Χαράματα έφτασαν στην Ιθάκη. Ο Οδυσσέας κοιμόταν και γι' αυτό τον σήκωσαν στα χέρια και τον ξάπλωσαν στην αμμουδιά. Έβαλαν δίπλα του τα δώρα που του χάρισαν κι έφυγαν.

Ο Οδυσσέας στην Ιθάκη

Όταν ο ήλιος ανέτειλε, ξύπνησε ο Οδυσσέας. Όμως υπήρχε ομίχλη γύρω του και δεν κατάλαβε πως ήταν στην Ιθάκη. Ήρθε τότε η θεά Αθηνά, σκόρπισε την ομίχλη κι ο Οδυσσέας κατάλαβε πως βρισκόταν επιτέλους στην Ιθάκη. Γονάτισε κλαίγοντας και φίλησε το χώμα της πατρίδας του και η Αθηνά τού είπε: «Οδυσσέα, στο παλάτι σου έχουν μπει πολλοί μνηστήρες, που κάθε μέρα τρώνε και πίνουν και θέλουν να παντρευτούν την Πηνελόπη, τη γυναίκα σου, και να γίνουν βασιλιάδες της Ιθάκης. Η Πηνελόπη όμως κλαίει αδιάκοπα και περιμένει να γυρίσεις. Τώρα όμως πήγαινε στην καλύβα του πιστού χοιροβοσκού σου, του Εύμαιου, και περίμενε εκεί το γυρισμό του γιου σου, του Τηλέμαχου, που έρχεται από ταξίδι. Είχε πάει στην

Πύλο και στη Σπάρτη να μάθει απ' το Μενέλαο κι από το γέρο Νέστορα νέα για σένα».

Αμέσως η θεά μεταμόρφωσε τον Οδυσσέα σε ζητιάνο κι έτσι αγνώριστος πήγε στην καλύβα του Εύμαιου. Ο Εύμαιος δεν τον γνώρισε, όμως τον φιλοξένησε πρόθυμα κι ο Οδυσσέας έμεινε εκεί όλη τη νύχτα.

Την άλλη μέρα έφτασε στην καλύβα ο Τηλέμαχος κι ο Εύμαιος πήγε στην πόλη να πει στην Πηνελόπη ότι ο γιος της γύρισε απ' το ταξίδι. Σαν έμειναν μόνοι ο Οδυσσέας κι ο Τηλέμαχος, ήρθε η Αθηνά κι έδωσε στον Οδυσσέα την πρώτη του μορφή κι εκείνος φανερώθηκε στο γιο του. Γιος και πατέρας αγκαλιάστηκαν κι έκλαιγαν πολλή ώρα. Μετά κατέστρωσαν μαζί ένα σχέδιο, για να μπορέσουν να σκοτώσουν τους μνηστήρες. Τότε ήρθε πάλι η Αθηνά κι έκανε τον Οδυσσέα ζητιάνο.

Το άλλο πρωί ο Τηλέμαχος έφτασε στο παλάτι και λίγο αργότερα έφτασαν κι ο Οδυσσέας με τον Εύμαιο. Πάτησε ο Οδυσσέας για πρώτη φορά μετά από είκοσι χρόνια το χώμα της αυλής του. Κανένας δεν τον γνώρισε. Μόνο ο Άργος, το πιστό σκυλί του, που γέρικο πια περίμενε το αφεντικό του να γυρίσει. Όταν τον είδε να μπαίνει στην αυλή, κούνησε την ουρά του χαρούμενο. Ο Οδυσσέας το πλησίασε και το χαίδεψε δακρυσμένος. Μετά από λίγο ο Άργος, αφού είδε τον Οδυσσέα που γύρισε, ξεψύχησε.

Μπήκε μετά ο Οδυσσέας στο σπίτι του και βρήκε τους μνηστήρες να τρώνε και να πίνουν. Κάθισε στο κατώφλι του σπιτιού κι ο Τηλέμαχος του έφερε να φάει. Οι μνηστήρες τον κοροΐδευαν, τον χτυπούσαν, τον φοβέριζαν και του έλεγαν να φύγει.

Έμαθε όμως η Πηνελόπη από τον Εύμαιο πως ήρθε ένας ζητιάνος από μακριά στο σπίτι της κι ήθελε να τον δει, να τον ρωτήσει μήπως ήξερε κάτι για τον άνδρα της. Και το βράδυ, που οι μνηστήρες τέλειωσαν το γλέντι και πήγαν στα σπίτια τους να κοιμηθούν, κάλεσε το ζητιάνο να τον ρωτήσει. Πρώτα όμως κάλεσε την Ευρύκλεια, την πιο πιστή της σκλάβα, να πλύνει τα πόδια του ξένου. Η Ευρύκλεια έφερε μια λεκάνη και νερό, μα καθώς του έπλενε τα πόδια, έπιασε ένα σημάδι, που είχε ο Οδυσσέας πάνω από το δεξιό του γόνατο, και τον γνώρισε αμέσως. Πήγε να φωνάξει, όμως εκείνος πρόλαβε και της έκλεισε το στόμα. «Αν μ' αγαπάς, κράτα το στόμα σου κλειστό», της είπε.

Μετά μίλησε με την Πηνελόπη, όμως δεν της φανερώθηκε. Μόνο την παρηγόρησε λέγοντάς της πως ο Οδυσσέας θα ερχόταν σύντομα. Η Ευρύκλεια του έστρωσε κρεβάτι να κοιμηθεί, μα ο ύπνος δεν τον έπαιρνε.

Ο Οδυσσέας σκοτώνει τους μνηστήρες

Την άλλη μέρα ξανάρθαν οι μνηστήρες στο παλάτι. Οι δούλες έστρωσαν τα τραπέζια κι εκείνοι πάλι άρχισαν να τρώνε και να πίνουν.

Τότε η Αθηνά έβαλε στο νου της Πηνελόπης να φέρει το τόξο του Οδυσσέα και τα βέλη του και δώδεκα τσεκούρια, που είχαν μια τρύπα στην κορφή. Ο Εύμαιος, ο χοιροβοσκός, έστησε τα τσεκούρια στη σειρά και η Πηνελόπη είπε: «Ακούστε με, μνηστήρες! Όποιος μπορέσει να λυγίσει αυτού του τόξου τη χορδή και να ρίξει ένα βέλος, που θα περάσει μέσα από τις τρύπες των δώδεκα τσεκουριών, αυτός θα γίνει άνδρας μου».

Άρχισαν τότε όλοι οι μνηστήρες, ο ένας μετά τον άλλο, να δοκιμάζουν, μα κανείς δε μπόρεσε να τεντώσει τη χορδή. Ζήτησε τότε κι ο Οδυσσέας να δοκιμάσει. Η Πηνελόπη έφυγε κι η Αθηνά αμέσως έδωσε στον Οδυσσέα την πρώτη του μορφή. Εκείνος άρπαξε το τόξο, τέντωσε αμέσως τη χορδή κι έριξε ένα βέλος, που πέρασε σαν αστραπή ανάμεσα απ' τις τρύπες όλων των τσεκουριών. Τότε οι μνηστήρες κατάλαβαν ποιος ήταν και τρόμαξαν. Αμέσως ο Εύμαιος και η Ευρύκλεια έκλεισαν όλες τις πόρτες κι ο Οδυσσέας άρχισε να σημαδεύει τους μνηστήρες που προσπαθούσαν να σωθούν. Δίπλα του ο Τηλέμαχος έριχνε κι εκείνος με το τόξο.

Τους σκότωσαν όλους και η Ευρύκλεια πήγε στην Πηνελόπη να της πει πως ήρθε ο Οδυσσέας. Εκείνη δεν την πίστεψε. Όταν όμως βεβαιώθηκε πως ο ξένος ήταν ο Οδυσσέας, τον αγκάλιασε κι έκλαψαν κι οι δυο από χαρά.

Την άλλη μέρα το πρωί ο Οδυσσέας πήγε να δει τον πατέρα του, το γέρο Λαέρτη, που ζούσε μόνος στα κτήματά του. Πικραμένος ο γέροντας χρόνια περίμενε το γιο του να γυρίσει. Κι όταν τον είδε μπροστά του ζωντανό τον αγκάλιασε κι έκλαψε πολλή ώρα.

Οι συγγενείς όμως των μνηστήρων πήγαν οπλισμένοι στο παλάτι να βρουν τον Οδυσσέα κι αφού δεν τον βρήκαν εκεί, πήγαν στο κτήμα του Λαέρτη. Πήραν τότε ο Οδυσσέας κι ο Τηλέμαχος τα όπλα τους κι ετοιμάστηκαν για μάχη. Ήρθε όμως η Αθηνά απ' τον Όλυμπο, στάθηκε ανάμεσά τους και τους είπε: «Σταματήστε τον πόλεμο και γίνετε όλοι φίλοι». Τότε όλοι άφησαν τα όπλα τους κι ορκίστηκαν πίστη στον Οδυσσέα. Ο Οδυσσέας έζησε από τότε ευτυχισμένος και βασίλευσε πολλά χρόνια στην αγαπημένη του πατρίδα, την Ιθάκη.

APXAIA TEXNH

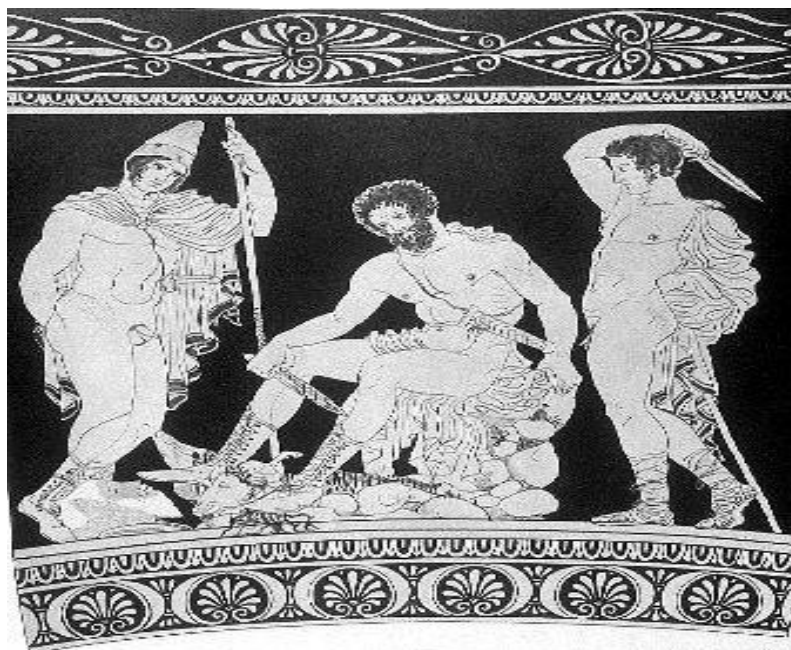
Εικόνα 12: Η τύφλωση του Πολύφημου, αττική μελανόμορφη οινόχρηστη 500 π.Χ. Λούβρο, Παρίσι

Εικόνα 13: Ο Αίολος δίνει στον Οδυσσέα τον ασκό με τους ανέμους Theodor van Thulden (1606 - 1669) Fine Art Museum, San Francisco

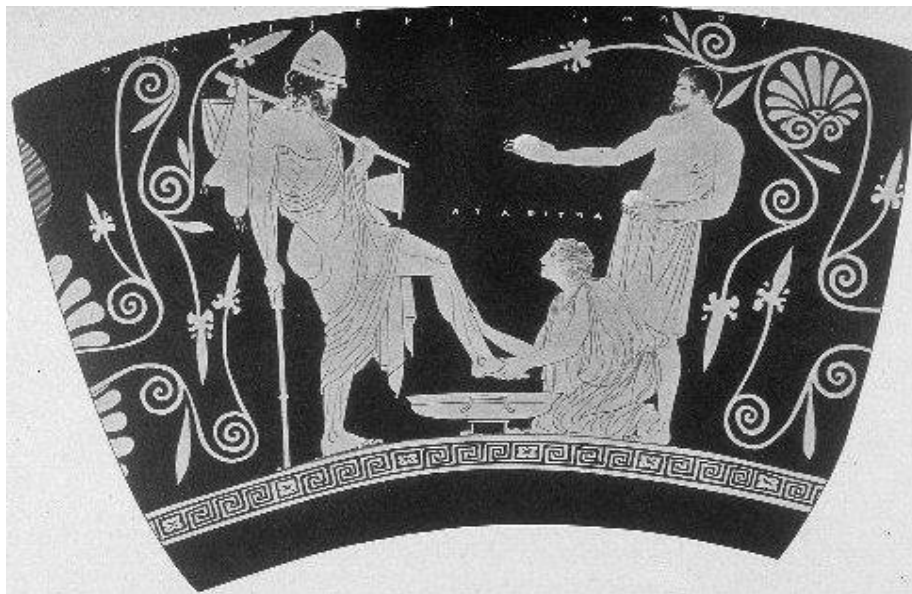
Εικόνα 14: Η Κίρκη μεταμορφώνει τους συντρόφους του Οδυσσέα σε γουρούνια. Antonio Tempesta. Χαρακτική του 17ου αιώνα. Fine Arts Museums of San Francisco

Εικόνα 15: Ο Οδυσσέας συμβουλευέται τον Τειρεσία. 4ος αιώνας π.Χ. Εθνική Βιβλιοθήκη, Παρίσι

Εικόνα 16: Ο Οδυσσεύς και οι σειρήνες αττική ερυθρόμορφη στάμνα 480 π.Χ. Βρετανικό Μουσείο

Εικόνα 17: Η αναγνώριση του Οδυσσέα από την Αντίκλεια, την υπηρέτρια του, από το σημάδι που είχε στο πόδι του 450 π.Χ. Museo Civico, Chiasso

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Η γέννηση του

Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή η Θέτις απέκτησε από τον Πηλέα ένα μόνο γιο που φημίστηκε με το όνομα Αχιλλέας. Η Θέτις ήθελε να κάνει αθάνατο τον γιο της και κάθε βράδυ τον έβαζε, κρυφά από τον Πηλέα, στη φωτιά για να καεί ότι θνητό είχε πάρει από τον πατέρα του. Επίσης κάθε μέρα τον άλειφε με αμβροσία. Μια νύχτα όμως την παρακολούθησε βλέποντας το γιο της να σπαράζει έβαλε τις φωνές. Η Θέτις βλέποντας ότι δεν την αφήνουν να φτάσει το σκοπό της παράτησε το παιδί και γύρισε στις Νηρηίδες.

Σύμφωνα με έναν άλλο μύθο η Θέτις έκανε πολλά παιδιά που μόλις γεννιόνταν τα βουτούσε σε βραστό νερό για να δει αν ήταν θνητά. Όταν ετοιμαζόταν να κάνει το ίδιο και με τον Αχιλλέα ο Πηλέας την σταμάτησε κι έτσι γλύτωσε ο Αχιλλέας από τον θάνατο. Τέλος μια άλλη πιο διαδεδομένη παραλλαγή ήταν η παρακάτω. Για να κάνει η Θέτις το γιο της αθάνατο, η Θέτις τον βούτηξε στα νερά της Στυγός, κρατώντας τον από την φτέρνα. Έτσι η φτέρνα η φτέρνα του δεν βράχηκε και έμεινε το μόνο τρωτό σημείο του σώματος του.

Όταν τον παράτησε η Θέτις, ο Πηλέας εμπιστεύτηκε τον μοναχογιό του στον Κένταυρο Χείρωνα. Ήταν τόσο καλός δάσκαλος που ο Αχιλλέας έγινε ο πιο τέλειος από όλους τους ήρωες. Τον έμαθε να σέβεται τους θεούς, το δίκιο και να περιφρονεί τα επίγεια αγαθά. Του δίδαξε επίσης μουσική και ιατρική. Σύμφωνα με τον Απολλόδωρο ονομάστηκε Αχιλλέας επειδή τα χείλη του δεν άγγιξαν μαστούς γυναίκας, γιατί στην αρχή τον έλεγαν Λιγύρωνα. Ένας αρχαίος συγγραφέας μας πληροφορεί ότι ο Αχιλλέας έκανε θυσία στην Καλλιόπη και ζήτησε την προστασία της. Εκείνη εμφανίστηκε στο όνειρο του και του είπε ότι όσο πιο εύθυμος θα είναι την ώρα που τρώει κι όσο περισσότερο θα μάθει να αντέχει στον πόνο, τόσο πιο επιδέξιος θα γίνει σε όλα του. Του είπε επίσης ότι η φήμη που θα αποκτήσει δεν θα την χρωστάει στα τραγούδια του αλλά στα πολεμικά του κατορθώματα που θα απαθανατίσει ένας μεγάλος ποιητής.

Παρόλο που η Θέτις τον παράτησε, τον προστάτευε και όταν έμαθε για τον χρησμό του Κάλχα, ότι δηλαδή η Τροία ήταν αδύνατο να κυριευτεί χωρίς αυτόν, η Θέτις καταφεύγει σε ένα τέχνασμα που θα τον εμποδίσει να πάρει μέρος στην εκστρατεία που θα του κοστίσει τη ζωή. Τον πήγε λοιπόν στον Λυκομήδη παρουσιάζοντας το γιο της σαν κορίτσι. Αργότερα, οι Έλληνες επειδή ήξεραν ότι ο Αχιλλέας κρυβόταν στο παλάτι του Λυκομήδη έστειλαν τον Οδυσσέα με σκοπό να τον πείσει να έρθει μαζί τους. Ο Οδυσσέας το μόνο που έκανε

ήταν να αφήσει στην οπλοθήκη της εισόδου το κοντάρι και την ασπίδα του. Όταν αντήχησε η πολεμική σάλπιγγα, ο Αχιλλέας άρπαξε τα πρώτα όπλα που βρήκε πρόχειρα μπροστά του και ακολούθησε χωρίς καμιά δυσκολία τον βασιλιά της Ιθάκης.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του ήρωα

Ο Όμηρος περιγράφει ότι ο Αχιλλέας ήταν ο πιο νέος, όμορφος γενναίος και δυνατός. Είναι η ενσάρκωση της ντομπροσύνης, μεγαλόψυχος απέναντι στους εχθρούς του, αγαπάει στοργικά τους φίλους του. Αγαπάει τη δόξα κι όταν οι θεοί του δίνουν την ευκαιρία να διαλέξει τη μοίρα του, προτιμάει μια ζωή σύντομη μα ένδοξη, παρά να γεράσει άσημος. Μα ο Αχιλλέας έχει δύο αδυναμίες, που επισκιάζουν το ηρωικό του μεγαλείο και μειώνουν το θαυμασμό μας. Όχι μόνο δεν είναι οξύθυμος και οι παροξυσμοί της οργής του δεν έχουν ούτε όρια ούτε μέτρο, μα η ψυχή του είναι επιπλέον γεμάτη από μια υπεροψία τόσο τεράστια, ώστε ακόμα κι όταν αναγνωρίζει τα λάθη που διέπραξε παρασυρμένος από αυτή την υπεροψία, δε θέλει να υποχωρήσει δε θέλει να ανακαλέσει τα λόγια και τις απειρίες που του είχαν ξεφύγει. Ούτε η λογική, ούτε ο πατριωτισμός, ούτε το αίσθημα της αδελφοσύνης που νιώθει για τους συμπατριώτες του δεν μπόρεσαν να του μαλακώσουν την ψυχή. Μόνο η μοίρα με τις απανωτές συμφορές καταφέρνουν να τον ξαναπροικίσουν με τις ανθρώπινες αρετές.

Αυτό όμως που μας κάνει εντύπωση στο χαρακτήρα του ήρωα είναι ότι τα πάντα στη συμπεριφορά του φτάνουν στην υπερβολή. Το μίσος του για τον Αγαμέμνονα μόνο με το μίσος του για τον Έκτορα μπορεί να παραβληθεί. Ο Έκτορας ήταν αυτός που σκότωσε τον αδελφικό του φίλο, τον Πάτροκλο. Γι' αυτό το λόγο εξακολουθεί να χτυπάει με λύσσα το πεσμένο εχθρό του και σφάζει με το χέρι του δώδεκα νεαρούς αιχμαλώτους. Η ίδια υπερβολή χαρακτηρίζει και τη φιλία του με τον Πάτροκλο, που ο θάνατος του τον αφήνει απαρηγόρητο. Η σκληρή του μοίρα τον κάνει να χτυπιέται και να ξεσπάσει σε δάκρυα και όταν εξευτελίζεται ο εγωισμός του, δεν διστάζει να ξεστομίσει φοβερότερες απειρίες.

Αχιλλέας και Πενθεσίλεια

Όπως ο Οδυσσέας και ο Θησέας έτσι και ο Αχιλλέας πολέμησε με τις Αμαζόνες. Οι Αμαζόνες, έχοντας ως επικεφαλή τους την Πενθεσίλεια κόρη του θεού του πολέμου Άρη, ξεκίνησαν να πάνε να βοηθήσουν τους Τρώες. Στην αρχή η Πενθεσίλεια κέρδισε μερικές νίκες ώσπου έπεσε νεκρή στο πεδίο της μάχης από τα χτυπήματα του Αχιλλέα. Σαν είδε πόσο όμορφη είναι ένιωσε μια συγκίνηση, που έμοιαζε με έρωτα. Όταν το έμαθε ο Θεραΐτης βάλθηκε να τον κοροϊδεύει. Ακούγοντας τις κοροϊδίες του, ο Αχιλλέας μάνιασε από το κακό του και τον σκότωσε με μια γροθιά. Όλοι τον χειροκρότησαν εκτός από τον Διομήδη που για να τον εκδικηθεί έριξε το πτώμα της νεκρής αμαζόνας στα νερά του Σκαμάνδρου. Μεταγενέστεροι μύθοι αναφέρουν ότι ο Αχιλλέας ερωτεύτηκε την Πανθεσίλεια και απέκτησε έναν γιο τον Κάουτρο.

Αχιλλέας και Μέμνων

Ο Μέμνων, ήταν γιος της Ηώς και του Τιθωνού, ήρθε να βοηθήσει τους Τρώες. Για κακή του τύχη όμως σκότωσε τον Αντίλοχο που ήταν ο αγαπημένος του Αχιλλέα, μετά τον Πάτροκλο, από τους συντρόφους του. Ο Αχιλλέας για να εκδικηθεί το θάνατο του φίλου του, σκότωσε τον Μέμνονα. Μάταια η Ηώ παρακαλούσε τον Δία για τον γιο της. Το μόνο που κατάφερε ήταν να πάρει το πτώμα και την αθανασία του.

Ο Αχιλλέας στην Ιλιάδα

Η Θέτις όταν έμαθε για τον χρησμό του μάντη Κάλχα προσπαθεί να εμποδίσει να πάρει μέρος στην εκστρατεία, που θα του κόστιζε τη ζωή. Τον πήγε στον Λυκομήδη το βασιλιά της Σκύρου και του είπε ότι ο γιος της ήταν κορίτσι. Παρά τις στοργικές προσπάθειες της ο Αχιλλέας ακολούθησε την μοίρα του. Οι Έλληνες ξέροντας ότι ο Αχιλλέας βρισκόταν στη Σκύρο έστειλαν τον πιο πονηρό από αυτούς, τον Οδυσσέα. Αυτός το μόνο που έκανε ήταν να αφήσει τα όπλα του στην οπλοθήκη της εισόδου. Ο Αχιλλέας μόλις τα είδε τα πήρε και ακολούθησε τον Οδυσσέα. Ο Πausanias αναφέρει ότι ο Αχιλλέας ήταν ένας από τους μνηστήρες της Ελένης κι ότι πήγε κι αυτός στην αυλή του Τυνδάρεω.

Εκτός από τον παραπάνω μύθο υπάρχει κι άλλος ένας που παρουσιάζει εντελώς διαφορετικά τα πράγματα. Σύμφωνα με αυτόν

όταν ο ελληνικός στρατός συγκεντρώθηκε στην Αυλίδα, Θέτις ξανάφερε το γιο της στη Φθία και του έδωσε όπλα που κανείς ήρωας δεν είχε κρατήσει ποτέ. Επίσης πήρε και δυο αθάνατα άλογα καθώς και η Θέτις του έδωσε έναν δούλο για να μην τον αφήσει να σκοτώσει το γιο του Απόλλωνα γιατί θα πέθαινε και αυτός. Στην Αυλίδα πρωτοεμφανίστηκε ο Πάτροκλος που η φιλία του έχει μείνει παροιμιώδης.

Ο Αχιλλέας πήρε μέρος στην εκστρατεία ως επικεφαλής πενήντα πλοίων. Ο Ελληνικός στόλος έκανε πανιά για την Τρωάδα, έφτασε όμως στη Μυσία της Τευθρανίας. Οι Έλληνες νομίζοντας ότι ήταν το βασίλειο του Πριάμου την λεηλάτησαν και έσφαξαν τους κατοίκους της. Ο Τήλεφος αντιστάθηκε σθεναρά αλλά τραυματίστηκε από τον Αχιλλέα. Σύμφωνα με έναν χρησμό το τραύμα μπορούσε να θεραπευθεί μόνο από τον δόρυ που τον είχε χτυπήσει. Εξαιτίας όμως μια μεγάλης θαλασσοταραχής ο Τήλεφος κατάφερε να συναντήσει τον Αχιλλέα που του γιάτρεψε την πληγή βάζοντας πάνω της σκουριά από την αιχμή του δόρατος του. Ο Τήλεφος υποσχέθηκε στους Έλληνες να τους οδηγήσει στην Τροία.

Είναι γνωστό ότι το θέμα της Ιλιάδας είναι η μήνις του Αχιλλέα, που οργίστηκε με τον Αγαμέμνονα κι αποσύρθηκε από το στρατόπεδο του, αφήνοντας τους Έλληνες να τα βγάλουν πέρα μόνοι τους. Όσο και να τον παρακαλούσαν οι συμπολεμιστές του, αυτός έμεινε ασυγκίνητος. Μόνο όταν ο Έκτορας σκότωσε τον Πάτροκλο βγήκε να καταπολεμήσει. Τον Έκτορα τον προστάτευε ο Απόλλων ενώ τον Αχιλλέα η Αθηνά. Ο ίδιος ο Δίας που δείχνει την προτίμηση του για τον Τρώα ζητάει από τους άλλους θεούς να σκεφτούν και να αποφασίσουν αν γλυτώσει ο Έκτορας από τον θάνατο.

Ο θάνατος του Αχιλλέα

Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή, του Αχιλλέα του κόστισε πολύ ο θάνατος του Αντίλοχου. Μανιασμένος λοιπόν παρέσυρε τους Έλληνες εναντίον των Τρώων και γέμισε τα νερά του Σκάμανδρου με πτώματα των εχθρών. Οι Τρώες το έβαλαν στα πόδια και ο Αχιλλέας τους κυνήγησε μέχρι τις πύλες του τείχους. Την ώρα εκείνη που ο Απόλλωνας κατέβηκε από τον ουρανό, με μορφή ενός φοβερού πολεμιστή, προειδοποίησε τον Αχιλλέα να σταματήσει εκεί, αλλά ο Αχιλλέας δεν τον άκουσε και συνέχισε την επίθεση. Τότε ο θεός τον σαΐτεψε και το βέλος τον χτύπησε στη φτέρνα που τον πλήγωσε

θανάσιμα . Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή δεν υπέκυψε στις Σκαιές Πύλες, μα μέσα στο ιερό του Απόλλωνα όπου τον χτύπησε ο θεός με τη σαΐτα του. Λέγανε επίσης ότι τον χτύπησε ο Πάρις, που το βέλος του το είχε οδηγήσει ο ίδιος ο Απόλλωνας. Μια άλλη εκδοχή αφορά την κόρη του Πριάμου Πολυξένη που είχε ερωτευτεί παράφορα και δεν δίστασε να προσφέρει ειρήνη στους Τρώες με τη συμφωνία να παντρευτεί την κόρη του Πριάμου. Για να συζητήσουν την πρόταση του συμφώνησαν να συναντηθούν στο ιερό του Απόλλωνα όπου ο Πάρις σκότωσε τον Αχιλλέα ύπουλα. Όταν πέθανε ο ήρωας, η Πολυξένη που τον είχε ερωτευτεί κι αυτή παράφορα δραπέτευσε από το κάστρο και πήγε στο στρατόπεδο των Ελλήνων, όπου αυτοκτόνησε πάνω στο τάφο του αγαπημένου της.

Οι Έλληνες έμπλεξαν σε νέες αιματοχυσίες με τους Τρώες που συνορίζονταν το πτώμα του ήρωα. Χρειάστηκε να επέμβει ο Δίας για να δώσει ένα τέρμα σε αυτή τη τρομερή μάχη. Όμως ο Οδυσσεάς κι ο Αϊάντας τον άρπαξαν και τον έφεραν στα πλοία.

Όλοι οι Αχαιοί θρηνούσαν για το χαμό του ήρωα. Ξαφνικά ακούστηκε μια τρομερή βουή απ' τη θάλασσα και μέσα από τα κύματα βγήκε η Θέτιδα και οι Νηρηίδες, οι αδερφές της. Στάθηκαν όλες γύρω απ' το νεκρό. Δέκα επτά μέρες έκλαιγαν και τον μοιρολογούσαν. Η Θέτις συνοδευόμενη από τις Νηρηίδες. Τον έκαψαν στη πυρά και την τέφρα του τη βάλανε σε μια χρυσή υδρία, που ήταν δώρο του Ήφαιστου.

Μια άλλη εκδοχή λέει ότι ο Αχιλλέας συνέχισε τη ζωή του στα Ηλύσια Πεδία. Κατά τον Κόιντο τον Σμυρναίο, ο Ποσειδώνας λυπήθηκε την Θέτις που θρηνούσε το γιο της. Βγήκε από τη θάλασσα και της είπε ότι κάποια στιγμή θα τον δεχθούν μαζί με τους άλλους θεούς.

Κατά το διάστημα που έμεινε στη νήσο Λεύκη, ο Αχιλλέας, λέει ο μύθος ότι παντρεύτηκε τη Μηδεία, την Ιφιγένεια και την Ελένη. Εκεί ασχολιόταν σε πολεμικές ασκήσεις, έπαιζε λύρα και έπαιρνε μέρος σε συμπόσια. Οι ναυτικοί που ξεμπαρκάρανε άκουγαν κλαγγή όπλων όμως δεν έβλεπαν τίποτα. Τις νύχτες έφταναν στα αυτιά τους μουσικές και τραγούδια. Τέλος λένε ότι πήρε μέρος στη μάχη ανάμεσα στους Λοκρούς και στους Κροτωνιάτες στις όχθες του ποταμού Σάγρα.

Η Λατρεία του Αχιλλέα

Ο γιος της Θέτιδας υπήρξε αντικείμενο λατρείας σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας, καθώς και στις ακτές του Εύξεινου Πόντου. Από τα ιερά το πιο γνωστό ήταν στο νησί Λευκή. Το νησί δεν είχε κατοίκους. Οι λάτρεις του όμως μεταφέρονε εκεί μεγάλα κοπάδια κατσικιών και τα άφηναν να βόσκουν ελεύθερα. Οι ταξιδιώτες που έφταναν καταθέτανε χρήματα ρωτώντας αν η κατσικά που είχαν διαλέξει θα γινόταν αποδεκτή από τον ήρωα. Αν τα χρήματα δεν ήταν αρκετά έριχναν περισσότερα μέχρι το θύμα που διάλεξαν πήγαινε να θυσιαστεί μόνο του. Απαγορευότανε να εγκατασταθεί κανείς στο νησί και οι γυναίκες δεν έπρεπε να πατήσουν στα χώματα του. Υπήρχε ένας ναός, με βωμούς, αφιερωμένος στον Αχιλλέα. Μέσα στο ναό ήταν στημένο το άγαλμα του ήρωα κι εκεί βρισκόταν και ο τάφος του.

Σε άλλα νησιά που λατρευόταν ο Αχιλλέας ήταν η Αστυπάλαια, που είναι μια από τις Σποράδες, και την Αχίλλειον, που είναι κοντά στη Σάμο. Επίσης ένας άλλος ήταν στο ακρωτήριο Σίγειο, στην είσοδο του Ελλήσποντου. Στην ηπειρωτική Ελλάδα τον λάτρευαν οι

Θεσσαλοί, οι Ηπειρώτες ενώ λατρευότανε ως θεός από τους Σπαρτιάτες. Ο Πausanίας αναφέρει ότι υπήρχε και στη Σπάρτη ένας ναός του Αχιλλέα.

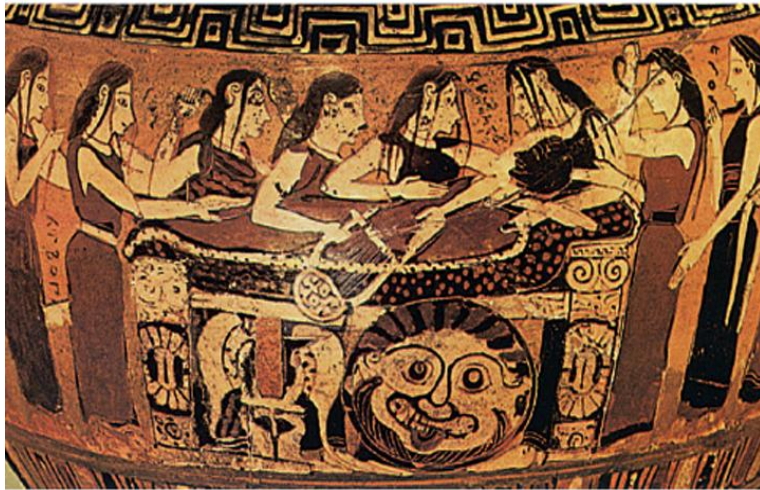
Καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις

Κατά τον Όμηρο ο Αχιλλέας ήταν ο πιο όμορφος και γενναίος από όλους τους Έλληνες που πήραν μέρος στην εκστρατεία της Τροίας. Ψηλός, με μάτια λαμπερά, γοργοπόδαρος και με δυνατή φωνή που όταν την άκουγαν οι εχθροί του το έβαζαν στα πόδια. Έτσι οι Έλληνες γλύπτες θα είχαν τον λαξεύσει με τα χαρακτηριστικά ενός νέου άντρα, που το κορμί του να συνδυάζει και τη δύναμη και τη χάρη. Θα πρέπει να υπήρχαν πολλά αγάλματα του ήρωα καθώς αναφέρεται ότι υπήρχε μια ειδική κατηγορία που ήταν γυμνοί έφηβοι και κράταγαν ένα δόρυ. Αξιόλογα ήταν τα αγάλματα της Ασάρτης, στην Ιεράπολη και στο ιερό του Σιγείου.

Στις αγγειογραφίες, εικονίζονται τα περισσότερα επεισόδια που έχουν σχέση με το μύθο του Αχιλλέα, από τη γέννηση του ως το θάνατο του. Βλέπομε λόγου χάρη τη Θέτιδα να βουτάει το νεογέννητο γιο της στα νερά της Στυγός, το Χείρωνα να διδάσκει τον Αχιλλέα, την παραμονή του στη Σκύρο ανάμεσα στις κόρες του Λυκομήδη, τις σκηνές που σχετίζονται με τον μύθο του Τρωίλου, το θάνατο του Έκτορα, το θάνατο της Πενθεσιλείας.

Εικόνα 18: Ο Αχιλλέας από το Λυκομήδη

Εικόνα 19: Οι Νηρηίδες θρηνούν τον Αχιλλέα. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο

Αγαμέμνονας

Η κατάρα των Ατρείδων

Ο πρώτος που διέπραξε ιεροσυλία στον οίκο των Ατρείδων ήταν ο Τάνταλος. Αυτός έσφαξε το γιο του Πέλοπα και τον πρόσφερε ως θυσία στους Θεούς. Όταν οι Θεοί το κατάλαβαν τον τιμώρησαν. Τον έβαλαν να είναι μέσα σε νερό μέχρι το σαγόνι και να στέκεται κάτω από ένα δέντρο γεμάτο με καρπούς και να μην μπορεί να ικανοποιήσει την πείνα του. Αυτή ήταν η πρώτη κατάρα.

Οι Θεοί επανέφεραν τον Πέλοπα ο οποίος έκανε τρεις γιούς τον Ατρέα, τον Θυέστη και τον Χρύσιππο. Οι δυο μεγαλύτεροι ζήλευαν το μικρότερο αδερφό τους και τον σκότωσαν. Από εδώ ξεκινάει η δεύτερη κατάρα του οίκου τους. Επίσης, υπήρχε ένας χρησμός ότι, από τα δύο αδέρφια που έμειναν, ο ένας μόνο θα έπαιρνε την εξουσία.

Όταν ο Ατρέας αντιλήφθηκε ότι ο Θυέστης είχε ερωτική σχέση με τη γυναίκα του. Σκότωσε τους γιους του Θυέστη και του πρόσφερε τις σάρκες τους. Εκείνος ήθελε να πάρει εκδίκηση. Ένας χρησμός λέει ότι μόνο ο γιος του Θυέστη με την κόρη του θα μπορούσε να σκοτώσει τον Ατρέα. Έτσι ο Θυέστης βίασε την κόρη του και έκαναν τον Αίγισθο, ο οποίος σκότωσε τον Ατρέα.

Αγαμέμνονας και Κλυταιμνήστρα

Συμπίπτουν όμως οι απόψεις για την αποκατάσταση του Αγαμέμνονα, το όνομα Αγαμέμνων προέρχεται από τις λέξεις «άγαν» και «μέμνων» που σημαίνει πολύ επίμονος, σταθερός, καρτερικός, και του Μενέλαου στο θρόνο από το βασιλιά της Σπάρτης Τυνδάρεω, αφού πέρασαν μερικά χρόνια στην αυλή του Οινέα. Εκστρατεύοντας εναντίον των Μυκηνών ο Τυνδάρεως απέσπασε τον όρκο του Θυέστη να παραδώσει το σκήπτρο στον Αγαμέμνονα και να αυτοεξοριστεί ο ίδιος. Ο Θυέστης τότε έφυγε για τα Κύθηρα, ενώ ο Αίγισθος διέφυγε στον βασιλιά Κυλαβάρη, επειδή φοβόταν την εκδίκηση του Αγαμέμνονα.

Λένε ότι ο Ζεус έδωσε στον οίκο των Αιακιδών ισχύ, στον οίκο του Αμυθάνα σοφία και στον οίκο των Ατρείδων πλούτη. Πράγματι οι

Ατρείδες ήταν πλούσιοι γιατί δώδεκα περίπου πόλεις πλήρωναν στον Αγαμέμνονα φόρους για τη γη και τη θάλασσα.

Ο Αγαμέμνων εκστράτευσε πρώτα εναντίον του βασιλιά της Πίσας Τάνταλου. Τον σκότωσε στη μάχη και παντρεύτηκε με τη βία τη χήρα του Κλυταιμνήστρα, κόρη της Λήδας και του βασιλιά Τυνδάρεω της Σπάρτης. Τα αδέρφια της Κλυταιμνήστρας, οι Διόσκουροι, βάδισαν τότε εναντίον των Μυκηνών ο Αγαμέμνων όμως είχε ήδη απευθυνθεί ως ικέτης στον ευεργέτη του Τυνδάρεω, ο οποίος τον συγχώρησε και του επέτρεψε να κρατήσει την Κλυταιμνήστρα. Μετά από το θάνατο των Διόσκουρων ο Μενέλαος παντρεύτηκε την αδελφή τους Ελένη.

Η Κλυταιμνήστρα γέννησε στον Αγαμέμνονα ένα γιο, τον Ορέστη, και τρεις κόρες, την Ηλέκτρα ή Λαοδίκη, την Ιφιγένεια και τη Χρυσόθεμη.

Αγαμέμνονας και Τρωικός πόλεμος

Όταν ο Πάρις απήγαγε την Ελένη προκαλώντας τον Τρωικό Πόλεμο, ο Αγαμέμνων και ο Μενέλαος απουσίασαν από τα σπίτια τους επί μια δεκαετία ο Αίγισθος δεν πήρε μέρος στην εκστρατεία, προτίμησε να παραμείνει στο Αργος για να εκδικηθεί τον οίκο των Ατρείδων.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου, ο Αγαμέμνονας προσέβαλε τον Αχιλλέα, το μεγαλύτερο ήρωα των Αχαιών, καθώς διεκδίκησε τη Βρισηίδα, σκλάβα του Αχιλλέα, για να αντικαταστήσει τη δική του σκλάβα, Χρυσήδα. Ο θυμός του Αχιλλέα για τον Αγαμέμνονα αποτέλεσε το θέμα για το έπος της Ιλιάδας του Ομήρου.

Η εκδίκηση του Αιγίσθου

Ο Ναύπλιος αποχώρησε από την Τροία επειδή δεν αποζημιώθηκε από τον Αγαμέμνονα και τους άλλους έλληνες αρχηγούς για το λιθοβολισμό του γιου του Παλαμήδη περιέπλευσε την Αττική και την Πελοπόννησο και παρότρυνε σε μοιχεία τις εγκαταλειμμένες γυναίκες των εχθρών του. Όταν ο Αίγισθος άκουσε ότι η Κλυταιμνήστρα πειθόταν με μεγάλη θερμή στα λόγια του Ναυπλίου, σχεδίασε όχι μόνο να γίνει εραστής της αλλά και να σκοτώσει με τη συνδρομή της τον Αγαμέμνονα, μόλις θα επέστρεφε.

Ο Ερμής προειδοποίησε τον Αίγισθο να παραιτηθεί από τα σχέδια του, επειδή ο Ορέστης θα αναγκαζόταν να εκδικηθεί για το θάνατο του πατέρα του μόλις ανδρωνόταν . Παρά τις προσπάθειες του να τον πείσει δεν τα κατάφερε. Έτσι ο Αίγισθος έκανε την πρώτη του προσπάθεια. Στην αρχή η Κλυταιμνήστρα απέρριψε τις προτάσεις του, επειδή ο Αγαμέμνων είχε αναθέσει στον βάρδο της αυλής να την παρακολουθεί και να του στείλει γραπτή αναφορά για το παραμικρό σημάδι απιστίας που θα διαπίστωνε . Ο Αίγισθος όμως συνέλαβε το γέρο ποιητή και τον εγκατέλειψε σε κάποιο ερημικό νησί χωρίς τρόφιμα, όπου τα αρπακτικά πουλιά δεν άργησαν να καταβροχθίσουν μέχρι το κόκαλο τη σάρκα του γέροντα. Τότε η Κλυταιμνήστρα αφέθηκε πια στα αγκαλιάσματα του Αίγισθου που γιόρτασε την απρόσμενη επιτυχία του με έμπυρες θυσίες στην Αφροδίτη και δωρίζοντας στην Άρτεμη, η οποία έτρεφε έχθρα για τον οίκο των Ατρείδων, χαλιά για τούς τοίχους και χρυσάφι.

Ο θάνατος του Αγαμέμνονα

Η Κλυταιμνήστρα λοιπόν συνωμότησε με τον Αίγισθο να σκοτώσουν και τον Αγαμέμνονα και την Κασσάνδρα την οποία είχε πάρει ως λάφυρο μετά την κατάκτηση της Τροίας. Επειδή όμως φοβόταν μήπως φτάσουν απρόσμενα, έγραψε στον Αγαμέμνονα ζητώντας του μόλις πέσει η Τροία να ανάψει φωτιά στη φρουκτωρία της Ίδης εκείνη στο μεταξύ είχε δημιουργήσει ολόκληρη αλυσίδα από φωτιές, ώστε να μεταφερθεί το μήνυμα από το ακρωτήριο Έρμαιο στη Λήμνο και από κει μέσω διάφορων περιοχών στην Αργολίδα. Εγκατέστησε μάλιστα παρατηρητή στη σκεπή του παλατιού των Μυκηνών, πιστό υπηρέτη του Αγαμέμνονα. Επιτέλους κάποια νύχτα σκοτεινή διέκρινε το μακρινό φως της φρουκτωρίας και έτρεξε να ξυπνήσει την Κλυταιμνήστρα. Εκείνη γιόρτασε το νέο με ευχαριστήριες θυσίες, ενώ τώρα πια θα επιθυμούσε η πολιορκία της Τροίας να μην τελειώνει ποτέ . Ο Αίγισθος είχε τοποθετήσει δικό του άνθρωπο σε κάποιο παρατηρητήριο και του έταξε δύο χρυσά τάλαντα με την αναγγελία της αποβίβασης του Αγαμέμνονα στη στεριά.

Η θεά Ήρα έσωσε τον Αγαμέμνονα από τη φοβερή καταιγίδα που κατέστρεψε πολλά από τα ελληνικά πλοία στην επιστροφή τους και παρέσυρε τον Μενέλαο μέχρι την Αίγυπτο , τελικά έφτασε στη Ναυπλία με τη βοήθεια ούριου άνεμου. Μόλις πάτησε στη στεριά έσκυψε και με μάτια νοτισμένα από χαρά φίλησε το χώμα. Στο μεταξύ ο παρατηρητής έτρεχε κιόλας στις Μυκήνες να εισπράξει την

αμοιβή του, ενώ ο Αίγισθος διάλεξε τούς είκοσι πιο τολμηρούς στρατιώτες του, τούς σκόρπισε σε ενέδρα μέσα στο παλάτι, παράγγειλε ένα γιορταστικό γεύμα, ανέβηκε στο άρμα του και πήγε να καλωσορίσει τον Αγαμέμνονα.

Η Κλυταιμνήστρα τον υποδέχτηκε με χαρά και έβαλε τις σκλάβες να του ετοιμάσουν λουτρό. Εν τω μεταξύ η Κασσάνδρα έμεινε έξω από το παλάτι σε προφητική έκσταση και αρνιόταν να μπει μέσα επειδή μυριζόταν αίμα. Όταν τελείωσε ο Αγαμέμνονας το λουτρό ο Αίγισθος τον σκότωσε χτυπώντας τον δύο φορές με το σπαθί του. Ο Αγαμέμνονας κύλησε μέσα στο λουτρό και η Κλυταιμνήστρα τον εκδικήθηκε για όλα όσα της είχε κάνει, τον αποκεφάλισε με ένα τσεκούρι. Αμέσως μετά από αυτό πήγαινε να σκοτώσει με το ίδιο όπλο την Κασσάνδρα.

Μετά το θάνατο του Αγαμέμνονα ξέσπασε μάχη ανάμεσα στους στρατιώτες του και τους πολεμιστές του Αιγίσθου. Τελικά κέρδισε ο Αίγισθος. Έξω από τα ανάκτορα το κεφάλι της Κλυταιμνήστρας κυλούσε στα αίματα. Ακόμη ο Αίγισθος πήρε την χαρά και σκότωσε ο ίδιος τα δίδυμα του Αγαμέμνονα που έκανε με την Κασσάνδρα. Μόνο ο νόθος του Άλυσος έφυγε και ίδρυσε στην Ιταλία την πόλη των Φαλερίων στους οποίους και δίδαξε τα μυστήρια της Ήρας.

Η Κλυταιμνήστρα δεν φοβήθηκε την θεική τιμωρία. Άλλοι την επαινούσαν ενώ άλλοι πίστευαν ότι ντρόπιασε όλες τις γυναίκες, ακόμη και τις ηθικές. Ο Αίγισθος ευχαρίστησε τη θεά που τον βοήθησε.

Οι Σπαρτιάτες ισχυρίζονταν ότι ο Αγαμέμνων θάφτηκε στις Αμύκλες και οι κάτοικοι έδειχναν τον τάφο και το άγαλμα της Κασσάνδρας, βέβαιοι ότι ο τάφος ήταν εκεί. Η αλήθεια όμως είναι ότι ο τάφος του Αγαμέμνονα βρίσκεται ανάμεσα στα ερείπια των Μυκηνών, κοντά στους τάφους του ηνιόχου του, των σκοτωμένων από τον Αίγισθο συντρόφων του και των διδύμων της Κασσάνδρας.

Εικόνα 20: Η προσωπίδα του Αγαμέμνονα

ΜΕΝΕΛΑΟΣ

Ο Μενέλαος ήταν αδερφός του Αγαμέμνονα και ο σύζυγος της ωραίας Ελένης. Σύμφωνα με μια άποψη ο Μενέλαος πήγε στη Σπάρτη, αφού διώχθηκε από τις Μυκήνες, που βασιλιάς ήταν ο Τυνδάρεως. Εκεί, όπως έχει προαναφερθεί, διαγωνίστηκε με τους άλλους μνηστήρες της Ελένης. Ο Τυνδάρεως επέλεξε να δώσει το βασίλειο του στο Μενέλαο.

Ο Μενέλαος και η Ελένη απέκτησαν την Ερμιόνη και το Νικόστρατο. Μεταγενέστεροι συγγραφείς αναφέρουν ότι παιδιά τους ήταν και οι: Αιθιόλας, Θρόνιος, Μορράφιος, Πλεισθένης ο Νεότερος και Μελίτη. Η γαλήνη του ζευγαριού ταραχθηκε από τότε που έφθασε στη Σπάρτη ο Πάρις και ιδίως όταν ο Μενέλαος έφυγε στην Κρήτη για να παραστεί στην κηδεία του παππού του Κατρέως. Σύμφωνα με κάποια παράδοση, ο Μενέλαος είχε επισκεφθεί κάποτε την Τροία, μετά από δελφικό χρησμό, για να θυσιάσει στους τάφους του Λύκου και του Χιμαιρέως για τον λοιμό και την ξηρασία που έπλητταν τη Σπάρτη. Εκεί είχε φιλοξενηθεί από τον Πάρι, οπότε, όταν αργότερα ο Πάρις έφυγε από την Τροία μετά από ένα φόνο, κατέφυγε στη Σπάρτη, όπου φιλοξενήθηκε και εξαγνίσθηκε από τον Μενέλαο.

Μενέλαος στον Τρωικό πόλεμο

Ο Μενέλαος πληροφορήθηκε από την Ίριδα, ενώ βρισκόταν ακόμη στην Κρήτη, ότι ο Πάρης και η Ελένη έφυγαν για την Τροία. Εκείνος μόλις το άκουσε επέστρεψε στη Σπάρτη και ζήτησε βοήθεια από τους Έλληνες στρατηγούς που είχαν δώσει υπόσχεση στον Τυνδάρεω. Ύστερα από τη συγκέντρωση αυτή κατευθύνθηκε στο μαντείο των Δελφών για οδηγίες. Εκεί έπρεπε να προσφέρει στην «Αθηνά Πρόνοια» το περιδέραιο της που είχε χαρίσει η Αφροδίτη στην Ελένη. Έπειτα ξεκίνησαν για την Τροία.

Ο ίδιος ο Μενέλαος πήρε μέρος στην εκστρατεία με εξήντα πλοία, αλλά δεν έγινε ο γενικός αρχηγός της εξαιτίας του ήπιου χαρακτήρα του, οπότε η αρχηγία πέρασε στον βίαιο αδελφό του, τον Αγαμέμνονα.

Μόλις οι Έλληνες αποβιβάστηκαν στην Τροία, ο Μενέλαος και ο Οδυσσεύς πήγαν πρώτα στην πόλη για να ζητήσουν πίσω την Ελένη, αλλά και τους θησαυρούς που είχε αρπάξει ο Πάρις από το ανάκτορο του Μενελάου, ώστε η διαφορά να διακανονιστεί ειρηνικά. Τους υποδέχθηκε ο Αντήνορας και τους παρουσίασε στην τρωική συνέλευση. Ο Πάρις όμως με την παράταξή του αρνήθηκε τις προτάσεις τους. Ο Μενέλαος μονομάχησε με τον Πάρι και τον τραυμάτισε σοβαρά, αλλά τραυματίστηκε και ο ίδιος ελαφρά από τον Πάνδαρο.

Στις πολλές και σκληρές μάχες του Τρωικού Πολέμου βρήκαν τον θάνατο από τα χέρια του Μενέλαου οι Σκαμάνδριος, Πείσανδρος, Υπερήνορας, Δόλοπας και Θόαντας, ενώ τραυματίστηκε ο Έλενος. Ο Μενέλαος επίσης βγήκε πρώτος στη μάχη για το σώμα του Πάτροκλου και σκότωσε τον Εύφορβο. Ο Μενέλαος έλαβε μέρος στους ταφικούς αγώνες στη μνήμη του Πάτροκλου.

Ο Μενέλαος ήταν ένας από εκείνους που κρύφτηκαν μέσα στον Δούρειο Ίππο. Στην άλωση της Τροίας έτρεξε στο σπίτι του Δηιφόβου, όπου βρισκόταν η Ελένη, σκότωσε τον Δηίφοβο και έσυρε την Ελένη από τα μαλλιά μέχρι τα ελληνικά πλοία. Σύμφωνα όμως με άλλη παράδοση, η Ελένη κατέφυγε στον οικιακό βωμό και, ενώ ο Μενέλαος ήθελε αρχικά να τη σκοτώσει, συμφιλιώθηκε τελικά μαζί της με τη βοήθεια των θεών.

Επιστροφή στην πατρίδα

Επιστρέφοντας από την Τροία μετά το τέλος του πολέμου μια τρικυμία όμως εκεί παρέσυρε τον Μενέλαο στην Κρήτη, σε βραχώδη ακτή της οποίας καταστράφηκαν τα περισσότερα πλοία του. Μετά την Κρήτη βρέθηκε στην Αίγυπτο, όπου κατά την Οδύσσεια, παρέμεινε 5 χρόνια και έκανε περιουσία. Επιθυμούσε πάντα να επιστρέψει στη Σπάρτη, αλλά εμποδιζόταν συνεχώς από κακοκαιρίες, που έπαψαν μόνο όταν θυσίασε στους θεούς με συμβουλή του Πρωτεύς. Μετά, ο Μενέλαος και η Ελένη έφθασαν καλά στη Σπάρτη, 18 χρόνια μετά την αρπαγή της Ελένης από τον Πάρη.

Μετά το τέλος της ζωής του ο Μενέλαος μεταφέρθηκε στα Ηλύσια Πεδία. Κατά μεταγενέστερη εκδοχή, Μενέλαος και Ελένη πήγαν στην Ταυρική να ψάξουν για τον Ορέστη και εκεί θυσιάστηκαν από την Ιφιγένεια στον βωμό της Αρτέμιδας.

Ο Πausανίας αναφέρει ότι στην εποχή του σωζόταν ακόμα στη Σπάρτη ο οίκος του Μενελάου. Υπήρχε ναός προς τιμή του Μενέλαου στη Θεράπνη, όπου σύμφωνα με τοπική παράδοση ήταν ενταφιασμένος με τη σύζυγό του.

Ελένη

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές για τη γέννηση της. Κατά τον Απολλόδωρο η Ελένη ήταν κόρη του Δια και της Λήδας ή του Δια και της Νέμεσης. Επικρατέστερη είναι εκείνη κατά την οποία όταν ο Δίας είδε τη Λήδα στον Ταΰγετο ή στη μικρή νησίδα «Πέφνον» προ των θαλαμών, την ερωτεύθηκε και ζητώντας τη βοήθεια της θεάς Αφροδίτης, η οποία τον μεταμόρφωσε σε Κύκνο λαμβάνοντας η ίδια μορφή αετού καταδιώκοντάς τον. Τους είδε η Λήδα και αισθανόμενη συμπάθεια προς τον κύκνο έσπευσε να τον σώσει παίρνοντάς τον μέσα στην αγκαλιά της. Λίγο αργότερα η Λήδα κατ' άλλους γέννησε δύο αυγά από τα οποία εξήλθαν από το ένα οι δίδυμοι και από το άλλο η Ελένη, ή κατ' άλλους ένα αυγό από το οποίο εξήλθε ο Πολυδεύκης και η Ελένη οπότε ο Κάστορας ήταν γιος του Τυνδάρω του νόμιμου συζύγου της Λήδας.

Κατά τη δεύτερη εκδοχή την Ελένη, «αυτό το ανθρώπινο θαύμα», τη γέννησε η Νέμεση, «όταν την βίασε ο κυρίαρχος των Θεών, γιατί αυτή το έβαλε στα πόδια και η αιδημοσύνη της δεν την άφησε να ικανοποιήσει τους πόθους του γιου του Κρόνου. Άρχισε λοιπόν να τρέχει σε θάλασσες και σε διάφορες χώρες για να τον αποφύγει, αλλά εκείνος την κυνηγούσε στις απέραντες θάλασσες, που μεταμορφώθηκε σε ψάρι και σε κάθε λογής μορφές στην ξηρά. Τελικά ο Δίας μεταμορφωμένος σε κύκνο που τον κυνηγούσε ένας αετός, έπεσε στην αγκαλιά της Νέμεσης για να ξεφύγει από τα γαμψά νύχια του. Τη Νέμεση την πήρε ο ύπνος κι έτσι ο Δίας βρήκε την ευκαιρία και εκπλήρωσε το σκοπό του. Για το αυγό από το οποίο θα έβγαινε η Ελένη υπάρχουν τρεις εκδοχές. Η πρώτη εκδοχή λέει ότι το βρήκε ένας βοσκός που το έδωσε στον Τυνδάρω και ο Τυνδάρω το έδωσε στη Λήδα. Η δεύτερη εκδοχή είναι ότι το έριξε ο Ερμής στον κόρφο της Λήδας και η Τρίτη εκδοχή είναι ότι έπεσε από τον ουρανό.

Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι ο Θησέας απήγαγε την Ελένη στα επτά της χρόνια. Την άρπαξε την ώρα που χόρευε στο ναό της Αρτέμιδος. Τα αδέρφια της όμως την βρήκαν και την γύρισαν στη Σπάρτη. Σύμφωνα με τον Πausanias η Ελένη παρά το νεαρό της ηλικίας της απόκτησε μια κόρη από τον Θησέα. Πράγματι λέγεται ότι στο Άργος υπήρχε ένας ναός από την Ελένη αφιερωμένος στην Ειλείθουια. Την κόρη της όπως λένε την έδωσε στην αδερφή της την Κλυταιμνήστρα για να την αναθρέψει.

Εξαιτίας της ομορφιάς της πολλοί ήταν αυτοί που ήρθαν να την παντρευτούν. Όπως έχουμε δει παραπάνω ο εκλεκτός ήταν ο Μενέλαος, ο γιος του Ατρέα.

Ελένη και Πάρις

Όταν πέθανε ο Τυνδάρεως ο Μενέλαος κληρονόμησε το βασίλειο του. Το ζευγάρι ζούσε ευτυχισμένο μέχρι τη στιγμή που εμφανίστηκε ένας ξένος, ο Πάρις, που θα μιλήσουμε σε επόμενο κεφάλαιο γι αυτόν.

Ο Πάρις ξεκίνησε να πάει στην Ελλάδα. Ο Μενέλαος, που τον καλοδέχτηκε στη Σπάρτη έφυγε λίγες μέρες αργότερα και πήγε στην Κρήτη. Στο μικρό ποίημα «Η αρπαγή της Ελένης» περιγράφει ως εξής την πρώτη συνάντηση: «Αφού στάθηκε για μια στιγμή 'ή στο κατώφλι, για να καλοκοιτάξει τον ξένο, τον έμπασε στο παλάτι και του είπε να καθίσει. Δεν έπαψε στιγμή να τον κοιτάει. Στην αρχή νόμιζε πως ήταν παιδί της θεάς Αφροδίτης, πως είναι εκείνο το παιδί με τους χρυσούς βοστρύχους, που φρουρεί την ευτυχία των εραστών... Πολλές φορές, γοητευμένη από τις ξεμυαλιστρες χάρες του ξένου της, νόμισε πως είχε μπρος στα μάτια της τον Θεό του τρυγητού». Τον ρωτάει ποιος είναι και από πού έρχεται. Ο Πάρις απαντάει και προσθέτει, πως όταν έδωσε το έπαθλο της ομορφιάς στην Αφροδίτη εκείνη του υποσχέθηκε την ομορφότερη γυναίκα. «Ελένη το όνομα της και η θεά είναι αδερφή της. Για χάρη της αφήφισα τα κύματα και ήρθα εδώ να καλοδέσω το δεσμό, που η ίδια η Αφροδίτη μου είπε να αποκτήσω. Μη με αποδιώξεις και μη περιφρονείς τον έρωτα μου». Η Ελένη ανίκανη να αντισταθεί στο πάθος που την καίει σύγκορμη, απαντάει στον ξένο της: «Έλα να φύγομε. Πήγαινε με στην Τροία. Δέχομαι να σε ακολουθήσω, μια και η θεά του έρωτα το θέλει. Λίγο φοβάμαι τη μάνητα του Μενέλαου, σαν μάθει πως βρήκα άσυλο στο Ίλιο».

Το άλλο πρωί οι δύο εραστές έκλεψαν πολύτιμα αντικείμενα από το παλάτι του Μενέλαου και έφυγαν. Αρχικά σταματήσανε στην μικρή πόλη της Κρανάης, μπαρκάρανε όμως οι ενάντιοι άνεμοι τους υποχρέωσαν να ρίξουν άγκυρα στη Σιδώνα ή στην Αίγυπτο. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι οι υπηρέτες των φυγάδων τους εγκατέλειψαν και διηγήθηκαν στους κατοίκους της περιοχής του Νείλου την ιστορία της Ελένης και του Πάρη. Ο κυβερνήτης της περιοχής πληροφόρησε το βασιλιά Πρωτέα για τους δύο εραστές. Εκείνος διέταξε να τους συλλάβουν. Κράτησε την Ελένη για να επιστρέψει στο νόμιμο σύζυγο της, ενώ ο Πάρις έφυγε με το είδωλο της για την Τροία.

Σύμφωνα όμως με την επικρατέστερη εκδοχή ο Πάρις πήγε την Ελένη στην Τροία. Έτσι ξεκίνησε ο πόλεμος. Έγινε πρόταση να λυθεί η διαφορά με μονομαχία του Μενέλαου με του Πάρη και ο νικητής να πάρει την Ελένη ως έπαθλο. Οι δύο αντίζηλοι έρχονται στα χέρια, την υπεροχή την είχε ο Μενέλαος μα η επέμβαση της Αφροδίτης σώζει τον Πάρη από το θάνατο και την ήττα. Στην Ιλιάδα βλέπουμε τον γιο του Πριάμου άλλοτε δειλό και άλλοτε γενναίο που κάνει πολυάριθμα κατορθώματα. Όσο για την Ελένη ταλαντεύεται ανάμεσα στη νοσταλγία για την πατρίδα της και τον έρωτα της με τον Πάρη. Όταν ο Πάρις υπόκυψε στη πληγή από τη σαΐτα του Φιλοκτήτη, η Ελένη παντρεύτηκε τον Διήφοβο που ήταν και αυτός γιος του Πριάμου. Μα ότι ήταν γραφό να γίνει έγινε. Η Τροία καταλήφθηκε, ο Μενέλαος σκοτώνει τον Διήφοβο και η Ελένη ακολουθεί πειθήνια τον άντρα της. Πριν φτάσουν στη Σπάρτη οι δύο συμφιλιωμένοι σύζυγοι περιπλανήθηκαν οχτώ χρόνια, τους βρίσκουμε στη Λιβύη, Αίγυπτο, Κρήτη.

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές για το θάνατο της Ελένης. Μια από αυτές είναι ο μύθος της Ρόδου. Έλεγε ότι μετά το θάνατο του Μενέλαου οι γιοι του έδιωξαν την Ελένη από τη Σπάρτη. Τότε αυτή κατέφυγε στο νησί Ρόδο, στη φίλη της Πολυξώ, που ο άντρας της είχε σκοτωθεί μπροστά στην Τροία. Εκείνη για να την εκδικηθεί διέταξε τις υπηρέτριες της να υποδυθούν τις Ερινύες και να μπουνε στο λουτρό την ώρα που ήταν η Ελένη μέσα. Εκείνη φοβήθηκε και πήγε και κρεμάστηκε σε ένα δέντρο.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή λένε ότι η Ελένη έζησε με τον Αχιλλέα στη νήσο Λεύκη, όπου απαγορευόταν να πατήσει θνητός. Λέγεται μάλιστα ότι απόκτησε ένα γιο τον Ευφορίωνα, που ήταν φτερωτός. Ο Δίας τον ερωτεύτηκε κι επειδή ο Ευφορίωνας απέκρουσε τις προτάσεις του, τον εκδικήθηκε χτυπώντας τον με κεραυνό.

Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας η Ελένη ήταν αντικείμενο πραγματικής λατρείας. Κυρίως λατρευότανε στη Σπάρτη και στη Θεράπνη. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι στον ναό στη Θεράπνη η Ελένη έκανε ένα θαύμα. Μια γυναίκα που έμενε σε αυτή την πόλη είχε ένα κοριτσάκι πολύ άσχημο. Ζήτησε λοιπόν από την Ελένη να κάνει το κοριτσάκι της λιγότερο αποκρουστικό. Μια μέρα λοιπόν που έβγαине η γυναίκα με το παιδί της από το ναό, μια ξένη γυναίκα ζήτησε να δει το κοριτσάκι, εκείνη το χαίδεψε απαλά στο πρόσωπο και τότε η ασχήμια του χάθηκε και το κοριτσάκι έγινε το πιο όμορφο της περιοχής.

Χαρακτηρισμός της Ελένης

Ο Όμηρος στην Ιλιάδα παρουσιάζει την Ελένη ως πλάσμα ανθρώπινο με θεϊκή καταγωγή, αποφεύγει την κατάκριση και την καταδίκη, αλλά την παρουσιάζει συχνά να αυτοκαταδικάζεται μεταχειριζόμενη το επίθετο «κυνώπις» για τον εαυτό της. Αν και αγαπάει τον Πάρη, τον παρατά, γιατί δεν είναι γενναίος. Ο Όμηρος τη χαρακτηρίζει καλλίκομον (ομορφομαλλούσα), καλλιπάρηον (ομορφοπρόσωπη), λευκώλενον (ασπροχέρα), τανύπεπλον (ομορφοντυμένη) κ.α. αλλά και ριγεδανήν (φρικτή), γιατί προκάλεσε τον αφανισμό πολλών ηρώων. Για τον ίδιο λόγο ο Αισχύλος παρετυμολογεί το όνομά της και την αποκαλεί ελεύναν, έλανδρον, ελέπτολιν (καταστροφή για τα καράβια, τους άνδρες, και τις πολιτείες). Μερικές φορές μετανιώνει και νοσταλγεί την πατρίδα της, τη Σπάρτη, τον άντρα της και την κόρη της Ερμιόνη.

Οι λυρικοί ποιητές (Ίβυκος, Αλκαίος) τη θεωρούν υπαίτια του πολέμου και τη συνδέουν με την απιστία. Η Σαπφώ αναφέρεται στην Ελένη όχι για να την κατακρίνει ως αιτία πολέμου, αλλά για να δικαιωθεί ο Έρωσ, ο οποίος είναι δυνατόν να προκαλέσει φοβερότατα δεινά. Στον Ευριπίδη, όχι όμως σε όλα του τα έργα, παρουσιάζεται περισσότερο ως θύμα παρά ως πρόξενος κακών.

Καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις

Τα κυριότερα επεισόδια του μύθου της Ελένης, που εικονίζονται σε αγγειογραφίες ή ανάγλυφα, είναι η αρπαγή της από τον Θησέα, ο γάμος της με τον Μενέλαο, η άφιξη του Πάρη στη Σπάρτη και η φυγή του με την Ελένη, η επιστροφή της άπιστης συζύγου στην πατρίδα της μετά την πτώση της Τροίας κ.α.

Αϊαντας

Ο Αϊας ο Τελαμώνιος υπήρξε μυθικός βασιλιάς της Σαλαμίνας και ένας από τους κυριότερους ήρωες του Τρωικού πολέμου. Γιος του Τελαμώνα και της Περίβοιας, ετεροθαλής αδελφός του Τεύκρου και εγγονός του οικιστή της Σαλαμίνας, Αιακού.

Ο Αϊας , ήταν ένας από τους μνηστήρες της ωραίας Ελένης και ήταν δεσμευμένος με όρκο να υπερασπιστεί τη ζωή και την τιμή της. Έλαβε μέρος στον Τρωικό πόλεμο με 12 πλοία και μαζί με τον Αχιλλέα και τον Φοίνικα άσκησε την διοίκηση του ελληνικού στόλου. Στην Ιλιάδα παρουσιάζεται ως ο δεύτερος πιο ανδρείος Αχαιός μετά τον Αχιλλέα και δυνατότερος του Τρώα ήρωα Έκτορα. Ο Όμηρος μάλιστα αναφέρει ότι διέθετε υψηλό ανάστημα. Επίσης δεν υστερούσε και σε ομορφιά και ως χαρακτήρας περιγράφεται ως καλόκαρδος, ικανός να εμπυχώνει τους συμπολεμιστές του και να δίνει συμβουλές. Ο ίδιος έπαιξε σημαντικό ρόλο στην συμφιλίωση του Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα.

Κατά τη διάρκεια του Τρωικού πολέμου, υποχρέωσε κάποιον σύμμαχο βασιλιά των Τρώων, στην θρακική χερσόνησο, να του καταβάλει φόρο σε χρυσό και σε σιτηρά. Επίσης, κατέλαβε μια φρυγική πόλη, σκότωσε τον βασιλιά της Τελεύτα και πήρε σκλάβια την κόρη του Τέκμησσα. Σε κάποια μεταγενέστερη φάση, μονομάχησε με τον Έκτορα, χωρίς κανείς τους να ηττηθεί. Τελικά έλαβε ως ένδειξη τιμής από αυτόν το ξίφος του, ενώ ο ίδιος του χάρισε τη ζώνη του. Όταν ο Πάτροκλος και ο Αχιλλέας σκοτώθηκαν, ο Αϊας πέτυχε να αντιμετωπίσει πλήθος εχθρών και να αποσπάσει από τα χέρια τους τα σώματα των νεκρών ηρώων. Εξοργίστηκε όμως, όταν τα όπλα του νεκρού Αχιλλέα δόθηκαν τιμητικά στον Οδυσσέα και νιώθοντας εξαιρετικά μειωμένος, κρίθηκε κατώτερος των περιστάσεων σε σημείο που αποπειράθηκε να δολοφονήσει τους αρχηγούς των Αχαιών. Τότε η θεά Αθηνά του προκάλεσε πνευματική διαταραχή και τον έκανε να ξεσπάσει πάνω σε ένα κοπάδι πρόβατα. Όταν συνήλθε το πρωί και διαπίστωσε σε πόσο οικτρή κατάσταση

είχε περιπέσει, τερμάτισε την ζωή του, πέφτοντας πάνω στο ξίφος του.

ΤΡΩΕΣ

Πάρις

Ο Πάρις, γνωστός και με το όνομα Αλέξανδρος ήταν πρόσωπο της ελληνικής μυθολογίας, γιος του Πριάμου, βασιλιά της Τροίας. Ο γνωστότερος μύθος που συνδέεται με τον Πάρη είναι ο σχετικός με την απαγωγή της Ωραίας Ελένης από αυτόν, που προκάλεσε τον Τρωικό Πόλεμο. Προς το τέλος αυτού του πολέμου, ο Πάρις πλήγωσε θανάσιμα στη φτέρνα τον Αχιλλέα με ένα βέλος.

Τα παιδικά χρόνια

Ο Πάρις ήταν παιδί του Πριάμου και της Εκάβης. Λίγο πριν γεννηθεί, η μητέρα του ονειρεύτηκε ότι είχε γεννήσει έναν αναμμένο δαυλό. Αυτό το όνειρο ερμηνεύθηκε από τον μάντη Αίσακο ως προμήνυμα της πτώσεως της Τροίας. Την ημέρα που γεννήθηκε ο Πάρις, ο Αίσακος είπε επιπλέον ότι το παιδί που θα γεννιόταν εκείνη την ημέρα θα έπρεπε να σκοτωθεί για να σωθεί το βασίλειο. Παρότι ο Πάρις γεννήθηκε πριν νυχτώσει εκείνη την ημέρα, ο Πρίαμος λυπήθηκε το παιδί και δεν το σκότωσε, όπως και η Εκάβη, παρά την προτροπή της ιέρειας του Απόλλωνα, της Ηροφίλης. Ωστόσο, ο Πρίαμος διέταξε τον αρχιβοσκό του Αγέλαο να πάρει το παιδί και να το σκοτώσει, αλλά εκείνος, μη μπορώντας να βρει το κουράγιο να το κάνει, το άφησε στο όρος Ίδη, ελπίζοντας πως θα χανόταν εκεί. Το θήλασε όμως μια αρκούδα. Επιστρέφοντας στο σημείο μετά από 9 μέρες ο Αγέλαος εξεπλάγη που βρήκε το βρέφος ακόμα ζωντανό και το πήρε σπίτι του μέσα σε ένα δισάκι (πήρα στα αρχαία ελληνικά, από όπου και το όνομα του Πάρι) για να το αναθρέψει σαν δικό του παιδί, ενώ πήγε στον Πρίαμο τη γλώσσα ενός σκύλου ως απόδειξη της εκτελέσεως της διαταγής.

Η βασιλική καταγωγή του Πάρι προδινόταν από την ξεχωριστή ομορφιά και εξυπνάδα του: παιδί ακόμα ξέκανε μια συμμορία από ζωοκλέφτες και επέστρεψε τα ζώα που είχαν κλέψει στο κοπάδι, κερδίζοντας έτσι το προσωνύμιο «Αλέξανδρος» (= προστάτης των ανδρών). Περίπου την ίδια εποχή ερωτεύθηκε τον πρώτο του έρωτα, την Οινώνη, μια Νύμφη της Ίδης. Ο πατέρας της ήταν ο Κεβρηνός (ποτάμιος θεός) ή ο Οινέας και η ίδια ήταν μάντιδα και γιατρός.

Αργότερα, όταν ο Πάρις την άφησε, του είπε ότι, αν ποτέ πληγωνόταν, θα έπρεπε να έρθει σε εκείνη για να τον γιατρέψει.

Ο Πάρις περνούσε την ώρα τους βάζοντας τους ταύρους του Αγελάου να μάχονται μεταξύ τους. Κάποιος άρχισε να νικά τους άλλους συνεχώς και ο Πάρις άρχισε να τον βάζει να αγωνίζεται ενάντια στους κορυφαίους ταύρους άλλων κτηνοτρόφων. Αφού νικούσε και αυτούς, ο Πάρις προσέφερε ένα χρυσό στέμμα σε όποιο ταύρο μπορούσε να νικήσει τον «πρωταθλητή» του. Ο θεός Άρης απάντησε στην πρόκληση μεταμορφωνόμενος σε ταύρο και νικώντας εύκολα. Τότε ο Πάρις έδωσε ο ίδιος το στέμμα στον θεό χωρίς κανένα δισταγμό. Αυτή η τιμιότητα στην κρίση παρακίνησε τους ολύμπιους θεούς να βάλουν τον Πάρι ως κριτή του θεϊκού διαγωνισμού ανάμεσα στην Ήρα, την Αφροδίτη και την Αθηνά.

Εικόνα 21: «Ο πρίγκηπας Πάρις με μήλο». Γλυπτό του Herman Wilhelm Bissen, Γλυπτοθήκη Ny Carlsberg

Πρίαμος

Ο Πρίαμος ήταν πρόσωπο της ελληνικής μυθολογίας, βασιλιάς της Τροίας, γιος του βασιλιά Λαομέδοντα. Νέος ακόμα είδε την πρώτη καταστροφή της πόλης του, τον πήραν αιχμάλωτο αλλά αργότερα εξαγοράστηκε και ανοικοδόμησε την Τροία κάνοντάς την ισχυρή και πλούσια. Από την εξαγορά του αυτή πήρε και το όνομα «Πρίαμος», δηλαδή «αγορασμένος», ενώ μέχρι τότε ονομαζόταν Ποδάρκης. Είχε πολλές γυναίκες και ευνοούμενες, μεταξύ των οποίων σημαντικότερη ήταν η Εκάβη με την οποία έκανε και τα περισσότερα παιδιά. Ήταν πατέρας 50 παιδιών, τα ονόματα των οποίων αναφέρονται σχεδόν όλα από την παράδοση. Περιγράφεται ως καλός, δίκαιος και αγαπητός στον λαό του βασιλιάς. Η προσωπικότητα και ο πόνος του περιγράφονται σε μια από τις ωραιότερες σκηνές της Ιλιάδας, στην εξαγορά του σώματος του νεκρού αγαπημένου γιου του, του Έκτορα. Πέθανε κατά την άλωση της Τροίας από το χέρι του γιου του Αχιλλέα, του Νεοπτόλεμου, πλάι στον οικογενειακό βωμό, αρνούμενος να αντισταθεί.

Μόνο μετά το θάνατο του γιου του Έκτορα φαίνεται η μαχητικότητα και η αποφασιστικότητα του γέρου βασιλιά. Για πρώτη φορά τότε τον βλέπουμε να χάνει και την ψυχραιμία του και τη συνηθισμένη ευγένεια που τον διέκρινε, όταν συντετριμμένος από το χαμό του γιου του τα βάζει με όποιον βλέπει μπροστά του και φέρεται άπρεπα. Μετά από αυτή την έκρηξη οργής και πόνου κάνει κάτι που απαιτεί πραγματικά πολύ θάρρος. Πηγαίνει μέσα στη νύχτα στο στρατόπεδο των Αχαιών, για να ζητήσει από τον Αχιλλέα να του δώσει το νεκρό Έκτορα για να τον θάψει μ' όλες τις πρέπουσες τιμές. Μπροστά στην τόση γενναιότητα ακόμη και ο ίδιος ο Αχιλλέας έμεινε άφωνος.

Εκάβη

Στην ελληνική μυθολογία η Εκάβη ήταν κόρη του βασιλιά των Φρυγών Δύμαντα και της νύμφης Ευνόης. Η Εκάβη είναι περισσότερο γνωστή ως σύζυγος του βασιλιά της Τροίας Πριάμου κατά τον Τρωικό Πόλεμο και μητέρα του Έκτορα.

Καταγωγή

Σύμφωνα με άλλες πηγές (η γενεαλογία της Εκάβης απασχόλησε πολύ τους αρχαίους μυθογράφους), η Εκάβη ήταν κόρη του βασιλιά των Θρακών Κισσέα και της Τελέκλειας, ή του ποτάμιου θεού Σαγγάριου και της νύμφης Ευαγόρης. Αλλά και ως κόρη του Δύμαντα έχει και πάλι καταγωγή από τον Σαγγάριο. Επίσης έχει αναφερθεί ως κόρη της Γλαυκίππης, της Ευθυθόης ή της Μετώπης. Τη θρακική καταγωγή της Εκάβης την προτιμούν οι τραγικοί ποιητές και ιδίως ο Ευριπίδης (αλλά και ο Βιργίλιος στην Αινειάδα, VII 320), ενώ η φρυγική καταγωγή προέρχεται από την Ιλιάδα. Μάλιστα ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τιβέριος, φιλοπαίγμων καθώς ήταν, έφερνε συχνά τους φιλόλογους σε δύσκολη θέση ρωτώντας τους για τη γενεαλογία της Εκάβης.

Τέκνα

Η Εκάβη υπήρξε πιστή σύζυγος και φιλόστοργη μητέρα, διάσημη ως πολύτεκνη: Εκτός από τον Έκτορα, απέκτησε άλλα 18 παιδιά, όλα με τον Πρίαμο. Ο Ευριπίδης προχωρεί περισσότερο και το 19 το αυξάνει στο μη πιστευτό 50. Ο Απολλόδωρος απαριθμεί τα εξής 14 (4 κόρες και 10 γιοί):

- Έκτορας (ήταν ο πρωτότοκος)
- Πάρης (γνωστός και ως Αλέξανδρος)
- Κρέουσα
- Λαοδίκη
- Κασσάνδρα
- Πολυξένη
- Δηίφοβος
- Έλενος
- Πάμμωνας
- Πολίτης

- Αντιφος
- Ιππόνοος
- Πολύδωρος
- Τρωίλος

Ως δέκατο πέμπτο τέκνο της Εκάβης αναφέρεται ο Πολυδάμας.

Κατά μία παράδοση («Κύπρια έπη»), η Εκάβη είδε ένα παράξενο όνειρο λίγο πριν γεννήσει τον Πάρι: ότι από τα στήθη της πετάχτηκε ένας αναμμένος δαυλός που έβαλε φωτιά σε όλη την Τροία, ακόμα και στα δάση του όρους Ίδη. Οι μάντεις τους οποίους συμβουλευθηκε της είπαν ότι το παιδί που θα γεννούσε θα κατέστρεφε την πόλη. Η Εκάβη, παρά την ερμηνεία αυτή και σχετικές συμβουλές, δεν δέχθηκε να σκοτώσει το νεογέννητο, αλλά απλώς να εγκαταλειφθεί στους βοσκούς της Ίδης. Ο Πάρις μεγάλωσε και αργότερα βρήκε ποια ήταν η πατρίδα του και επέστρεψε στην Τροία. Μια άλλη παραλλαγή του μύθου αναφέρει ότι οι μάντεις, και ιδίως ο Αΐσακος (γιος του Πριάμου από την πρώτη του γυναίκα, την Αρισίβη) ειδοποίησαν τον Πρίαμο ότι μια συγκεκριμένη ημέρα θα γεννιόταν ένα παιδί που θα προκαλούσε την καταστροφή της Τροίας. Την προκαθορισμένη ημέρα γεννήθηκαν δύο παιδιά: ο Πάρις και ο Μούνιπος, γιος της Κίλλας και του Θυμοίτη, αδελφού ή γυναίκαδελφού του Πριάμου. Ο Πρίαμος σκότωσε τον Μούνιπο και την Κίλλα.

Η καταστροφή

Στον Όμηρο η Εκάβη δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και είναι μάλλον σκιάδες πρόσωπο. Συμπαρίσταται και συμπάσχει με τα παιδιά και τις νύφες της. Αλλά από τα Κύκλια έπη και μετά η Εκάβη μεγαλώνει σε σημασία. Ιδιαίτερα στους τραγικούς παριστάνεται ως μια ηρωίδα γεμάτη μεγαλείο, η οποία έχει φθάσει στα έσχατα όρια της δυστυχίας.

Ο μύθος του Πάρι δημιουργήθηκε για να αποδοθεί στην Εκάβη το κρίμα της καταστροφής της Τροίας, είτε επειδή γέννησε τον Πάρι, είτε επειδή δεν θέλησε να τον σκοτώσει. Μόνο έτσι δικαιολογούνται οι συμφορές που βρίσκουν την Εκάβη. Την εποχή που αλώθηκε η Τροία, η Εκάβη είχε ήδη χάσει σχεδόν όλους τους γιούς της. Τον ένα, τον Πολύδωρο, τον είχε εμπιστευθεί ο Πρίαμος στον βασιλέα της Χερσονήσου Πολυμήστορα δίνοντάς του πολύ χρυσάφι για τον Πολύδωρο, έτσι ώστε να σωθεί τουλάχιστον ένας απόγονός τους. Αλλά μετά την άλωση της Τροίας και τον θάνατο του Πριάμου, ο Πολυμήστωρ σκότωσε τον Πολύδωρο για να οικειοποιηθεί τους θησαυρούς του και πέταξε το πτώμα του στη θάλασσα.

Μετά την άλωση η Εκάβη δόθηκε αιχμάλωτη του [Οδυσσέα](#). Μια μέρα, στις ακτές της Τρωάδας ξεβράστηκε το πτώμα του Πολύδωρου. Τότε η τραγική μητέρα αποφάσισε να εκδικηθεί:

Προσκάλεσε τον Πολυμήστορα για να τον ρωτήσει δήθεν πού βρίσκεται κρυμμένος κάποιος θησαυρός. Ο Πολυμήστωρ πήγε και η Εκάβη στην κατάλληλη στιγμή τον τύφλωσε. Οι δούλοι της τύφλωσαν και τα δύο παιδιά του που συνόδευαν τον πατέρα τους.

Οι Έλληνες για να τιμωρήσουν την Εκάβη αποφάσισαν να τη λιθοβολήσουν. Ως προς τον θάνατό της υπάρχουν παραλλαγές, όλες όμως έχουν ως κοινό στοιχείο τη μεταμόρφωση σε σκύλο. Ο Ευριπίδης στην ομώνυμη τραγωδία του αναφέρει ότι η Εκάβη, αφού πρώτα είδε όλα τα παιδιά της νεκρά ή αρπαγμένα, μεταμορφώθηκε από τους θεούς, που τη λυπήθηκαν, σε σκυλί. Μία παραλλαγή λέει ότι η Εκάβη μεταμορφώθηκε σε σκύλο όταν την κατεδίωξαν για εκδίκηση οι σύντροφοι του Πολυμήστορα. Τρίτη εκδοχή είναι ότι η Εκάβη μεταμορφώθηκε σε σκύλο μέσα στο πλοίο που την οδηγούσε δούλη στην Ελλάδα. Τέλος, στην εκδοχή του λιθοβολισμού, η Εκάβη λιθοβολήθηκε πράγματι από τους Έλληνες, που όμως όταν πήγαν να την τραβήξουν κάτω από τις πέτρες βρήκαν, αντί για το πτώμα της, ένα σκυλί με πύρινα μάτια. Φαίνεται ότι η Εκάβη λατρεύθηκε σαν θεά με ιερό ζώο το σκυλί.

Οινώνη

Στην ελληνική μυθολογία με το όνομα Οινώνη είναι γνωστή μία Νύμφη (Ορεάδα) του βουνού `Ιδη της Τρωάδας, κόρη του ποτάμιου θεού Κεβρήνος ή του Οινέα. Η Οινώνη είχε γίνει ερωμένη του Πάρι όταν ο τελευταίος έβοσκε βοοειδή στην περιοχή, σύμφωνα μάλιστα με μία εκδοχή και σύζυγός του, μητέρα του παιδιού τους Κορύθου. Αργότερα ο Πάρις την εγκατέλειψε για χάρη της Ωραιάς Ελένης, οπότε η Οινώνη αποσύρθηκε στην ορεινή της κατοικία. Προς το τέλος του Τρωικού Πολέμου ο Πάρις πληγώθηκε θανάσιμα από τον Φιλοκτήτη, και τότε η Ωραία Ελένη πήγε στο όρος `Ιδη να ικετεύσει την Οινώνη να τον γιατρέψει, επειδή μόνη αυτή είχε το χάρισμα από τον θεό Απόλλωνα να θεραπεύει πληγές με ορισμένα βότανα. Η Οινώνη αρνήθηκε και η Ελένη επέστρεψε στην Τροία, όπου ο Πάρις πέθανε την ίδια μέρα. Παρά την άρνησή της μέσα στον θυμό της, η Οινώνη αγαπούσε ακόμα τον Πάρι, κι έτσι όταν άκουσε για την κηδεία του έτρεξε στην Τροία και έπεσε μέσα στη νεκρική του πυρά. Στην πιο εκτεταμένη αφήγηση του μύθου, στα «Μεθ' `Ομηρον» του Κόιντου του Σμυρναίου, ο ίδιος ο Πάρις πήγε στο βουνό για να παρακαλέσει την Οινώνη να τον γιατρέψει και μετά την άρνησή της πέθανε κατά την επιστροφή του στους πρόποδες του βουνού.

Δηίφοβος

Στην ελληνική μυθολογία ως Δηίφοβος είναι κυρίως γνωστός ένας από τους γενναίότερους ήρωες της Τροίας. Οι γονείς του ήταν ο Πρίαμος και η Εκάβη. Μετά τον θάνατο του αδελφού του, του Έκτορα, ανέλαβε την αρχιστρατηγία των Τρώων στον Τρωικό Πόλεμο, ως «ο αλκιμώτατος των Πριαμιδών». Ο Δηίφοβος πολέμησε γενναία με τον Ιδομενέα και σκότωσε πολλούς εχθρούς, όπως τον Υφήνορο και τον Ασκάλαφο, γιο του ίδιου του θεού Άρη. Κάποτε τραυματίστηκε από τον Μηριόνη, οπότε τον μετέφερε ο αδελφός του, ο Πολίτης, μακριά από τη μάχη. Ο Δηίφοβος σκοτώθηκε κατά την άλωση της Τροίας από τον Οδυσσέα και τον Μενέλαο. Το ακρωτηριασμένο πτώμα του έμεινε άταφο και μυθολογείται ότι μεταμορφώθηκε σε βότανο.

Σύμφωνα με μεταγενέστερη παράδοση, όταν σκοτώθηκε ο Πάρις η Ωραία Ελένη παντρεύτηκε τον Δηίφοβο. Στο δράμα του Ευριπίδη, η Ελένη δικαιολογούμενη ισχυρίζεται ότι ο Δηίφοβος την απήγαγε παρά τη θέληση των άλλων Τρώων. Οι ποιητές Ίβυκος και Σιμωνίδης αναφέρουν ότι ο Δηίφοβος ήταν κρυφά ερωτευμένος με την Ελένη όταν ακόμα ζούσε ο αδελφός του Πάρις. Μια άλλη εκδοχή είναι ότι μετά τον θάνατο του Πάρι ο Δηίφοβος συγκρούστηκε με τον αδελφό του Έλενο «υπέρ των Ελένης γάμων», τελικά όμως προκρίθηκε αυτός.

Ερμιόνη

Στην ελληνική μυθολογία η Ερμιόνη ήταν η μοναδική κόρη που απέκτησαν μαζί ο Μενέλαος και η Ωραία Ελένη.

Οι αρχαιότερες παραδόσεις διηγούνται ότι ο Μενέλαος είχε μνηστεύσει την Ερμιόνη με τον γιο του Αχιλλέα, τον Νεοπτόλεμο, και ότι μετά την επιστροφή του από τον Τρωικό Πόλεμο εόρτασε με μεγαλοπρέπεια τους γάμους τους. Η παραλλαγή ωστόσο που ακολουθούν οι τραγικοί ποιητές είναι πολύ διαφορετική. Σύμφωνα με την αντίληψή τους, η Ερμιόνη μνηστεύθηκε πρώτα τον Ορέστη, πριν από τον Τρωικό Πόλεμο. Οι μυθογράφοι αναφέρουν ότι την εποχή της απαγωγής της μητέρας της, η Ερμιόνη ήταν εννέα ετών. Κατά τη

διάρκεια του πολέμου, ο Μενέλαος άλλαξε γνώμη και υποσχέθηκε τη μοναχοκόρη του στον Νεοπτόλεμο, ώστε να εξασφαλίσει τη συμμετοχή του στον πόλεμο και να μπορέσουν έτσι να κυριεύσουν την Τροία. Μετά τον πόλεμο, λοιπόν, ο Ορέστης αναγκάστηκε να παραχωρήσει την Ερμιόνη, την οποία είχε ήδη νυμφευθεί, στον Νεοπτόλεμο, που τη διεκδικούσε με το δικαίωμα της πατρικής ευλογίας. Για να βρεθεί μία δικαιολογία στην υπόσχεση του Μενελάου προς τον Νεοπτόλεμο, λένε ότι ο γάμος της Ερμιόνης με τον Ορέστη είχε γίνει κρυφά από τον Μενέλαο, με την προτροπή του παππού της Τυνδάρεω, όσο ο Μενέλαος πολεμούσε στην Τροία. Τελικώς, η Ερμιόνη έγινε αντικείμενο φιλονικίας ανάμεσα στον Ορέστη και τον Νεοπτόλεμο.

Από τον γάμο της Ερμιόνης με τον Νεοπτόλεμο δεν γεννήθηκαν παιδιά. Ο Νεοπτόλεμος πήγε στο Μαντείο των Δελφών να ρωτήσει σχετικά την Πυθία. Αλλά ο Ορέστης εκμεταλλεύθηκε τη μετάβασή του εκεί και κατά τη διάρκεια μιας εξεγέρσεως τον σκότωσε. Στη συνέχεια, ο Ορέστης πήρε ως σύζυγό του την Ερμιόνη και μαζί απέκτησαν ένα γιο, τον Τισαμενό. Ο Στέφανος Βυζάντιος γράφει ότι ο γιος αυτός του Ορέστη είχε το ίδιο όνομα με τον πατέρα του. Σύμφωνα με άλλη παράδοση, η Ερμιόνη παντρεύτηκε τον Διομήδη.

Έκτορας

Ο Έκτορας ήταν γιος του Πριάμου και της Εκάβης, ένα απ' τα κεντρικά πρόσωπα της Ιλιάδας και αρχηγός των Τρώων και των συμμάχων τους κατά την υπεράσπιση της Τροίας.

Σύνοψη

Αρχικά δεν ενέκρινε τον πόλεμο μεταξύ των Αχαιών και των Τρώων. Νωρίς στην Ιλιάδα προτείνει μια μονομαχία μεταξύ του αδερφού του Πάρη και του Μενελάου για να σταματήσει τον πόλεμο. Από την μονομαχία πάντως δεν υπήρξε αδιαμφισβήτητος νικητής λόγω Θεϊκής παρέμβασης. Γυναίκα του ήταν η Ανδρομάχη με την οποία απέκτησε ένα γιο. Ο Αχιλλέας σκοτώνει τον Έκτορα σε μονομαχία και ατιμώνει το νεκρό του σώμα για εκδίκηση για το θάνατο του φίλου του Πάτροκλου, ο οποίος σκοτώθηκε από τον Έκτορα. Κάποτε τον θεωρούσαν γιο όχι του Πριάμου, αλλά του θεού Απόλλωνα και της Εκάβης και αδελφό του Τρωίλου. Ήταν ο πιο ανδρειωμένος

πολεμιστής των Τρώων, μαζί με τους Τρώες στρατιώτες του αλλά και συμμάχους του από τη Ζέλεια και τη Λυκία κατάφερε να προκαλέσει πολλά προβλήματα στο ελληνικό στρατόπεδο για πολλά χρόνια.

Η Μονομαχία με τον Πρωτεσίλαο

Η προφητεία που υποστήριζε ότι ο πρώτος Αχαιός που θα πατήσει στην Τρωική παραλία θα γνωρίσει τον θάνατο επιβεβαιώνεται με το θάνατο του Πρωτεσίλαου. Ο Πρωτεσίλαος, ο Αϊάντας και ο Οδυσσέας δίσταζαν να προσγειωθούν στην παραλία. Ο πολυμήχανος Οδυσσέας χρησιμοποιεί τέχνασμα και αναγκάζει τον Πρωτεσίλαο να προσγειωθεί πρώτος. Το τέχνασμα του ήταν να πετάξει την ασπίδα του στο έδαφος και να πατήσει πάνω σε αυτήν. Ο Οδυσσέας δεν πάτησε το έδαφος, οπότε ο Πρωτεσίλαος ξεγελιέται και προσγειώνεται. Ο Έκτορας σκοτώνει τον Πρωτεσίλαο, που πρακτικά είχε πατήσει πρώτος την παραλία της Τροίας.

Η Μονομαχία με τον Αϊάντα

Ο Έλενος, αδελφός του Έκτορα και γιος της Εκάβης, με μαντικές ικανότητες επιβεβαιώνει στον Έκτορα ότι η ώρα του θανάτου του δεν έχει φτάσει ακόμα. Ο Έκτωρ καταφέρνει να παύσει τον πόλεμο ανάμεσα στα δύο στρατεύματα. Έπειτα προκαλεί τους Αχαιούς πολέμαρχους σε μονομαχία. 9 από αυτούς θέλουν να μονομαχήσουν με τον καλύτερο πολεμιστή των Τρώων. Οι Αχαιοί αναγκάζονται να ρίξουν κλήρο, ο οποίος τελικά πέφτει στον πρίγκιπα της Σαλαμίνας, Αϊάντα. Ο Αϊάντας με την τεράστια σωματική του δύναμη καταφέρνει ελαφρώς να αποκτήσει το πάνω χέρι, όμως ο Έκτορας συνεχίζει να πολεμάει με ανδρεία και με τεράστια πολεμική ικανότητα, έτσι η μονομαχία δείχνει την ισοπαλία. Μετά από μεσολάβηση των κηρύκων Ιδαίου και Ταλθίβιου, ο Αϊάντας και ο Έκτορας λήγουν την μονομαχία. Οι δύο τους θαυμάζουν το σθένος, την ικανότητα και την ανδρεία του άλλου. Στο τέλος ανταλλάζουν και δώρα, κάτι που είναι συχνό να γίνει στο τέλος μιας ισόπαλης μονομαχίας. Ο Έκτορας δίνει στον Αϊάντα το ξίφος του, το οποίο ο γιος του Τελαμώνια θα χρησιμοποιήσει για να αυτοκτονήσει. Ο Αϊάντας δίνει στον Έκτορα την ζώνη του που θα χρησιμοποιηθεί αργότερα από τον Αχιλλέα όταν θα σύρει τον Έκτορα γύρω από τα τείχη της Τροίας.

Ἴκτορας και Ανδρομάχης διάλογος

Ἔτσι λοιπόν αφού μίλησε, ἔφυγε ο ορμητικός Ἴκτορας· αμέσως δε ἔπειτα ἔφτασε στο καλοχτισμένο ανακτορό του, αλλά δεν βρήκε τη λευκόχειρη (λευκώλενον) Ανδρομάχη, αλλά αυτή μαζί με το παιδί της και την καλλίπεπλη υπηρέτρια εἶχε σταθεῖ ἐπάνω στο πύργο με θρήνος και κλάματα. Ὄταν δε ο Ἴκτορας δεν βρήκε μέσα στο σπίτι την ἀσογη σύζυγό του, ἤρθε και στάθηκε στο κατώφλι και ρώτησε τις δούλες μήπως πήγε σε καμιά κουνιάδα της ἢ καλοντυμένη συννυφάδα της ἢ μήπως εἶχε πάει στο ναό της Αθηνάς, όπου και άλλες καλλιπλόκαμες Τρωάδες ζητούν να ἐξιλεώσουν τη φοβερή Αθηνά.

Προς αυτό δε ἀπάντησε η πρόθυμη οικονόμος:

«Ἴκτορα, επειδή ἔντονα με προστάζεις να πω την ἀλήθεια οὔτε κάπου σε καμιά κουνιάδα της οὔτε σε καμιά καλοντυμένη συννυφάδα της οὔτε για το ναό της Αθηνάς βγήκε, όπου άλλες καλλίκομες Τρωάδες ζητούν να ἐξιλεώσουν τη φοβερή θεά, αλλά πήγε στον ψηλό πύργο του Ἰλίου, γιατί ἀκουσε ὅτι οι Τρώες δεινοπαθοῦν και ὅτι η υπεροχή των Αχαιῶν εἶναι μεγάλη. Αυτή μεν ἔχει φτάσει πια στο τείχος τρεχάτη σαν τρελή· μαζί της δε η παραμάννα (τιθινή) κρατεῖ το παιδί».

Ὄταν ο Ἴκτορας ἔφτασε στις Σκαιές πύλες τότε τρεχάτη τον συνάντησε η γυναίκα του Ανδρομάχη με τα πολλά χαρίσματα, η κορή του Ηετίωνα χύνοντας δάκρυα του ἔσφυξε το χέρι θερμά και του εἶπε: «Ευλογημένε (δαιμόνιε), η ορμή σου θα σε καταστρέψει και δεν λυπάσαι το ανήλικό τέκνο σου και μένα την ἀμοιρη (ἀμμορον) που σύντομα χήρα (χήρη) σου θα γίνω· γιατί γρήγορα οι Αχαιοί θα σε σκοτώσουν ορμώντας ὅλοι ἐπάνω σου· για μένα δε θα ἦταν προτιμότερο, εἴν σε στερηθῶ, να χωθῶ στη γη· γιατί πια δεν ἔχω άλλα παρηγοριά, ὅταν συ βέβαια πεθάνεις, αλλά βάσανα· οὔτε ὑπάρχει ο πατέρα μου και η σεβαστή μου μητέρα».

Αλήθεια κι ἐγώ, ἀπάντησε ο Ἴκτορας, για ὅλα αυτά φροντίζω, αλλά πάρα πολύ ντρέπομαι του Τρώες και τις χαριτωμένες Τρωάδες, αν φεύγω σαν δειλός μακριά ἀπό τον πόλεμο, οὔτε ο χαρακτήρας μου το επιτρέπει, γιατί ἔμαθα να εἶμαι γενναῖος πάντοτε και να πολεμῶ

μαζί με τους Τρώες στην πρώτη γραμμή, προσπαθώντας να διαφυλάξω τη μεγάλη δόξα του πατέρα μου και μένα του ίδιου.

Εγώ με την καρδιά μου και την ψυχή μου αυτό το ξέρω καλά· θα έρθει δηλαδή ημέρα , όταν κάποτε η ιερή Τροία θα έχει χαθεί και ο Πρίαμος και ο λαός του πολεμιστή Πριάμου. Αλλά δεν αισθάνομαι τόσο λύπη για τους Τρώες στο μέλλον ούτε γι' αυτή την Εκάβη ούτε για το βασιλιά Πρίαμο ούτε για τους αδελφούς μου, που πολλοί και γενναίοι μπορεί να πέσουν στο χώμα από άντρες εχθρούς όσο για σένα, όταν κάποιος από τους χαλκοθώρακες Αχαιούς κλαμένη θα σε πάρει μαζί του, αφού σου αφαιρέσει την ελεύθερη ημέρα, και, στο Άργος αφού θα είσαι, θα υφαίνεις στον αργαλειό κάτω από τις διαταγές άλλης και ίσως θα μεταφέρεις νερό από τη Μεσσηίδα ή την Υπερία χωρίς καθόλου να το θέλεις, γιατί θα σε πιέζει σκληρή ανάγκη· και κάποτε όταν κανένας σε δει να χύνεις δάκρυα θα πει· «αυτή είναι γυναίκα του Έκτορα», που ήταν πρώτος στη μάχη από τους ιπποδαμαστές Τρώες, όταν πολεμούσαν γύρω από την Τροία.

Η Μονομαχία με τον Αχιλλέα - Ο θάνατος του Έκτορα

Μετά τον θάνατο του Πατρόκλου, επιστήθιου φίλου του Αχιλλέα, ο ίδιος ο Αχιλλέας αποφασίζει να γυρίσει στη μάχη. Ο Αχιλλέας με τρομερές πολεμικές κραυγές κυνηγάει πολλούς Τρώες. Ο Αχιλλέας κατηγορείται από τον ποταμό Σκάμανδρο διότι γεμίζει τα νερά του με νεκρούς. Ο Αχιλλέας αφηφά τον ποταμό-θεό και προκαλεί την οργή του. Το νερό ξεχειλίζει, γεμίζοντας την Τρωική πεδιάδα, αδειάζοντας έτσι ο ποιητής το τοπίο για τη μεγάλη μονομαχία που θα ακολουθήσει. Ο Αχιλλέας καταφέρνει να ξεφύγει, και ο Έκτορας αποφασίζει να βγει έξω και να αντιμετωπίσει τον Αχιλλέα. Ο Έκτορας γεμίζει με αρνητικά και ηττοπαθή συναισθήματα, και διστάζει να πολεμήσει. Η θεά Αθηνά όμως, παίρνει την μορφή του Δειηφόβου και τον ενθαρρύνει να πολεμήσει, λέγοντας μάλιστα ότι θα αντιμετωπίσουν μαζί τον Αχιλλέα. Ο Έκτορας πείθεται και γεμάτος θάρρος συναντά τον Αχιλλέα έξω από τα τείχη της Τροίας. Ο μύθος λέει ότι ο Τρώας πρίγκιπας δείλιασε και ο Αχιλλέας τον κυνήγησε τρεις φορές γύρω από τα τείχη. Τελικά όμως, ο Έκτωρ καταπνίγει το φόβο και στέκεται μπροστά στον καλύτερο πολεμιστή των Αχαιών. Έπειτα, ο Έκτορας ζητά από τον Αχιλλέα να συμφωνήσει ότι ο νικητής της μονομαχίας δε θα ατιμάσει το σώμα του ηττημένου. Ο Αχιλλέας, γεμάτος με μίσος για το χαμό του Πατρόκλου, αρνείται χαρακτηριστικά και υβριστικά. Το κυρίως μέρος της μονομαχίας ξεκινά. Ο Αχιλλέας ρίχνει πρώτος το ακόντιο του, αλλά ο Έκτορας το

αποφεύγει. Απαντά έπειτα επίσης με ρίψη ακοντίου, όμως βρίσκει στην ασπίδα του Αχιλλέα και δε τη διαπερνά. Η Αθηνά στο μεταξύ βοηθά τον Αχιλλέα, δίνοντας του πίσω το ακόντιο του, ενώ ο Έκτορας γυρνά κοιτώντας στα τείχη ψάχνοντας το Δηίφοβο για να του δώσει νέο ακόντιο. Κανένας όμως δεν είναι εκεί, το τέχνασμα της Αθηνάς έχει πετύχει. Και ο ίδιος ο Έκτορας ξέρει ότι το τέλος έχει φτάσει. Δε το βάζει όμως κάτω. Λέει πως θα πολεμήσει μέχρι θανάτου και ότι οι επόμενες γενιές θα μάθουν πόσο ανδρειωμένος ήταν. Ο Έκτωρ ορμάει πάνω στον Αχιλλέα με το ξίφος του, φορώντας την πρώτην θάνατη πανοπλία του Αχιλλέα, την οποία είχε πάρει από τον νεκρό Πάτροκλο. Ο Αχιλλέας, γνωρίζοντας καλά τα αδύναμα σημεία της παλιάς του πανοπλίας, ρίχνει το ακόντιο σε ένα ανοιχτό σημείο του τραχήλου το Έκτορα, όμως για ποιητικούς λόγους δε του κόβονται οι φωνητικές χορδές. Έτσι ο Έκτωρ προφητεύει το τέλος του Αχιλλέα προ των Σκaiών Πυλών από τον Πάρη, και πέφτει νεκρός. Τραγικές στιγμές μετά περνούν οι γονείς και η γυναίκα του Έκτορα, Ανδρομάχη, η οποία έχει μόλις ανέβει στα τείχη και αντικρίζει ένα φρικτό θέαμα. Ο Αχιλλέας σύρει το νεκρό Έκτορα γύρω από τα τείχη της Τροίας με το άρμα του, πανηγυρίζοντας υβριστικά τη νίκη του.

Ανδρομάχη

Στην ελληνική μυθολογία η Ανδρομάχη ήταν η σύζυγος του Έκτορα. Ως σύζυγος του Έκτορα η Ανδρομάχη αναφέρεται όχι μόνο στην Ιλιάδα, αλλά και από τον Ευριπίδη σε δύο τραγωδίες του, καθώς και από άλλους ποιητές και λογοτέχνες, κλασικούς (όπως ο Ρακίνας) και νεότερους

Ο μύθος

Η Ανδρομάχη ήταν κόρη του Ηετίωνα, βασιλιά της «Υποπλακίης Θήβης», όπως την ονομάζει ο Όμηρος στην Ιλιάδα, επειδή ήταν μια πόλη στους πρόποδες του όρους Πλάκος, στον κάμπο του Αδραμυττίου. Αδελφός της Ανδρομάχης ήταν ο Πόδης, που σκοτώθηκε από τον Μενέλαο. Ωστόσο, στην Ιλιάδα (ραψωδία Ζ) η Ανδρομάχη παρουσιάζεται να λέει πως και οι επτά αδελφοί της

σκοτώθηκαν από τον Αχιλλέα. Γιος της Ανδρομάχης και του Έκτορα ήταν ο Αστυάνακτας, ή Σκαμάνδριος, που μετά τον Τρωικό Πόλεμο οι νικητές τον κρέμασαν από τα τείχη της Τροίας. Ο Έκτορας σκοτώθηκε επειδή δεν είχε ακούσει τη συμβουλή της Ανδρομάχης να μη μονομαχήσει με τον Αχιλλέα. Η Ανδρομάχη θρήνησε για τον θάνατό του όταν ο Αχιλλέας τον έσερνε πίσω από το άρμα του στο Ίλιον Πεδίον, και πάλι όταν ο πεθερός της Πρίαμος, βασιλιάς της Τροίας, έφερε τη σορό του στο ανάκτορο, πρώτη εκείνη, κρατώντας το κεφάλι του μέσα στις χούφτες της (Ιλιάδα, Ω 725-745).

Μετά την άλωση της Τροίας, η Ανδρομάχη πιάστηκε αιχμάλωτη και, στη διανομή ανάμεσα στους νικητές, έπεσε στον κλήρο του Νεοπτόλεμου, γιου τού νεκρού πια Αχιλλέα. Ο Νεοπτόλεμος την οδήγησε στη Φθία, όπου την έκανε γυναίκα του και απέκτησαν μαζί ένα παιδί, τον Μολοσσό (Παυσ. Α 11, 1) ή τον Αμφιάλο (Υγίνος, Fabulae 123). Λιγότερο επικρατούσες εκδοχές αναφέρουν και άλλα δύο τέκνα τους, τον Πίελο και τον Πέργαμο.

Μετά τον θάνατο και του Νεοπτόλεμου, η Ανδρομάχη έφυγε με τον Έλενο, τον αδελφό του Έκτορα, στην Ήπειρο. Εκεί έχτισαν μαζί τη νέα Τροία. Ο Αινείας τους συνάντησε στο ταξίδι του για την Ιταλία (Αινειάδα, 3, 294 κ.ε.). Μυθολογείται πως και με τον Έλενο έκανε παιδί η Ανδρομάχη, τον Κεστρίνο (Παυσ. Β 23, 6). Η Ανδρομάχη έζησε ακόμα και του Έλενου τον θάνατο, οπότε μετά, κατά μία εκδοχή, μετανάστευσε με τον γιο της Πέργαμο στην Τευθρανία της Μυσίας. Εκεί ο Πέργαμος νίκησε τον βασιλιά Άρειο και έδωσε στην πόλη το δικό του όνομα. Ο Παυσανίας γράφει ότι εκεί σωζόταν μνημείο της Ανδρομάχης μέχρι την εποχή του

Αστυάναξ

Με το όνομα Αστυάναξ αναφέρονται στην ελληνική μυθολογία δύο μυθολογικά πρόσωπα.

Ήταν γιος του Έκτορα και της Ανδρομάχης.

Οι γονείς του τον είχαν ονομάσει Σκαμάνδριο, όμως ο λαός προς τιμή του ήρωα πατέρα του, που σκοτώθηκε με τόση αυτοθυσία για τους Τρώες, τον ονόμασε Αστυάνακτα (= Βασιλεύς πόλης).

Η μοίρα όμως για τον μικρό βασιλόπαιδα κατά τις επικρατέστερες παραδόσεις υπήρξε τραγική. Φονεύθηκε ριπτόμενος από τα τείχη της Τροίας όταν καταλήφθηκε από τους Αχαιούς ή από τον Οδυσσέα, ή από τον Μενέλαο, ή από τον Νεοπτόλεμο, τον γιό του Αχιλλέα, εκδικούμενος τον θάνατο του πατέρα του.

Με το ίδιο ήταν γνωστός και γιος του Ηρακλή και της Θεσπιάδας Επιλαΐς.

Κασσάνδρα

Ο θεός Απόλλων έδωσε στην Κασσάνδρα το χάρισμα της μαντικής και ζήτησε τον έρωτά της ως αντάλλαγμα. Η Κασσάνδρα όμως αρνήθηκε. Τότε ο θεός την εκδικήθηκε δίνοντάς της την κατάρα του να μη δίνει κανένας πίστη στις προφητείες της. Μία άλλη παράδοση ερμηνεύει αλλιώς την απόκτηση του προφητικού χαρίσματος από την Κασσάνδρα: όταν ήταν ακόμα παιδί, οι γονείς της τέλεσαν μια τελετή στον ναό του Θυμβραίου Απόλλωνα έξω από τις πύλες της Τροίας και το βράδυ αποχώρησαν αφήνοντάς τη μαζί με τον αδελφό της Έλενο μέσα στον ναό. Την άλλη μέρα πήγαν να πάρουν τα παιδιά και τα βρήκαν να κοιμούνται έχοντας δίπλα τους δύο φίδια που τους έγλειφαν το πρόσωπο. Ο Πρίαμος και η Εκάβη άρχισαν να φωνάζουν και τα φίδια αποτραβήχθηκαν, αλλά είχαν προλάβει, ως όργανα του θεού, να τους δώσουν το χάρισμα της μαντικής. Για την Κασσάνδρα λεγόταν ότι προέλεγε το μέλλον μετά από θεϊκή έμπνευση, όπως η Σίβυλλα και η Πυθία. Από την άλλη, ο Έλενος το έπραττε ερμηνεύοντας τις κινήσεις και τις κραυγές των πουλιών (οιωνοσκοπία).

Η πρώτη από τις συγκεκριμένες προφητείες της Κασσάνδρας που αναφέρονται από τις πηγές ήταν ότι ο Πάρις θα έφερνε καταστροφή στην πόλη, όταν αυτός επέστρεψε για πρώτη φορά στην Τροία, χωρίς να είναι γνωστή η πριγκηπική του ιδιότητα. Αργότερα, όταν έφερε και την Ωραία Ελένη στην πόλη, η Κασσάνδρα είπε πως η απαγωγή αυτή θα προκαλούσε τον αφανισμό της Τροίας, αλλά κανένας δεν την πίστευε. Η Κασσάνδρα ήταν η πρώτη που γνώριζε ότι ο πατέρας της επέστρεφε από τον Αχιλλέα με τη σορό του

Έκτορα. Η Κασσάνδρα και ο Λαοκόων προσπάθησαν με κάθε τρόπο να πείσουν τους Τρώες να μη βάλουν μέσα στην πόλη τον Δούρειο Ίππο. Η Κασσάνδρα τους είπε μάλιστα «καθαρά και ξάστερα» ότι το ξύλινο εκείνο άλογο ήταν γεμάτο με οπλισμένους εχθρούς, αλλά και πάλι δεν έγινε πιστευτή.

Μετά την άλωση της Τροίας, η Κασσάνδρα κατέφυγε στον ναό της Αθηνάς. Εκεί έφθασε ο Αίας ο Λοκρός με κακές διαθέσεις. Η Κασσάνδρα αγκάλιασε το άγαλμα της θεάς και ικέτευε έλεος. Ο Αίας την τράβηξε από τα μαλλιά, οπότε το άγαλμα σείσθηκε από τη βάση του. Η Κασσάνδρα βιάστηκε μέσα στο ναό. Οι άλλοι Έλληνες που το είδαν αυτό αγανάκτησαν από τη φοβερή ιεροσυλία, τόσο ώστε είχαν σκοπό να λιθοβολήσουν τον Αίαντα. Τότε ο Αίας βρήκε καταφύγιο στον βωμό της ίδιας θεάς την οποία πριν από λίγο είχε προσβάλει με τη συμπεριφορά του.

Οι κατακτητές μοιράστηκαν τις γυναίκες των ηττημένων, οπότε η Κασσάνδρα έπεσε στον κλήρο του Αγαμέμνονα, ο οποίος την ερωτεύθηκε σφοδρά. Κάποιος Τρωαδίτης ήρωας, ο Ορθυονέας, την είχε ζητήσει σε γάμο δίνοντας την υπόσχεση στον Πρίαμο ότι θα έδιωχνε τους πολιορκητές από την Τροία, αλλά σκοτώθηκε στη μάχη από τον Ιδομενέα. Είναι πιθανό ότι η Κασσάνδρα απέκτησε δύο γιους με τον Αγαμέμνονα, τον Τηλέδαμο και τον Πέλοπα. Τελικώς η τύχη της ενώθηκε με τη δική του: όταν έφθασαν στις Μυκήνες δολοφονήθηκαν και οι δύο από την Κλυταιμνήστρα και τον Αίγισθο.

Άρης

Ο Άρης είναι ο Έλληνας θεός του πολέμου. Είναι ένας από τους Δώδεκα Ολύμπιους, και γιος του Δία και της Ήρας. Εξαιτίας της ιδιαίτερης πολεμοχαρούς φύσης του αρκετοί συγγραφείς του 19ου αιώνα ισχυρίστηκαν ατεκμηρίωτα ότι ήταν ξένος θεός, καθώς θεωρούσαν ότι η ελληνική φαντασία αποκλείεται να δημιουργήσει έναν τόσο άγριο θεό. Στους μύθους ο Άρης εμφανίζεται πολεμοχαρής και προκλητικός και εκπροσωπεί την παρορμητική φύση του πολέμου. Οι Έλληνες ήταν αμφίσημοι προς τον Άρη: αν και ενσωμάτωσε τη φυσική ανδρεία που είναι αναγκαία για την επιτυχία στον πόλεμο, ήταν μια επικίνδυνη δύναμη. Συντριπτικός, ακόρεστος στη μάχη, καταστροφικός, και ο άνθρωπος-σφαγέας. Ο Φόβος ο Δείμος ήταν προσδεμένοι στο άρμα μάχης του.

Στην Ιλιάδα, ο πατέρας του ο Δίας τον λέει ότι είναι ο πιο μισητός θεός σε αυτόν. Η αξία του σαν θεός του πολέμου τοποθετείται σε αμφιβολία: κατά τη διάρκεια του Τρωικού πολέμου, ο Άρης ήταν στην πλευρά των ηττημένων, ενώ η Αθηνά, που συχνά απεικονίζεται στην ελληνική τέχνη ως κάτοχος Νίκης στο χέρι της, ευνόησε τους θριαμβευτικούς Έλληνες.

Ο Άρης παίζει έναν σχετικά περιορισμένο ρόλο στην ελληνική μυθολογία όπως αντιπροσωπεύεται στη λογοτεχνική αφήγηση, αν και αναφέρονται οι πολλές ερωτικές σχέσεις του και οι άφθονοι απόγονοι του. Όταν ο Άρης δεν εμφανίζεται στους μύθους, συνήθως αντιμετωπίζει ταπείνωση. Είναι γνωστός ως εραστής της Αφροδίτης, της θεάς του έρωτα, που ήταν παντρεμένη με τον Ήφαιστο, θεό της χειροτεχνίας. Η πιο διάσημη ιστορία που σχετίζεται με τον Άρη και την Αφροδίτη τους δείχνει να εκτίθενται μέσω μίας έξυπνης συσκευής του αδικημένου συζύγου της.

Χάρη στον γιο του τον Οινόμαο από την Στερόπη, ο Άρης έγινε πρόγονος ονομαστών προσώπων, όπως του Ατρέα, του Θυέστη, του Αγαμέμνονα, του Μενέλαου, του Αίγισθου, του Ορέστη, της Ηλέκτρας, του Πυλάδη, του Πιπθέα, του Θησέα, του Ιππόλυτου, της Ιφιγένειας, του Δημοφώντα, του Ακάμαντα, του Ευρυσθέα, του Αμφιτρύωνα, της Αλκμήνης, του Ιόλαου, του Ηρακλή, της Αδμήτης, του Κοπρέα, του Αλκάθου και του Αία του Τελαμώνιου.

Από την κόρη του Αρμονία έγινε πρόγονος των απόγονων του Κάδμου, οι οποίοι είναι ο θεός Διόνυσος, το τέρας Σφίγγα και

ονομαστά πρόσωπα, όπως η Σεμέλη-Θυώνη, η Ινώ-Λευκοθέα, ο Πενθέας, ο Ακταίωνας, ο Μελικέρτης-Παλαίμονας, ο Λάιος, ο Οιδίποδας, ο Οινοπίωνας, ο Στάφυλος, ο Θόας και ο Άνιος.

Από τον Θέσπιο ο Άρης έγινε πρόγονος της Αλθαίας, της Λήδας, του Μελέαγρου, της Δηιάνειρας, του Τυδέα, του Διομήδη, της Ωραιάς Ελένης, της Κλυταιμνήστρας, των Διοσκούρων και του Αμφιάραου. Από τον Φλεγύα ήταν πρόγονος του θεού Ασκληπιού.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αυτός λοιπόν είναι ο Τρωικός πόλεμος από τις πληροφορίες που έχουν σωθεί από το έπος του Ομήρου, Ιλιάδα. Η ομάδα μας άντλησε πληροφορίες από το διαδίκτυο και από εγκυκλοπαίδειες. Εργαστήκαμε ομαδικά και μάθαμε όχι μόνο τα γεγονότα του πολέμου αλλά πολλά στοιχεία για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, που έχουν σωθεί μέχρι και στις μέρες μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Από το δίδικτυο:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C103/88/698,2635/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%82>

Από την εγκυκλοπαίδεια:

Ζαν Ρισπέν